

Артур Кларк

ОСТРОВЪТ НА ДЕЛФИНИТЕ

Издателство Отечество

Артър Кларк

Островът на делфините

ГЛАВА ПЪРВА

Джони Клинтън спеше, когато корабът се спусна главоломно по долината, плъзгайки се по старата магистрала на въздушната си възглавница. Свистенето и грохотът не му пречеха, защото ги беше слушал едва ли не цял живот. За всяко момче от двайсет и първи век в този звук имаше нещо магично, той събуждаше представи за далечни страни и необикновени товари, понесени от първите кораби, които пътуваха с еднаква лекота и по суша, и по вода.

Не, познатият рев на дюзите не би могъл да го събуди, макар да смущаваше сънищата му. Но ето че той секна наред трансконтиненталната магистрала 21. Това накара Джони да седне в леглото, да потърка очи и да се вслуша в нощта. Какво ли бе станало? Наистина ли един от големите земни лайнери бе спрял тук, на шестстотин и петдесет километра от най-близката спирка?

Имаше само един начин да разбере. За миг се поколеба – не му се щеше да излиза на зимния мраз. После събра смелост, загърна се с одеялото, тихичко отвори прозореца и пристъпи на балкона.

Нощта бе красива и студена, а почти пълната луна осветяваше всяка подробност от спящия мир. От южната страна на къщата Джони не виждаше магистралата, но балконът опасваше старомодната постройка и му бяха достатъчни само няколко секунди, за да стигне на пръсти до северната страна. Трябваше да мине много внимателно покрай спалните на леля си и братовчедите. Знаеше какво ще се случи, ако ги събуди.

Но къщата спеше дълбоко под зимната луна и нито един от противните роднини не шавна, когато Джони премина на пръсти покрай прозорците им. После съвсем ги забрави, защото осъзна, че не сънува.

Яркоосветеният кораб бе излязъл от широката лента на магистралата и се бе спуснал на неколкостотин метра в равнината. Джони предположи, че е товарен, защото имаше само ред прозорци, и то не по цялата сто и петдесет метрова дължина. Тутакси го оприличи на грамадна ютия – само че вместо дръжка той имаше разположен напречно и по-близо до носа аеродинамичен команден мостик. Над него пулсираше червена светлина – предупреждение за другите превозни средства.

Сигурно му се беше случило нещо. Колко ли щеше да остане? Дали имаше време да изтича и да го огледа добре? Не беше виждал отблизо кораб на въздушна възглавница – особено пък неподвижен. А и какво ли

можеш да видиш, когато минават покрай теб с петстотин километра в час!

Бързо взе решение. Десет минути по-късно, набързо навлякъл най-топлите си дрехи, той отключваше тихо задната врата. Излезе в мразовитата нощ, без да му идва наум, че напуска завинаги тази къща. А и да го знаеше, не би съжалявал.

ГЛАВА ВТОРА

С всяка стъпка корабът му изглеждаше по-голям и по-голям. И все пак не беше от гигантите – стохиладните танкери или зърновози, които профучаваха със свистене по долината. Този беше петнайсет-двайсет хиляди тонен. На носа му пишеше с поизбелели букви САНТА АНА, БРАЗИЛИЯ. Дори на лунна светлина бе очевидно, че целият кораб се нуждае от боядисване и основно почистване. Ако и двигателите му бяха в същото състояние, както кърпения и запуснат корпус, в непредвиденото му спиране нямаше нищо чудно.

Докато обикаляше заседналото чудовище, момчето не забеляза и следа от живот. Това не го изненада. Товарните кораби разчитаха повече на автоматиката. Съдейки по размерите, „Санта Ана“ вероятно бе управлявана от десетина души. Ако предположенията му бяха верни, в момента сигурно всички се бяха струпали в машинното отделение и се опитваха да отстранят повредата.

Сега, когато реактивните двигатели не крепяха кораба във въздуха, той почиваше на огромните плоскодънни въздушни камери, предназначени да го държат над вода. Те минаваха по цялата дължина на корпуса и докато Джони вървеше покрай тях, му заприличаха на надвиснали стени. На няколко места имаше възможност да се изкачи, защото в корпуса бяха вградени стъпала и дръжки, които водеха към разположените на шест метра височина люкове.

Загледа се в люковете. Те по всяка вероятност бяха заключени, но какво ли би станало, ако се качеше на борда... С малко късмет щеше да успее да поразгледа, преди екипажът да го спипа и изхвърли. Такова нещо не се случва всеки ден и не би си простил, ако пропусне възможността.

Реши и се закатери по най-близката стълба. На четири-пет метра от земята отново се подвоуми и спря за миг. Прекалено късно, пък и положението не зависеше от него. Голямата заоблена стена, на която се беше закрепил като муха, започна да се тресе без всякакво предупреждение. Рев и свистене, сякаш от хиляди урагани, раздра внезапно нощната тишина. Джони погледна надолу и видя как „Санта Ана“ започва тежко да се повдига, а под нея да хвърчат камъни и трева. Нямаше начин да се върне. Реактивните двигатели щяха да го издухат, както бурята отнася перушинка. Единственият път беше нагоре. При това трябваше да

побърза, преди корабът да е потеглил. Не смееше да си помисли какво би станало, ако люкът се окажеше заключен.

Провървя му. Дръжката, вградена така, че да не се подава навън, се превъртя и металната врата се отвори към мъждиво осветен коридор. Миг по-късно, с дълбока въздишка на облекчение, Джони беше на сигурно място. Затвори вратата, воят на дюзите премина в приглушен тътен и в същия миг той почувствува как корабът потегля в неизвестна посока.

В първите няколко минути го обзе страх; после си даде сметка, че няма причина да се тревожи. Просто трябваше да намери командната зала, да обясни какво е станало и да слезе на следващата спирка. За няколко часа полицията щеше да го върне у дома.

У дома! Но той нямаше дом, нямаше място, което да чувства като свое. Родителите му бяха загинали при въздушна катастрофа преди дванайсет години, когато беше само четиригодишен. Оттогава живееше при сестрата на майка си. Леля Марта имаше свои деца и не се зарадва особено, че към тях се прибавя още едно. Докато го имаше пълничкия, весел чичо Джеймс, не беше чак толкова лошо, но откакто и той умря, на Джони му ставаше от ден на ден все по-ясно, че е чужд в тази къща.

Защо тогава да се връща – най-малкото защо да се връща, преди да се наложи? Друга възможност нямаше да му се удаде и колкото повече размишляваше, толкова повече се убеждаваше, че самата съдба се е намесила в неговия живот. Случаят му се усмихваше и Джони щеше да го последва където и да го заведе той.

Първият проблем беше да намери скривалище. Едва ли щеше да е трудно в такъв голям кораб, но той, уви, нямаше представа от разположението на помещенията в „Санта Ана“ и трябваше да внимава да не налети на някого от екипажа. Може би щеше да е най-добре да потърси трюмовете, защото, докато пътуваха, едва ли някой щеше да влезе там.

С чувството, че е крадец, Джони започна да проучва разположението на кораба, ала скоро съвсем се обърка. Струваше му се, че изминава километри по слабоосветени коридори и коридорчета. Катереше се и се спускаше по вити и отвесни стълби и стълбища, минаваше покрай люкове и врати с тайнствени надписи. На едно място надписът „Главни двигатели“ го привлече неударимо, той събра смелост и понечи да отвори. Бавно бутна металната врата, тя се откряна и под него се откри огромно помещение, пълно с турбини и компресори. Грамадни, по-широки от човешко тяло въздухопроводи, се спускаха от тавана и минаваха през пода. В ушите му нахлу воят на сто урагана. Стената в другия край

на машинното отделение беше цялата в прибори и датчици, които трима души следяха с такова внимание, че съвсем спокойно можеше да ги гледа, без да го усетят. Във всеки случай ги деляха повече от петнайсет метра и те едва ли щяха да забележат, че някой е открял вратата.

Очевидно се съвещаваха – главно със знаци, тъй като при тази шумотевица беше невъзможно да разговарят. Джони веднага схвана, че по-скоро спорят, отколкото се съвещават, защото жестикулираха необуздано, сочеха към датчиците и свиваха рамене. Най-сетне единият вдигна ръце, сякаш искаше да каже: „Не поемам никаква отговорност!“, и гневен напусна машинното отделение. Нещо ставаше на „Санта Ана“!

След няколко минути си намери скривалище – килер, не повече от два квадратни метра, претъпкан с товар и багаж. Джони забеляза, че повечето пакети бяха адресирани до различни места в Австралия – значи щеше да е в безопасност, докато стигне далеч, много далеч от къщи. Нямаше причина някой да го открие, преди корабът да пресече Тихия океан и се озове на другия край на света.

Разбута кашоните и пакетите и седна с облекчение, облегнал гръб на голям сандък с етикет „Бундабърг Кемикъл, ДОО“. Започна да се чуди какво ли означава ДОО, но преди да се сети, че става дума за „Дружество с ограничена отговорност“, вълненията и умората надвиха и той заспа на коравия метален под.

Когато се събуди, корабът беше спрял – цареше тишина и нямаше вибрации. Погледна часовника си: бе прекарал на борда пет часа. За това време, при положение, че не са спирали и другаде непредвидено, „Санта Ана“ всякак бе изминала хиляда и петстотин километра. Вероятно бе стигнала до някое от големите пристанища по тихоокеанското крайбрежие и привършила товаренето, щеше да потегли към морето.

Хванеха ли го сега, приключението скоро щеше да свърши. По-добре да остане на мястото си, докато корабът навлезе далеч навътре в океана. Оттам положително нямаше да се върнат, за да оставят някакъв шестнайсетгодишен пътник без билет.

Но Джони беше гладен и жаден. Рано или късно трябваше да намери храна и вода. „Санта Ана“ можеше да престои и няколко дни, и тогава гладът щеше да го пропъди от скривалището.

Реши да не мисли за ядене, макар да не му беше лесно, защото по това време закусваше. Големите авантюристи и изследователи, си каза Джони твърдо, са понасяли и по-тежки несгоди.

За щастие „Санта Ана“ остана само час в неизвестното пристанище. По едно време Джони почувствува – за голямо свое облекчение – как

подът започва да вибрира, дочу и далечния писък на реактивните двигатели. После, когато корабът се откъсна тежко от земята, почувствува, че поемат нагоре, сетне усети тласък и те потеглиха напред. Ако сметките му бяха верни и това бе наистина последната спирка на сушата, след два часа щяха да бъдат доста навътре в морето.

Съвсем търпеливо изчака двата часа, после реши, че може спокойно да се предаде. Малко притеснен, той тръгна да намери екипажа и – както се надяваше – нещо за хапване.

Но се оказа, че съвсем не е толкова лесно да се предаде. Ако отвън „Санта Ана“ бе голям, то отвътре изглеждаше огромен. Джони все повече огладняваше, а не забелязваше никакви признаци на живот.

Но ето че откри нещо, което значително повиши настроението му: малък илюминатор, откъдето за първи път зърна света навън. Не се виждаше кой знае колко, но все пак човек добиваше представа. Докъдето стигаше погледът, се простираше сива, неспокойна вълниста шир. Нямахме и следа от суша – само водна пустош, която се носеше с огромна скорост под него.

Джони виждаше океана за първи път. Беше прекарал целия си живот във вътрешността на сушата, сред хидропонните стопанства в пустинята на Аризона или сред новите гори на Оклахома. Необузданото и безбрежно водно пространство беше чудесно, но и страшно. Дълго стоя загледан през илюминатора, опитвайки се да осъзнае факта, че наистина се отдалечава все повече от земята, където се бе родил, поел към страна, за която нищо не знае. Но беше твърде късно да промени нещата.

Решението на проблема с храната дойде съвсем неочаквано, когато се натъкна на спасителната лодка – осемметрова затворена моторница, скътана под подвижната част на корпуса, която се отваряше като огромен прозорец. Лодката беше окачена на две висилки, които се извъртахта навън, когато трябваше да я спуснат в морето.

Джони не устоя на изкушението да се качи в малката моторница и първото, което забеляза, беше шкафа с надпис „Неприкосновен запас“. Борбата със съвестта не продължи дълго. Половин минута по-късно той хрупаше сухари и сушено месо. Макар и доста ръждива, водата в резервоара задоволи жаждата му и той се почувствува по-добре. Не беше като обиколка с луксозен туристически кораб, но трудностите бяха поносими.

Запасите накараха Джони да промени плановете си. Нямахме защо да се предава. Можеше да се крие през цялото пътуване и с малко повече късмет да се измъкне, без да го открият. Не знаеше какво ще прави

след това, но Австралия беше обширна страна и все нещо щеше да измисли.

Върна се в скривалището с храна за двайсетина часа – пътуването не би продължило повече, и се опита да се отпусне. Ту задрямваше, ту поглеждаше часовника и се опитваше да пресметне къде ли се намира „Санта Ана“. Питаше се дали ще спре на Хаваите, или на друг тихоокеански остров и се надяваше, че няма да спират. Гореше от нетърпение колкото може по-скоро да започне новия си живот.

Веднъж-дваж си спомни за леля Марта. Щеше ли да съжалява, че е избягал? Едва ли, а виж, за братовчедите си беше сигурен – те определено щяха да се радват, че са се отървали от него. Един ден, когато забогатее и пожъне успехи, ще ги потърси само за да си направи удоволствието да им види физиономииите. А това се отнасяше и до повечето му съученици и най-вече до онези, които се подиграваха на ниския му ръст и го наричаха „мъник“. Щеше да им покаже, че умът и решителността са по-важни от мускулите. Приятно му беше да се потопи във фантазии и отново се унесе в сън.

Все още спеше, когато корабът внезапно спря. Сепна се от взрив, а няколко мига по-късно го разтърси сгромолясането на „Санта Ана“ в морето. После светлините изгаснаха и настъпи пълен мрак.

ГЛАВА ТРЕТА

За първи път в живота си Джони почувствува как обезумява от страх. Усещаше крайниците си омекнали и почти не можеше да диша от тежестта, притиснала гърдите му. Струваше му се, че вече се дави – а то наистина можеше да стане, ако не успееше да се измъкне от своя капан.

Трябваше да намери изхода, но го заобикаляха кашони и сандъци и омотан в тях, той скоро загуби ориентация. Истински кошмар – опитваш се да избягаш, а не можеш. Но това не беше сън, а самата действителност.

Болката и уплахата от това, че се удря в невидими препятствия, го накара да се отърси от паниката. Не биваше да губи ума си и да се лута в тъмното. Просто трябваше да върви в една и съща посока, докато намери стена, а после да я следва, за да стигне до вратата.

Планът беше чудесен, но се натъкна на толкова пречки, че както му се стори, мина цял век, преди да напипа пред себе си гладкия метал и да разбере, че е стигнал до стена. След това вече беше лесно и едва не извика от облекчение, когато намери вратата и рязко я отвори. Защото коридорът не беше тъмен, както се боеше. Светлините бяха изгаснали, но аварийните лампи мъждееха и всичко се виждаше.

Тогава долови мирис на дим и разбра, че „Санта Ана“ гори. Забеляза също, че коридорът вече не е хоризонтален – корабът силно се беше наклонил към кърмата, където се намираха двигателите. Джони предположи, че взривът е пробил корпуса и водата нахлува в него.

Може би корабът не беше в опасност, но как да е сигурен в това? Не му харесваше начинът, по който се накланяше, а още по-малко злоещото скърцане. Безпомощният кораб се поклащаше напред-назад и встрани по много неприятен начин и на Джони започна да му се повдига, което сигурно беше първият признак на морска болест. Опита да не обръща внимание на корема си и да се съсредоточи върху по-важния въпрос – как да се спаси.

Ако корабът потъваше, трябваше час по-скоро да намери пътя към спасителната лодка. Натам сигурно се бяха отпразвили всички. Екипажът щеше да се изненада, когато открие още един пътник, но Джони се надяваше, че ще се намери място и за него.

Ала къде остана спасителната лодка? Беше ходил там само веднъж, но знаеше, че стига да има достатъчно време, ще я намери. А с време не

разполагаше. В бързината няколко пъти сбърка посоката и трябваше да се връща. Пред него внезапно се изпречи масивна стоманена стена – беше сигурен, че преди я нямаше. Иззад ръбовете ѝ излизаше дим и се дочуваше непрекъснато, застрашително пращане. Обърна се и побягна с все сили по слабоосветения коридор.

Когато най-сетне намери верния път, беше изтощен и страшно изплашен. Да, това беше коридорът – в края му трябваше да има късо стълбище, което води до спасителната лодка. Затича – беше близо до целта и нямаше защо да пести сили.

Паметта не му беше изневерила. Стълбището се намираще точно там, където очакваше. Но лодката я нямаше.

Корпусът зееше отворен, висилките се подаваха навън, а под тях, сякаш за да го дразнят, се поклащаха празните макари на скрипците. През отвора нахлуваха силни пориви на вятър и носеха със себе си пръски вода. Устата на Джони загорча от соления вкус, който скоро щеше да опознае прекалено добре.

Със свито сърце се приближи и погледна навън към морето. Беше нощ. Луната, която видя как започна неговото приключение, осветяваше и края му. Само няколко метра по-долу разгневеното море се блъскаше в борда на кораба, а от време на време някоя вълна се изкатерваше по корпуса и се разливаше с плясък в краката му. Дори от другаде да не влизаше вода, „Санта Ана“ скоро щеше да се напълни.

Някъде недалеч отекна приглушена експлозия, аварийните светлини премигнаха и угаснаха. Бяха му послужили точно толкова, колкото му трябваше, защото иначе в тъмното никога не би намерил пътя дотук. Но какво от това? Беше сам в потъващ кораб, на стотици километри от сушата.

Надзърна навън в нощта, търсейки някаква следа от спасителната лодка, но морето беше пусто. Разбира се, моторницата можеше да е от другата страна на „Санта Ана“ и да не се вижда. Това беше най-вероятното обяснение, защото екипажът едва ли би напуснал района, докато корабът продължава да се държи над водата. Но пък бяха действували светкавично, следователно положението беше сериозно. Джони се запита дали „Санта Ана“ не носи товар от експлозивни или леснозапалими материали – и ако е така, кога ли ще гръмне.

Една вълна го шибна в лицето и го ослепи с пръските си. Дори за тези няколко минути морето чувствително се беше покачило. Трудно би повярвал, че такъв голям кораб може да потъне толкова бързо, но, разбира се, корабите на въздушна възглавница бяха много крехки и не бяха

пригодени да издържат подобно изпитание. Предположи, че водата ще стигне до краката му след десетина минути.

Грешеше. Внезапно, без никакво предупреждение, „Санта Ана“ престана да се полюшва тежко и подскочи като умиращо животно, което се опитва за последен път да се изправи на крака. Джони не се поколеба. Някакъв инстинкт му подсказа, че корабът потъва, и колкото повече се отдалечи от него, толкова по-добре.

Стиснал зъби за среща със студа, той се хвърли във водата с точен, изящен скок. Но тутакси с изненада усети не студ, а топлина. Беше забравил, че за последните няколко часа се озова от зима в лято.

Когато се издигна на повърхността, Джони започна да плува с всички сили с непохватен, но бърз свободен стил. Зад себе си чуваше чудовищно гълголене, трясък и рев, сякаш гейзер изпускаше парата си. Внезапно всички звуци замлъкнаха, до него достигна само стонът на вятъра и съскането на вълните, които го отминаваха в нощта. Уморената стара „Санта Ана“ потъна тихо, без съпротива, и въпреки опасенията на Джони не го отнесе със себе си.

Когато се увери, че всичко е свършило, той спря да плува и се огледа. Първото, което забеляза на по-малко от километър, беше спасителната лодка. Замаха с ръце и завика колкото му глас държи, но напразно. Лодката вече тръгваше – дори някой да гледаше назад, едва ли щеше да го види. А разбира се, никой не предполагаше, че има още един оцелял пътник, когото трябва да приберат.

Остана сам под жълтата, поела на запад луна, и непознатите звезди на южното небе. Можеше да се носи по водата с часове. Морето го държеше много по-добре от водата във вировете, където се беше учил да плува. Но колко дълго ще преседи на повърхността, в крайна сметка беше без значение. Нямахте и едно на милион вероятност някой да го открие. Последната му надежда изчезна с отдалечаващата се спасителна лодка.

Нещо се блъсна в него и го накара да извика от изненада и уплаха. Оказа се само корабен отломък. Джони забеляза, че водата наоколо гъмжи от плаващи предмети. Откритието го покуражи, защото можеше да си направи сал. Така щеше да увеличи шансовете си за спасение. А можеше теченията да го отнесат на суша, като онези хора, които се бяха носили по Тихия океан на прочутия „Кон-Тики“ горе-долу преди век.

Заплува към бавно въртящите се останки и установи, че морето беше станало много по-спокойно. Горивото, което бавно се изцеждаше от потъналия кораб, беше укротило вълните и те не съскаха гневно, а се

надигаха, лениво се огъваха и диплеха. Отначало височината им го сепна, но щом го настигнеха, те го издигаха и спускаха и той престана да се бои. Дори в това бедствено положение бе вълнуващо да открие, че човек може да се издига безопасно и без усилие върху най-големите вълни.

Започна да си проправя път сред плаващи кашони, парчета дърво, празни шишета и всякакви дребни отломки, но те не му вършеха работа. Трябваше му нещо по-голямо, за да го използва като сал. Вече губеше надежда, че ще успее, когато зърна на около петнайсет-двайсет метра някакъв тъмен правоъгълник да се издига и хлътва сред вълните.

Когато стигна дотам, с радост откри, че това беше голям сандък. С мъка се покатери отгоре. Сандъкът щеше да го издържи, макар да не беше много устойчив и да проявяваше склонност да се преобръща. Джони се просна отгоре му и заплава по вълните на десетина сантиметра над водната повърхност. На ярката лунна светлина прочете написаните с шаблон букви, върху които лежеше. Те гласяха: „ДА СЕ ДЪРЖИ В СУХО И СТУДЕНО ПОМЕЩЕНИЕ“.

Колкото до Джони – едва ли можеше да се каже, че е сух, но с положителност му беше студено. Вятърът, който духаше върху мокрите дрехи, го караше да чувствава неприятен хлад, но трябваше да издържи до изгрев слънце. Погледна часовника си и не се изненада, като видя, че е спрял. Но дори и да работеше, онова, което показваше, не би означавало нищо – нали откак се бе промъкнал на борда на злополучната „Санта Ана“, бе пресякъл много часови зони и часовникът му щеше да е поне шест часа напред.

Зачака треперещ на мъничкия сал, загледан в залязващата луна и заслушан в шумовете на морето. Макар неспокоен, вече не беше така изплашен. Дотук се измъкна като по чудо и затова заживя с чувството, че нищо не може да му се случи. Дори без храна и вода, няколко дни беше в безопасност. Не желаше да мисли за по-нататък.

Луната се плъзна надолу по небето и нощта стана по-тъмна. Тогава за голяма своя изненада забеляза, че морето пламти от плаващи светли точки. Те проблясваха и гаснеха като електрически сигнали и образуваха светла дия след носещия се по водата сал. Когато потапяше ръката си, от пръстите му потичаше огън.

Гледката беше толкова изумителна, че за момент забрави за опасностите. Чувал бе, че в морето живеят светещи същества, но не беше и сънувал, че са толкова много. За първи път бе в досег с чудесата и тайните на великата стихия, заемаща три четвърти от земната повърхност. От нея зависеше съдбата му.

Луната докосна хоризонта, поколеба се за миг, а после изчезна. Небето над него блестеше от звезди – древните звезди от старите съзвездия и още по-блестящите нови, които хората бяха открили през последните петдесет години, откакто дръзнаха да излязат в околоземното пространство. Но нито една не светеше така ярко, както милиардите звезди, които сияеха под водата и създаваха впечатлението, че салът плава в огнено езеро.

Луната залезе, ала на него му се стори, че изминаха векове, преди да се появят първите признаци на зората. После Джони съзря неясна слаба светлина на изток, загледа с нетърпение разстилането ѝ по хоризонта и усети, че сърцето му подскочи, когато златният ръб на слънцето изплава на края на света. Няколко мига и небесните морски звезди изчезнаха, сякаш никога не са съществували – дошъл бе денят.

Едва успя да се зарадва на красотата на зората, когато забеляза нещо, което му отне всякаква надежда. Право към него от запад се зададоха със смразяваща кръвта целеустременост десетки сиви триъгълни плавници.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Докато плавниците пореха водата и приближаваха към сала с неверооятна скорост, Джони си спомни всички потресаващи разкази за акули и претърпели корабокрушение моряци. Сви се така, че да заема колкото може по-малко място в средата на сандъка. Той страшно се заклати – аха-аха да се преобърне. За своя изненада Джони изпита не толкова страх, колкото притъпено съжаление и надежда – ако се стигнеше до най-лошото, поне всичко да свърши бързо. А беше жалко, че никой нямаше да разбере какво се е случило с него.

После морето около сала се изпълни с гладки сиви тела, които се плъзгаха по водата като панаирни влакчета. Джони не знаеше почти нищо за морските същества, но акулите със сигурност не плуваха по този начин. А и тези животни дишаха също като него. Чуваше ги как сумтят и как се отварят и затварят дихателните им отвори. Ами да, разбира се – това бяха делфини!

Джони се успокои и вече не се свиваше в средата на сала. Често беше виждал делфини на кино или по телевизията и знаеше, че са дружелюбни и разумни същества. Те играеха като деца сред останките на „Санта Ана“, побутваха плаващите по повърхността на водата предмети с аеродинамичните си муцуни и издаваха странни сумтящи и пискливи звуци. На няколко метра един бе подал глава над водата и балансираше дъска на носа си като дресирано животно в цирк. Сякаш искаше да каже на другарите си: „Вижте какво измислих!“

Странната, не човешка, но умна глава се обърна към Джони и делфинът изпусна играчката с очевидна изненада. Той се гмурна, писукайки от възбуда, и няколко секунди по-късно Джони беше заобиколен от лъскави, любопитни лица. А също и усмихнати лица, защото устите на делфините бяха сковани в замръзнали усмивки – така заразителни, че Джони също се усмихна.

Вече не се чувствуваше самотен. Имаше компания, макар да не беше човешка и да не можеше с нищо да му помогне. Страшно интересно му стана да гледа как покритите с гълъбовосива кожа тела се движат наоколо без усилие и ровят из останките на „Санта Ана“. Джони забеляза, че го правеха, за да си играят и да се забавляват. Приличаха на агнета, които подскачат на пролетна морава – странна гледка за морската шир.

Делфините все така се подаваха и го поглеждаха, сякаш да се

уверят, че не е избягал. Наблюдаваха го с голямо любопитство как смъква подгизналите си дрехи и ги простира да се сушат на слънце. Придобиха сериозно и замислено изражение, когато Джони тържествено ги попита:

– Я кажете, какво да правя сега?

Един от отговорите на въпроса беше очевиден – трябваше да си направи подслон, преди тропическото слънце да го изпече жив. За щастие бързо намери изход. Успя да издигне малък вигвам от няколко летви, които върза с кърпичката си, а после ги покри с ризата. Когато свърши, се почувствува доста горд. Искаше и зрителите наоколо да оценят находчивостта му.

Сега не можеше да прави друго, освен да лежи в сянката и да си пести силите, докато вятърът и теченията го носят към неизвестната му съдба. Не чувствуваше глад. Макар устните му да бяха пресъхнали, щяха да минат няколко часа, преди жаждата да се превърне в сериозен проблем.

Морето се беше поуспокоило и край Джони се дилпеха с плавни и гъвкави движения ниски, загладени вълни. Някъде беше срещал фразата: „Люлян от люлката на океана“¹. Сега вече знаеше какво означава това. Бе така приятно и успокояващо, че почти можеше да забрави отчаявщото си положение. Стигаше му да гледа синьото море и синьото небе и да наблюдава тези необикновени, но красиви животни, които се плъзгаха, стрелкаха и скачаха над водата, радвайки се на живота.

Нещо побутна сала и Джони излезе от унеса си. За момент не можа да повярва, че бе заспал и че слънцето бе вече над него. После салът отново трепна и той разбра защо.

Четири делфина плуваха един до друг, бутаха сала по водата побързо, отколкото би го бутал човек, и продължаваха да набират скорост. Джони се вторачи изумен в животните, които пляскаха и пръхтяха само на сантиметри от него. Нова игра ли беше това?

Още щом си зададе въпроса, разбра, че отговорът е „не“. Поведението им напълно се беше променило. Те плуваха съзнателно и целенасочено. Времето за игри бе свършило. Намираще се в центъра на голяма група делфини и всички те се движеха уверено в една посока. Бяха десетки, ако не и стотици, отпред и отзад, отляво и отдясно, докдето стигаше взорът му. Имаше чувството, че препуска през океана в средата на военна колона, на кавалерийска бригада.

---

1. Известна песен по текст на Ема Харт Уилард (1787–1870 г.). – Б.пр.

Запита се колко ли ще продължава това, но делфините не проявяваха признаци, че ще намаляват скоростта. От време на време някой изоставаше от сала, тогава друг незабавно заемаше мястото му, така че темпото се запазваше. Макар да беше много трудно да прецени бързината им, Джони предположи, че бутат сала с повече от пет морски мили в час. Но нямаше начин да разбере дали се движат на север, юг, изток или запад. Не можеше да се ориентира за посоките на света от това почти отвесно слънце.

Едва много по-късно установи, че пътува на запад, защото слънцето залязваше пред него. С радост си помисли, че приближава нощта – след знойния ден очакваше с нетърпение нейната прохлада. Вече усещаше страшна жажда, устните му бяха ожарени и напукани и макар водата около него да го привличаше, знаеше, че е опасно да я пие. Жаждата беше взела връх и той повече не чувствуваше глад. И да имаше храна, не би могъл да я погълне.

Изпита истинско облекчение, когато слънцето се спусна и потъна в златисточервено сияние. А делфините продължаваха все на запад под звездите и изгряващата луна. Джони пресметна, че ако се движат така през цялата нощ, ще изминат близо сто морски мили. Без съмнение те имаха определена цел, но каква ли беше тя? Започна да се надява, че недалеч има суша и по някаква неизвестна причина тези дружелюбни и умни същества го водят натам. Но не можеше да си представи защо си правеха такъв труд.

Тази нощ бе най-дългата в живота му, защото растящата жажда не му даваше да заспи. Към мъките се прибавяше и това, че през деня изгоря от слънцето. Непрестанно се въртеше и извиваше върху сала, напразно се опитваше да се намести удобно. Повечето време лежа по гръб, а с дрехите си пазеше изгорелите места, докато луната и звездите пълзяха мъчително бавно по небето. Понякога на изток преминаваше яркият фар на спътник, движейки се много по-бързо и в обратна посока на звездите. Не му даваше мира мисълта, че на космическите станции там горе има хора и уреди, които лесно щяха да го намерят – ако се заловят да го търсят. Но те, разбира се, нямаша никакви основания да го сторят.

Най-сетне луната залезе и през краткия мрак преди зазоряване от морето отново лумна фосфоресцираща светлина. Изящните аеродинамични тела около сала придобиха огнени очертания. Траекторията на всеки делфин, подскочил във въздуха, бележеше ярка дъга в нощта.

Този път Джони не приветства зората. Вече знаеше колко жалки са преградите, които бе издигнал срещу тропическото слънце. Отново

опъна малката палатка, промъкна се под нея и се опита да отклони мисълта си от жаждата.

Не беше възможно. През няколко минути се улавяше, че си предстатва студени млечни шейкове, чаши с леден плодов сок и вода, рукнала на искрящи струи. Носеше се по морето не повече от трийсет часа, а някои хора са преживявали без вода много по-дълго време.

Единствено решителността и енергията на неговите придружители поддържаха духа му. Стадото все така препускаше на запад и тласкаше пред себе си сала, без да намалява скоростта. Джони престана да търси обяснение на загадъчното поведение на делфините. Проблемът щеше да се разреши от само себе си, когато му дойдеше времето, или въобще нямаше да се разреши.

А после, към обед, зърна за пръв път суша. Дълги минути се боеше, че това е само облак на хоризонта, но странно защо той беше единственият на небето и се намираще точно пред него. Скоро всички съмнения изчезнаха, макар че очертанията на острова се губеха зад вълните и трептяха на небосклona.

След час вече различаваше подробности. Островът беше дълъг и нисък, изцяло обрасъл с дървета. Заобикаляше го тесен плаж от ослепително бял пясък, а пред плажа като че ли имаше много широк риф, защото белите вълни се разбиваха на около миля в морето.

Отначало Джони не видя признаци на живот, но после, за голямо свое облекчение, забеляза от гористата вътрешност да се издига тънък стълб дим. Където има дим, има човешки същества – и вода, за която копнееше цялото му тяло.

Намираха се на няколко мили от острова, когато делфините неприятно го изненадаха, защото започнаха да завиват, сякаш за да заобиколят близката суша. После разбра защо го правят. Рифът беше голямо препятствие и те щяха да го отминат, за да приближат острова от друга страна.

Обиколката отне най-малко час, но Джони остана спокоен, защото беше сигурен, че спасението е близко. Когато салът и неуморимият му ескорт завиха към западната страна на острова, видя лодки на котва, ниски бели постройки, редици от къщички и мургави хора, които се движеха сред тях. Това самотно петънце в Тихия океан имаше доста обитатели.

Делфините като че ли се поразколебаха и той остана с впечатление, че не им се навлиза в плитки води. Те добутаха бавно сала към закотвените лодки, а сетне се отдръпнаха, сякаш казваха: „По-нататък се

оправяй сам.“

В Джони напираше желанието да изрече няколко благодарствени слова, но устата му беше прекалено пресъхнала и не можеше да говори. Затова се смъкна полека от сала. Озова се във вода, която му стигаше до кръста, и изгази до брега.

Към него тичаха хора, но те можеха да почакаат. Той се обърна към чудесните силни същества, които го бяха повели на това невероятно пътуване, и им помаха с благодарност за сбогом. А те вече се обръщаха към дома си, към дълбоките води на откритото море.

Тогава нещо стана с краката му, пясъкът се надигна, сякаш за да го помете, и от съзнанието му изчезнаха делфините, островът и всичко останало.

ГЛАВА ПЕТА

Събуди се на ниско легло в много чиста стая с бели стени. Над главата му се въртеше перката на вентилатор, а през пердето на прозореца се процеждаше светлина. Плетен стол, масичка, шкаф и мивка. И без слабата миризма на дезинфекционни средства щеше да се сети, че се намира в болница.

Седна в леглото и веднага изкрещя от болка. Пламтеше от главата до петите. Погледна се и видя, че е ярко червен, а кожата му се бели на едри парцали. Вече беше получил медицинска помощ, защото силно изгорелите места лъщяха, обилно намазани с бял мехлем.

Отказа се от мисълта да се движи и се строполи обратно в леглото с неволен вик. В този миг вратата се отвори и в стаята влезе огромна жена. Ръцете ѝ приличаха на валчести възглавници, тялото ѝ също бе огромно. Сигурно тежеше сто и двацет килограма, но не беше грозно дебела – просто беше грамадна.

– Ей, младежо! – сгълча го тя. – Какъв е този шум? Досега не съм чувала да се вдига такъв шум за леко слънчево изгаряне!

По гладкото ѝ шоколадово лице плъзна широка усмивка – тъкмо навреме да възпре възмутения отговор на Джони. Той успя да се усмихне неуверено и се остави да му премери пулса и температурата.

– Сега ще те приспя и когато се събудиш, повече няма да те боли – каза тя и прибра термометъра. – Но преди това да ми дадеш адреса си, да се обадим по телефона на вашите.

Джони се вцепени независимо от изгарянията. След всичко преживяно беше решил да не се остави да го изпратят у дома.

– Нямам семейство – проговори той. – Нямам на кого да се обаждам.

Сестрата едва забележимо повдигна вежди и рече скептично:

– Аха, в такъв случай веднага ще ти дам приспивателно.

– Само за момент – помози Джони. – Кажете ми, моля ви, къде се намирам. Това Австралия ли е?

Сестрата забави отговора си, докато бавно наливаше безцветна течност в измерителна чашка.

– И да, и не. Тук сме на австралийска територия, макар да се намираме на близо сто морски мили от континента. Това е остров от Големия бариерен риф и ти си имал страшен късмет да стигнеш дотук. Хайде

гълтай – няма много лош вкус.

Джони се намръщи, но сестрата не го лъжеше. Погълна лекарството и попита:

– Как се казва островът?

Огромната жена се засмя и смехът ѝ прозвуча като грохот от малка гръмотевична буря.

– Точно ти би трябвало да знаеш. – Приспивателното сигурно беше доста силно, защото едва долови следващите ѝ думи и потъна в сън: – Наричаме го Острова на делфините.

* * *

Когато отново се събуди беше леко схванат, но от възпалението нямаше и помен. От кожата му обаче беше останала половината и през следващите няколко дни се белеше като змия.

Сестрата го осведоми, че името ѝ е Теси и че е от остров Тонга. Тя го гледаше с одобрение как апетитно похапва яйца, консервирано месо и тропически плодове. След това Джони се почувствува напълно здрав и изпълнен с нетърпение, веднага да започне да изучава острова.

– Не бъди толкова припрян! Има много време – каза сестра Теси, докато ровеше из купчина дрехи, за да му намери риза и къси панталони. – Я опитай тези дали ще са ти добре. Вземи и шапката. Пази се от слънцето, докато получиш загар. Иначе ще ми се върнеш и много ще ме ядосаш.

– Ще внимавам – обеща Джони, защото реши, че ще направи голяма грешка, ако ядоса сестрата.

Тя пъкна два пръста в устата си, свирна пронизително и тутакси дотича дребно момиченце.

– Ето ти „делфинчето“, Ани – рече тя. – Заведи го при доктора, очаква го.

Джони последва детето по пътеки, посипани с блестящ натрошен корал, ослепително бели на палещото слънце. Минаха под големи сенчести дървета, които приличаха на дъб, само дето листата им бяха няколко пъти по-големи. Джони остана малко разочарован, защото винаги беше смятал, че тропическите острови са покрити с палми.

Ето че тясната алея излезе на голяма поляна с няколко едноетажни бетонни сгради, свързани с покрити алеи. Някои имаха големи прозорци, зад които зърна да работят хора, а други бяха без прозорци – вероятно машинни отделения, защото към тях водеха тръби и кабели.

Джони последва мъничката си водачка по стълбите към главната

сграда. Докато минаваше край прозорците, той забеляза, че хората го оглеждат с любопитство. Нищо чудно, като се има предвид как пристигна. Понякога се питаше дали това необикновено пътешествие не беше чисто въображение – струваше му се прекалено фантастично, за да е вярно. И дали това място наистина се наричаше Острова на делфините, както му каза сестра Теси? Щеше да е просто невероятно съвпадение.

Водачката му, очевидно прекалено срамежлива или изпълнена с благоговение, за да пророни и дума, изчезна още щом го доведе до вратата, на която пишеше: „Доктор Кийт, заместник-директор“. Джони почука, изчака да чуе „Влез!“ и се вмъкна в голям кабинет с климатична инсталация, приятно хладен след зноя навън.

Доктор Кийт беше между четирийсет и петдесет години и имаше вид на университетски преподавател. Дори когато седеше зад бюрото, се забелязваше, че е необикновено високи върлинест. Освен това той беше първият бял човек, когото срещаше на острова.

Докторът му махна с ръка да седне и едновременно с това каза носово:

– Сядай синко!

Джони не обичаше да му викат „синко“, нито пък му допадна австралийския изговор на доктора, на който се натъкваше за първи път. Но благодарни много учтиво, седна и зачака да види какво ще последва.

– Може би е най-добре да започнеш с това, какво се случи с теб, след като „Санта Ана“ потъна – най-неочаквано попита докторът.

Джони зяпна от изненада. Всичките му планове отидоха на вятъра. Те наистина не бяха обмислени в подробности, но все пак той се надяваше известно време да се прави на корабокрушенец, който страда от загуба на памет. А щом знаеха как е пътувал, знаеха и откъде е и без съмнение щяха да го отпратят веднага у дома.

Реши да не се предава току-така.

– Въобще не съм чувал за „Санта...“ каква беше там – отговори невинно той.

– Не ни вземай за толкова глупави, синко. Когато се появи на брега по такъв необикновен начин, попитахме по радиото бреговата охрана имало ли е наблизно корабокрушение. Казаха ни, че екипажът на товарния кораб на въздушна възглавница „Санта Ана“ е пристигнал в Брибсън и съобщил, че корабът им е потънал на около сто мили източно от нас. Освен това били спасени всички, дори и котката. Това като че ли изключваше да си бил на „Санта Ана“, докато не ни осени блестящата мисъл, че може би си бил пътник без билет. След това остана само да

запитахме полицията по пътя на „Санта Ана“. – Докторът замълча за миг, взе от бюрото си лула и я заразглежда, сякаш за пръв път я виждаше. Тогава Джони реши, че доктор Кийт го разиграва и първоначалната му неприязън нарасна неколkokратно. – Не можеш да си представиш колко момчета все още бягат от къщи – продължи дразнещият глас. – След няколко часа вече знаехме кой си – трябва да ти кажа, че когато се обадихме на леля ти Марта, тя не се зарадва особено. Не те осъждам, че си избягал.

Може би доктор Кийт все пак не беше толкова лош.

– И след като съм вече тук, какво ще правите с мен? – попита Джони и за своя тревога установи, че гласът му леко потреперва, а в него напират сълзи на разочарование и безпомощност.

– Няма какво толкова да правим за момента – отговори докторът и в миг възвърна надеждите му. – Нашият кораб е на континента и ще се върне едва утре. Ще мине седмица, преди отново да отплава, така че можеш да разчиташ поне на още осем дни тук.

Осем дни! Късметът му продължаваше да работи. Затова време можеха да се случат толкова неща – щеше да се погрижи да се случат!

През следващия половин час описа пътуването си от мястото на катастрофата, а доктор Кийт задаваше въпроси и си записваше. Сякаш нищо от разказа не го изненада, а когато Джони свърши, той извади куп снимки от чекмеджето на бюрото си. На тях бяха фотографирани делфини – не беше и подозирал, че съществуват толкова разновидности.

– Можеш ли да разпознаеш приятелите си?

– Ще се опитам. – Джони започна да рови из снимките. Бързо отсрани всички, освен три вероятни и две възможни.

Доктор Кийт изглеждаше напълно доволен от избора му.

– Да, сигурно са тези – каза той. След това зададе много странен въпрос. – Някой от тях опита ли се да ти каже нещо?

Отначало Джони прие това на шега, после видя, че докторът е съвсем сериозен.

– Те издаваха някакви звуци – писукаха, подсвирваха и лаеха, но нищо не можах да разбера.

– Нещо такова ли? – Докторът натисна някакво копче на бюрото си и от говорителя на стената в кабинета се разнесе шум, като че ръждива порта скърцаше на пантите си. После се чу поредица от звуци, които напомниха на Джони за припалването на старомоден бензинов двигател, а след това ясно и разбираемо:

– Добро утро, доктор Кийт.

Думите прозвучаха по-бързо, отколкото би могъл да ги изрече човек, и все пак съвършено отчетливо. Но още от първия път Джони разбра, че те не са само ехо или папагалско изговаряне. Животното, което произнесе „Добро утро, доктор Кийт!“, знаеше точно какво казва.

– Май се изненада – засмя се докторът. – Не си ли чувал, че делфините могат да говорят?

Джони поклати глава.

– От половин век е известно, че имат свой език. Опитваме се да го опознаем, а в същото време и да ги научим на елементарен английски. Доста сме напреднали с помощта на методиката, разработена от професор Казан. Ще се срещнеш с него, когато се върне от континента. Той с голямо нетърпение очаква да чуе разказа ти. Междувременно ще намеря някой да се грижи за теб.

Доктор Кийт натисна едно копче и от конферентната уредба веднага се чу глас.

– Училището. Какво има, докторе?

– Свободно ли е някое от по-големите момчета в момента?

– Можете да вземете Мик – за него е добре дошло!

– Добре. Изпратете го в кабинета ми.

Джони въздъхна. Явно, че и на толкова малък и отдалечен остров човек не може да се измъкне лесно от училище.

ГЛАВА ШЕСТА

Мик Науру имаше един-единствен недостатък като екскурзовод – склонен беше да преувеличава. Повечето от измислиците му звучаха така невероятно, че нямаше опасност да ги приемеш за истина, но понякога Джони започваше да се колебае. Беше ли вярно например, че сестра Теси (или както я наричаха островитяните Двутонната Теси) е напуснала Тонга, защото тамошните едри момичета ѝ се подигравали, тъй като била много дребна? Джони не повярва, но Мик го увери, че било чиста истина.

– Питай я, ако искаш – рече той и погледна важно-важно изпод огромния си къдрав чер перчем.

За щастие останалата информация лесно можеше да се провери, а по важните въпроси Мик беше напълно сериозен. Щом доктор Кийт предаде Джони в ръцете му, Мик го поведе на бърза обиколка из острова.

На това малко късче земя имаше толкова много за опознаване, че на Джони му трябваша поне няколко дни. Първо научи, че на Острова на делфините живеят две общности – учените и техниците от изследователската станция, и рибарите, които изкарваха прехраната си с лодките в морето. Освен това риболовната общност осигуряваше работници за електростанцията, водоснабдяването и другите необходими дейности, като например кухнята, пералнята и малкото стопанство от десет разгледени крави.

– Докарахме кравите, след като професорът се опита да преработи делфиново мляко – обясни Мик. – Това е единственият случай, когато на острова сме стигали до бунт.

– Откога си тук? Тук ли си се родил?

– О, не, семейството ми е от остров Дарили, който се намира в Торесовия проток. Преместихме се преди пет години, когато бях на дванайсет. Заплатите бяха по-добри и изглеждаше интересно.

– А интересно ли е?

– И още как! Не бих се върнал в Дарили, нито пък на континента. Почакай да видиш рифа, тогава ще разбереш защо.

Свърнаха от почистените пътеки и тръгнаха направо през горичката, която покриваше по-голямата част от острова. Макар дърветата да растяха нагъсто, не беше трудно да си проправяш път, защото имаше

трънаци и пълзящи растения, каквито Джони очакваше да види в тропическа гора. Растителността на острова беше буйна, но не и непроходима.

Някои дървета растяха подпрени на колове и трябваше да мине известно време, преди Джони да разбере, че подпорите всъщност бяха част от дърветата. Те сякаш не се доверяваха на меката почва и за по-голяма сигурност бяха пуснали допълнителни корени.

– Това са пандани – обясни Мик. – Някои ги наричат хлебни дървета, защото от тях може да се прави нещо подобно на хляб. Веднъж опитах и имаше отвратителен вкус. Внимавай!

Твърде късно. Десният крак на Джони потъна в земята до коляното и докато се опитваше да го измъкне, левият хлътна още по-дълбоко.

– Съжалявам. – Мик съвсем не изглеждаше изпълнен със съжаление. – Трябваше да те предупредя. Имаме цяла колония големи буревестници – те правят гнездата си като зайците – в земята – и на някои места не можеш да направиш крачка, без да пропаднеш.

– Благодаря, че ме уведоми – рече Джони саркастично, докато се измъкваше и изтупваше праха от дрехите си. По всичко личеше, че на Острова на делфините тепърва ще има да учи твърде много неща.

На няколко пъти нагазва в дупки на буревестници или по-точно казано, на клиноопашати буревестници, но накрая се измъкнаха от гората и слязоха на плажа от източната страна на острова, която гледаше към безбрежната пустош на открития океан. Трудно му беше да повярва, че е дошъл отвъд далечния хоризонт по някакво чудо, което не можеше да проумее.

Нямаше никакви признаци на човешко присъствие. Като че бяха единствените обитатели. Този бряг бе изложен на сезонните бури, затова всички сгради и пристанищни съоръжения бяха от другата страна на острова. Огромен дънер, изхвърлен на пясъка и избелял от годините, прекарани на слънце, лежеше като мълчаливо свидетелство за отминал ураган. Имаше и големи блокове мъртви корали, тежащи тонове, които само силата на вълните е могла да изхвърли на плажа. А сега всичко изглеждаше мирно и тихо.

Тръгнаха покрай пясъчните дюни, между края на гората и покрития с корали плаж. Мик се оглеждаше и ето че намери онова, което търсеше.

От морето, оставяйки широки следи като от танк, беше изпъзляла някаква твар. Следите свършваха при площадка с изравнен пясък над равнището на водата. Мик започна да рови.

Джони му помогна и на трийсетина сантиметра в пясъка откриха десетки яйца, големи и кръгли като топки за пинг-понг. Обвивката им

не беше твърда, а кожата и гъвкава. Мик си свали ризата, направи от нея торба и събра колкото можа.

– Знаеш ли какво е това?

– Да – отвърна Джони и очевидно го разочарова. – Яйца от костенурка. Гледах телевизионен филм как малките костенурчета се излюпват и изпълзват от пясъка. Какво ще ги правиш?

– Ще ги ям, разбира се. Чудни са, пържени с ориз!

– Уф! Хич няма и да опитам.

– Много ще разбереш. Имаме страшен готвач.

Следваха извивката на плажа по северния бряг на острова, а след това тръгнаха по западния обратно към селището. Тъкмо преди да стигнат, се натъкнаха на голям басейн или по-скоро резервоар, свързан чрез канал с морето. Имаше отлив и затвореният шлюз на канала задържаеше водата в басейна до следващия прилив.

– Ето за какво е всичко това на острова – каза Мик.

В басейна бавно плуваха два делфина, точно както в открития океан. Дося му се да ги разгледа отблизо, но нямаше как да се доближи до басейна, защото около него беше издигната ограда от телена мрежа. На нея с големи червени букви пишеше: „ПАЗЕТЕ ТИШИНА – ИМА ВКЛЮЧЕНИ ХИДРОФОНИ!“

Отминаха на пръсти, а сетне Мик обясни:

– Професорът не обича да се говори близо до делфините. Казва, че можело да се разстроят. Една нощ някакъв откачен рибар се напил, дошъл и им наговорил разни мръсотии. Вдигна се голям шум и го изхвърлиха със следващия кораб.

– Що за човек е професорът? – попита Джони.

– О, бива си го – освен в неделя следобед.

– Какво става тогава?

– Жена му се обажда всяка неделя сутрин и се опитва да го убеди да се върне у дома. Но той не иска – твърди, че не обичал Москва – през лятото било прекалено горещо, а през зимата – прекалено студено. Затова имат ужасни кавги, но всеки няколко месеца стигат до компромис и се срещат някъде по средата, да речем, в Ялта.

Джони се замисли. Искаше да научи колкото може повече за професор Казан – така се надяваше да увеличи шансовете си да остане по-дълго на острова. Описанието на Мик прозвуча малко обезкуражаващо, но все пак неделята беше минала и професорът трябваше да е в добро настроение – поне няколко дни.

– Той наистина ли може да говори на езика на делфините? – попита

Джони. – Останах с впечатление, че никой не може да наподобява тези невероятни звуци.

– Умее да произнася само няколко думи, но с помощта на компютри превежда магнетофонни записи. А после монтира нови ленти и им ги пуска. Сложно нещо, но върши работа.

Джони остана поразен, а любопитството му се засили. Винаги се бе стремил да си обяснява нещата, а това дори не можеше да си го представи – как така човек може да се научи да говори на езика на делфините...

– Добре де – каза Мик, след като чу въпроса му, – замислял ли си се как самият ти си се научил да говориш?

– Предполагам, че като съм слушал майка си – отговори Джони с тъга, защото почти не си я спомняше.

– Точно така. Затова професорът взе майка делфин с бебето ѝ и ги остави в басейна сами. След това слушаше какво си говорят. Така научи делфински, също като малкото.

– Изглежда твърде лесно...

– Ами! Необходими му бяха години и все още се учи. Но вече има речник от хиляди думи и дори започна да пише История на делфините.

– История ли?

– Е, така би могло да се нарече. Тъй като те нямат книги, паметта им е чудесно развита. Могат да ни разкажат неща, които са се случили в морето преди векове – поне професорът така твърди. И в това има логика. Преди да открият писмеността, хората е трябвало да съхраняват всичко в главите си. Делфините правят същото.

Джони премисляше тези изненадващи факти, когато стигнаха административния блок и завършиха обиколката на острова. При вида на сградите, в които бяха настанени толкова упорити труженици и сложни машини, му хрумна друг, по-практичен въпрос.

– Кой плаща за всичко това? Трябва да струва цяло състояние.

– Не е толкова много в сравнение с парите, които отиват за Космоса. Професорът е започнал преди петнайсет години с около шестима помощници. След първите резултати големите научни фондации изцяло го подкрепиха. Затова сега през шест месеца трябва да излъскваме всичко за посещението на куп изкопаеми, които се наричат Контролна комисия. Чувал съм професорът да казва, че едно време всичко било поинтересно.

Може и да е вярно, помисли си Джони, но му се струваше, че и сега е много интересно – затова и реши да остане.

ГЛАВА СЕДМА

„Летящата риба“ – катер на подводни криле – се появи стремглаво от запад със скорост петдесет възела. Той преминаваше разстоянието от брега на Австралия за два часа. Когато приближи Острова на делфините, той прибра огромните си водни ски и се отпусна във водата като обикновен кораб, завършвайки пътуването с достолепни седем възела.

Джони разбра за появяването му, когато цялото население започна да се стича към мостика. Любопитството го накара да се присъедини към тълпата и от плажа видя как белият катер мина предпазливо по каналата, прокаран през коралите с експлозив.

Пръв на брега слезе професор Казан, облечен в безукорно чист бял летен костюм и широкопола шапка. Посрещачите, сред които имаше техници, рибари, чиновници и деца, топло го поздравиха. На острова цареше изключително демократичен дух и всеки се смяташе равен на всеки. Но Джони скоро осъзна, че професор Казан беше нещо различно и островитяните се отнасяха към него със странна смесица от уважение, обич и гордост.

Джони установи също, че ако дойдеш на плажа да гледаш как пристига „Летящата риба“, от теб се очаква да се включиш и в разтоварването ѝ. През следващия час помагаше при пренасянето на внушителен товар от пакети и сандъци от лодката до склада. Работата тъкмо беше приключила и той се наслаждаваше на приятна студена напитка, когато по радиоуредбата съобщиха да бъде така добър да се яви колкото е възможно по-бързо в Техноблока.

Когато пристигна, го въведоха в голяма стая, пълна с електронна апаратура. Професор Казан и доктор Кийт седяха край сложен пулт за управление и не му обърнаха никакво внимание. Джони нямаше нищо против, тъй като всичко наоколо му беше интересно.

От един говорител се чуваше странна поредица от звуци, които непрекъснато се повтаряха. Приличаха, макар и не съвсем, на звуците, които издаваха делфините. След около десетина повторения разбра в какво се състоеше разликата. Звуците бяха значително забавени, за да може не така чувствителното човешко ухо да улови тънките подробности.

И още нещо. Всеки път, когато от говорителя се разнасяше поредица от делфински звуци, те се появяваха изобразени на голям монитор

като система от светлини и сенки. Поредицата от светли черти и тъмни ленти наподобяваше карта и говореше много на учените, макар да не означаваше нищо за неподготвеното око на Джони. Те я следяха внимателно всеки път, щом се покажеше на екрана, а понякога с помощта на копчетата осветяваха някои части или затъмняваха други.

Внезапно професорът забеляза Джони, изключи звука и се завъртя на стола. Но остави картината, която продължи да се ниже беззвучно и с такъв хипнотичен ритъм, че погледът на момчето все се връщаше към нея.

И все пак Джони успя да използва почти докрай тази първа възможност да огледа професор Казан. Ученият беше около шейсетгодишен, пълен, прошарен мъж с мило, но доста сдържано изражение – сякаш искаше да е приятел с всички, но предпочиташе да го оставят сам с мислите му. На Джони му предстоеше да открие, че в моментите, когато бе в настроение, той ставаше великолепен събеседник, а друг път беше някъде далеч, макар и да участвуваше в разговора. И все пак никак не отговаряше на общоприетата представа за „разсеяния професор“. Нямахме по-разсеян човек от професор Казан, щом ставаше дума да се решават практически въпроси. Съзнанието му сякаш се раздвояваше, като част от него се справяше с ежедневните проблеми, а друга се боричкаше със задълбочен научен въпрос. Нищо чудно, че при това положение той често се вслушваше в някакъв вътрешен глас, който никога друг не можеше да чуе.

– Седни, Джони – покани го той. – Доктор Кийт ми съобщи по радиото за теб още докато бях на континента. Сигурно съзнаваш, че си имал голям късмет.

– Да, господине – отговори Джони с вълнение.

– От векове се знае, че се случва делфините да помагат на човешки същества да стигнат до брега. Всъщност подобни легенди датират отпреди повече от две хиляди години, въпреки че до наше време никога не е гледал сериозно на тях. Ти не си бил просто избутан на суша. Теб са те превозили на близо сто морски мили. Отгоре на това са те довели не другаде, а при нас. Защо? Много бихме желали да разберем това. Ти едва ли имаш някаква представа, нали?

Джони се поласка, че му зададоха такъв въпрос, но трудно можеше да отговори.

– Ами – отрони бавно той – сигурно знаят, че работите с делфини, макар и да не мога да си представя как.

– На това лесно може да се отговори – намеси се доктор Кийт. –

Сигурно са им го казали освободените от нас делфини. Спомнете си, че Джони разпозна пет от тях на снимките, които му показах веднага след като пристигна.

Професор Казан кимна:

– Да, а това ни дава ценна информация. Тя показва, че крайбрежните делфини, с които работим, и дълбоководните им братовчеди говорят един език. А това преди не го знаехме.

– Ала все още не ни е ясно какви са били подбудите им – обади се доктор Кийт. – След като дивите делфини никога не са имали пряк досег с хората, това показва, че си правят всичкия този труд, защото искат нещо от нас – при това доста настоятелно. Може би, спасявайки Джони, са искали да кажат нещо като: „Ние помогнахме – сега помогнете вие!“

– Теорията ти е правдоподобна – съгласи се професор Казан. – Но няма да намерим отговор, ако само умуваме. Начинът да разберем какво са имали предвид приятелите на Джони, е един – трябва да ги попитаме.

– Стига да ги намерим.

– Ако наистина искат нещо, няма да са много далеч. И ще можем да влезем във връзка с тях, без да излизаме отук.

Професорът щракна някакъв ключ и въздухът отново се изпълни със звуци. Но този път Джони бързо схвана, че не чува гласа на един-единичък делфин, а всички гласове на морето.

Беше невероятна смесица от съскане, пукане и ръмжене. В нея се преливаше чуруликане, може би на птици, далечни, неясни стенания и шепот на милиони вълни.

Слушаха няколко минути тази удивителна китка от мелодии, после професорът превъртя друг ключ на огромната машина.

– Това беше хидрофон Запад, сега ще опитаме хидрофон Изток. Той се намира в дълбоки води, съвсем на ръба на рифа.

Звуквата картина се промени, шумът на вълните беше по-слаб, но въздишките и писукането на неизвестните морски обитатели – много по-силен. И отново професорът се вслуша няколко минути, после превключи на Север, а най-накрая – на Юг.

– Прекарай, моля те, лентите през анализатора – обърна се той към доктор Кийт. – Но отсега съм готов да се обзаложа, че на двайсет морски мили наоколо няма голямо стадо делфини.

– В такъв случай теорията ми хвърква.

– Не е задължително. Двайсет морски мили са нищо за делфините. А не забравяй, че те са ловци и не могат да се задържат на едно място. Стадото, което е спасило Джони, скоро ще обере като прахосмукачка

всичката риба от нашия риф. Ще те оставя да анализираш, време е да отида при басейна. Ела, Джони, искам да се запознаеш с едни от най-добрите ми приятели.

Докато вървяха към плажа, професорът потъна в унес. После сепна Джони, тъй като неочаквано и майсторски издаде поредица от бързопроменящи се по височина свиркания.

Засмя се на стреснатото изражение на момчето.

– Някое човешко същество няма да се научи да говори свободно делфински и все пак аз успявам да произнеса сносно десетина по-обикновени фрази. Но непрекъснато трябва да работя над тях и се боя, че произношението ми е направо ужасно. Само делфини, които ме познават добре, могат да разберат какво се опитвам да кажа. А понякога остават с чувството, че са просто любезни с мен.

Професорът отключи входа към басейна и внимателно заключи след себе си.

– Всички искат да си играят със Сузи и Спутник, но не мога да им разреша – обясни той. – Поне докато се опитвам да ги науча да говорят английски.

Сузи беше загладена, палава около сто и петдесет килограмова дама, която изскочи наполовина от водата, щом приближиха. Спутник, нейният деветмесечен син, беше по-въздържан, или може би по-срамежлив. Все заставахе зад майка си.

– Здравей, Сузи! – каза професорът отчетливо и ясно. – Здравей, Спутник! – После присви устни и пусна в ход сложното свирукане. Някъде по средата обаче сбърка нещо, спря и ядосано си промърмори, после започна отначало.

На Сузи всичко това ѝ се стори страшно забавно. Засмя се няколко пъти силно, по делфински, после изстреля струя вода към тях, но беше достатъчно възпитана да не ги намокри. Накрая изплува близо до професора, той бръкна в джоба си и извади найлонова торбичка с лакомства. Вдигна едно във въздуха, Сузи се отдръпна на няколко метра, изскочи като ракета от водата, лапна храната от пръстите на професора и се гмурна почти безшумно обратно в басейна. После отново се появи и произнесе отчетливо:

– Благодаря, 'фесоре.

Сузи явно очакваше още, но професор Казан поклати глава, потупа я по гърба и рече:

– Не, Сузи. Няма повече, скоро ще ядеш.

Тя прояви възмущението си: изсумтя и се понесе в кръг из басейна

като скутер – очевидно искаше да се поперчи.

Спутник я последва, а професорът каза на Джони:

– Опитай се да му дадеш ти – боя се, че ми няма доверие.

Джони взе лакомството, което вонеше непоносимо на риба, мазни-на и химикали. По-късно научи, че за делфините то било нещо като тютюн или бонбон. Професорът го създал след дългогодишно проучване. Животните обичаха „бонбоните“ толкова, че бяха готови едва ли не на всичко, за да ги заслужат.

Джони коленичи на ръба на басейна и размаха парчето, подвиквайки:

– Спутник! Спутник, това е за теб!

Делфинчето се надигна от водата и го изгледа със съмнение. Хвърли поглед към майка си, към професор Казан, а сетне отново към Джони. Очевидно се изкушаваше. Но не се приближи. Вместо това изпръхтя, потоци се и се понесе из дълбините на басейна. Нямахме вид, че е тръгнало с определена цел, повече приличаше на човешко същество, което не може да реши какво да прави и се лута напосоки.

„Сигурно се бои от професора“, реши Джони. Тръгна покрай басейна, отдалечи се на около петнайсетина метра, после отново подвикна на Спутник.

Излезе прав. Делфинчето огледа новото положение, одобри го и заплува бавно към Джони. Все още обхванато от подозрение, то надигна муцуна и отвори уста, показвайки внушителен брой мънички, остри като игли зъбки. Джони си отдъхна, когато делфинчето лапна лакомството, без да му отхапе пръстите. В края на краищата Спутник беше месояден, а той не би се решил да храни с голи ръце, да кажем, лъвче, макар и мъничко.

Делфинчето се въртеше край ръба на басейна и явно очакваше още.

– Не, Спутник – повтори момчето, спомняйки си какво каза професорът на Сузи. – Повече няма, скоро ще ядеш.

Делфинчето остана на сантиметри от него и Джони посегна да го погали. Макар и да се стресна, то не се отдръпна, а позволи да прокарат ръка по гърба му. Момчето с изненада установи, че кожата на животното е мека и гъвкава като гума, съвсем различна от люспестото тяло на рибите. Човек, който е галил делфин, никога няма да забрави, че делфинът е топлокръвно млекопитаещо.

Джони искаше да остане да поиграе със Спутник, но професорът вече го викаше. Докато се отдалечаваха от басейна, ученият забеляза шеговито:

– Направо съм обиден. Така и не съм успял да се приближа до Спутник, а ти го направи още от първия път. Изглежда, имаш подход към делфините. Гледал ли си животни преди?

– Не, професоре. Само попови лъжички, но това беше отдавна.

– Е – професорът се засмя, – те едва ли се броят.

Изминаха още няколко метра и професор Казан заговори със свършено различен тон, обръщайки се към Джони сериозно, като към равен, а не като към момче, което е с четирийсет години по-малко от него.

– Аз съм учен, но съм суеверен руски селянин. Логиката ми говори, че това са глупости, и все пак започвам да си мисля, че самата съдба те е изпратила тук. Най-напред начинът, по който пристигна – като в гръцки мит. А сега Спутник взема храна от ръцете ти! Чисто съвпадение, разбира се, но разумните хора карат съвпаденията да работят в тяхна полза.

„Накъде, за бога, бие“, почуди се Джони. Но професорът не проду-ма, докато стигнаха до входа на Техноблока. Чак тогава подхвърли лукаво:

– Доколкото разбирам, не бързаш много да се върнеш у дома.

Сърцето на Джони подскочи и той с готовност каза:

– Точно така, господине. Бих искал да остана тук колкото може по-дълго. Бих искал да науча повече за вашите делфини.

– Те не са мои – поправи го решително професорът. – Всеки делфин е самостоятелна личност, индивид, който се радва на повече свобода, отколкото ние познаваме на сушата. Те не принадлежат на никого и се надявам никога да не принадлежат. Искам да им помогна не само заради науката, а защото смятам това за чест. Никога не мисли за тях като за животни. На своя език те се наричат „морски хора“ и това е най-сполучливото им название.

За първи път Джони виждаше професора така разчувствуван, но беше готов да го разбере. Защото дължеше живота си на „морските хора“ и се радваше, че ще може да им се отплати.

ГЛАВА ОСМА

Островът на делфините беше заобиколен от приказно царство – кораловия риф. Един човешки живот не би стигнал да се опознаят всичките му чудеса. Джони не бе и сънувал, че могат да съществуват подобни места, гъмжащи от необикновени и красиви същества, че в сравнение с тях горите и полята на сушата са като пустини.

При прилив морето заливаше рифа и извън водата оставаше само тесният пояс от бял пясък, който обточваше острова. Но часове по-късно настъпваше невероятна промяна. Макар разликата в равнището между прилив и отлив да беше само около метър, рифът се оголваше на километри. Наистина на места водата се оттегляше толкова далеч, че морето изчезваше от погледа и кораловото плато се простираше докъдето ти стигат очите.

Това беше времето да се изучава рифът. Необходими бяха само чифт здрави обувки, широкопола шапка, да те пази от слънцето, и маска за подводно плуване. Обувките бяха може би най-важната част от екипировката, защото остриите чупливи корали нанасяха рани, които лесно се инфектираха и не зарастаха със седмици.

Когато Джони излезе за първи път на рифа, водач му беше Мик. Нямахме представа какво може да види и затова всичко му се струваше така странно, а и страшничко. Нямахме да е зле да бъде предпазлив, докато свикне. По рифа се срещаха малки, невинни на вид създания, които хапеха смъртоносно.

Двете момчета тръгнаха от плажа в западната част на острова, където откритият риф беше широк по-малко от километър. Отначало пресякоха безинтересна, ничия земя от мъртви натрошени корали – раздробени парченца, векове изхвърляни от бурите. Целият остров беше изграден от такива парченца, покрити от времето с тънък пласт почва, после с трева и бурени, и най-сетне с дървета.

Бързо отминаха зоната на мъртвите корали и Джони изпита чувството, че върви през градина от чудни вкаменени растения. Видя изящни вейки и клони от оцветен камък, и по-масивни фигури, досущ огромни гъби – бяха толкова твърди, че по тях можеше да се ходи. Но въпреки вида си те не бяха растения, а продукт на животинския свят. Когато се навеждаше, за да ги разгледа, Джони виждаше, че повърхността им е надупчена от хиляди пори. Всяка от тях представляваше клетката на

отделен коралов полип – мъничко същество, подобно на морска анемония, а всяка клетка беше изградена от варовика, който животинката е отделяла, докато е била жива. Когато умираше, празната клетка оставала и следващото поколение граждало върху ѝ. И така рифът растял година след година, век след век. Цялото това километрично, лъснало под слънцето плато, бе създадено от животинки, по-малки от нокът. А то представляваше само нищожна частица от огромния Голям бариерен риф, ширнал се на близо две хиляди километра покрай австралийския бряг. Сега Джони проумя думите на професора – рифът е най-грандиозното творение на тези малки същества.

Скоро осъзна, че стъпва не само по корали, но и по други живи същества. Внезапно, без каквото и да е предупреждение, само на няколко крачки пред него плисна струя вода и той ахна:

– Това пък какво беше?

Мик се засмя и отговори кратко:

– Мида. Чу те, че идваш.

Джони забеляза следващата мида навреме и успя да види движението ѝ. Тя беше дълга трийсетина сантиметра, закрепена отвесно в корала, така че се подаваха само отворените ѝ устни. Тялото ѝ, отчасти излязло от черупката, наподобяваше красиво цветно кадифе, обогрено в ярко smaragdovo и синьо. Мик тропна на скалата до нея, мидата внезапно и разтревожено се затвори и водата, която изхвърча нагоре, замалко не опръска Джони по лицето.

– Това е дребосък – каза Мик пренебрежително. – За да видиш големите, ще трябва да се спуснеш дълбоко – те са дълги по метър, метър и половина. Дядо ми разказваше, че когато работел на малък платноход, с който излизали за бисери от Куктаун, веднъж видял мида три и половина метра. Но той беше известен с преувеличенията си, затова не му вярвам.

Джони пък не вярваше, че има миди по метър и половина, но както по-късно разбра, този път Мик беше казал самата истина. Не биваше да отхвърля като чисто въображение онова, което чуваше за рифа и обитателите му.

Изминаха още стотина метра, съпроводжани тук-там от струите вода на раздразнените миди. Стигнаха до малък вир сред скалите. Нямахме вятър да набраздява повърхността му и Джони видя така ясно рибите, които сновяха из него, сякаш не плуваха, а се носеха из въздуха.

Бяха оцветени с всички багри на дъгата – на ивици, кръгчета и петна, като че ли смахнат художник бе лудувал с четката си. Дори най-

шарените пеперуди не бяха така изумително пъстри като рибите, които съскаха сред скалите.

Вирът имаше и много други обитатели. Мик му посочи две дълги пипала, които се подаваха от входа на малка пещера и се размахваха тревожно напред-назад, сякаш оглеждаха външния свят.

– Пъстра лангуста² – можем да я хванем на връщане. Страшно са вкусни печени на жарава с повечко масло.

В следващите пет минути той посочи на Джони цяла дузина създания. Момчето видя различни видове красиво оцветени раковини, морски звезди пълзяха бавно по дъното и търсеха жертви, раци отшелници се криеха в черупки, които бяха направили свои домове, а някаква твар, прилична на грамаден плужек, изстреля облак виолетово мастило, когато Мик я побутна.

Джони видя за пръв път в живота си октопод. Беше малък, широк десетина-двайсет сантиметра, и се таеше срамежливо в сенките, където би могъл да го забележи само специалист като Мик. Когато го подплаши, за да излезе на открито, той се плъзна сред коралите с изящно плавно движение и промени цвета си от мръсносиво на светлорозово. Джони с изненада установи, че е красиво мъничко същество, но сигурно щеше да промени мнението си, ако срещнеше голям екземпляр.

Можеше да остане тук целия ден и да изучава малкия вир, но Мик бързаше напред. Затова продължиха пътя си към далечната линия на морето, като вървяха на зигзаг, за да избягнат местата, където коралът беше твърде крехък и нямаше да издържи тежестта им.

Веднъж Мик спря и вдигна петниста раковина, голяма колкото борова шишарка.

– Гледай – поднесе я той на Джони.

В единия ѝ край стърчеше черна изострена кука, която приличаше на мъничък сърп, и напразно се опитваше да го убоде.

– Отровна е. Бодне ли те, ще се почувствуващ много зле. Може и да умреш.

Мик остави раковината на скалата, а Джони се вгледа замислено в нея. Какво красиво, невинно на вид създание, а носи смърт! Нямаше да забрави този урок.

Научи също така, че може съвсем безопасно да опознава рифа, ако спазва две разумни правила. Първото беше да внимава къде стъпва, а второто – никога да не пипа нищо, освен ако не е сигурен, че е

---

2. Вид голям рак. – Б.р.

безопасно.

Най-после стигнаха края на рифа и спряха, загледани във водата, която леко се надигаше и спадаше. Отливът продължаваше и тя се оттичаше от подаващите се корали по стотици малки клисури, издълбани в живата скала. Тук имаше широки, дълбоки, открити към морето вирове и в тях плуваха много по-едри риби, отколкото Джони бе виждал.

– Ела – повика го Мик и си намести маската. После се спусна в най-близкия вир почти без да набразди повърхността и без да се обърне да види дали Джони го следва.

Джони се поколеба за миг, после реши, че не иска да се покаже страхливец, и предпазливо се спусна през трошливия корал. Още щом водата покри маската, забрави всички свои страхове. Сега, когато плуваше с потопено лице, подводният свят, който беше наблюдавал отгоре, изглеждаше още по-красив. Той самият приличаше на риба, която плува в гигантски аквариум и вижда всичко кристално ясно през стъклото на маската.

Много бавно последва Мик покрай извитите скали между кораловите канари, които се разреждаха, колкото повече приближаваха морето. Отначало водата беше около метър дълбока, после дъното пропадна отведнъж почти отвесно и преди да разбере какво е станало, Джони се озова на дълбочина шест метра. Беше се отдалечил от голямото плато на рифа и се отправяше в открито море.

За момент наистина се изплаши. Спря да плува, остана на място и се озърна да се увери, че спасителният бряг е само на няколко метра зад него. После погледна още веднъж напред и надолу.

Не можеше да прецени до каква дълбочина стига погледът му – имаше най-малко трийсет метра. Гледаше надолу по дълъг, стръмен склон. Той водеше към царство, напълно различно от яркоосветените, цветисти вирове, които току-що бе напуснал. След искрящия от слънчева светлина свят, откриваше син, тайнствен мрак. А далеч в мрака се мърдаха в достолепни танци огромни сенки.

– Какво е това? – прошепна Джони на приятеля си.

– Морски костур. Гледай! – И за ужас на Джони Мик се гмурна бързо и изящно като риба.

Колкото повече приближаваше до движещите се сенки, толкова по-малък ставаше; те сякаш нарастваха. Мик спря на петнайсетина метра дълбочина и се задържа точно над тях. Посегна, опитвайки се да докосне една от грамадните риби, но тя махна с опашка и избяга. Мик като че не бързаше да се върне на повърхността, а Джони пое поне десетина

пъти въздух, докато го гледаше. Най-сетне за голямо облекчение на Джони Мик започна бавно да изплува, махайки на костурите за сбогом.

– Колко тежат тези риби? – попита Джони, когато изскочи над водата и задиша често-често.

– О, не са повече от четирийсет-петдесет килограма. Да видиш наистина големите на север! Край Кеърнс дядо ми уловил на въдица една триста и петдесет килограмова.

– Но ти не му вярваш – засмя се Джони.

– Напротив, вярвам му – засмя се в отговор Мик. – За доказателство имаше и снимка.

Докато плуваха обратно към ръба на рифа, Джони погледна отново надолу, към сините дълбини с коралови канари, надвиснали тераси и тромави сенки, които плуваха бавно сред тях. Независимо че се намираше на земята, този свят беше чужд, почти като на друга планета. И тъкмо защото бе съвършено чужд, той го изпълваше с любопитство и страх.

Имаше само един начин да овладее и двете чувства. Рано или късно трябваше да последва Мик надолу по синия, тайнствен склон.

ГЛАВА ДЕВЕТА

– Прав сте, професоре – заяви доктор Кийт, – макар да пукна, ако се сещам откъде разбрахте, че е така. В обсега на нашите хидрофони няма голямо стадо делфини.

– Тогава ще ги потърсим с „Летящата риба“.

– Но къде? Те се намират някъде из водното пространство от двайсет и пет хиляди квадратни километра.

– А за какво са наблюдателните спътници? Обади се на Контролната станция Умъра и поискай да фотографират район с радиус петдесет морски мили около острова. Кажете им да направят снимките колкото може по-рано след зазоряване. Положително някой спътник ще мине над нас утре сутринта.

– Но защо след зазоряване? Аха, разбирам. Дългите сенки ще ни помогнат по-лесно да ги открием.

– Точно така. Ще е много трудно да претърсим такъв огромен район, а ако мине много време, те ще се преместят другаде.

Джони чу тези планове след закуска, когато го повикаха да помага при разчитането. По всичко личеше, че професор Казан се беше нагърбил с твърде тежка задача, защото терминалът на острова беше приел двайсет и пет отделни снимки, всяка от тях на квадрат със страна двайсет морски мили и всяка попълнена с безчет подробности. Направени бяха един час след зазоряване от нисколетящ метеорологичен спътник от осемстотин километра височина и качеството им беше великолепно, тъй като нямаше облаци, които да пречат на видимостта. Мощните телескопични камери бяха приближили земята само на осем километра.

На Джони дадоха най-маловажната, но и най-интересната снимка от мозайката. Тя беше централната и показваше самия остров. Страшно интересно беше да я разгледаш с лупа и да виждаш как сградите, пътеките и лодките просто изскачат пред погледа. Виждаха се дори отделни хора като малки черни петънца.

За първи път Джони осъзна действително огромните размери на рифа около Острова на делфините. Той се простираше с километри на изток и островът беше само една точка сред него. Имаше прилив, но през плитката вода личеше всяка подробност на рифа. Джони едва не забрави какво се искаше от него, докато изучаваше вировете, подводните долини и стотиците малки каньони, издълбани от водата при отлив.

Имаха късмет: откриха стадото на около шейсет мили на югоизток от острова, почти на самия край на фотомозайката. Нямаше грешка – по повърхността се носеха десетки тела, някои уловени от камерата над водата. А по V-образната им дияр можеше да се съди, че се движат на запад.

Професор Казан погледна доволен снимката.

– Приближават се. Ако поддържат този курс, ще ги срещнем след час. Готова ли е „Летящата риба“?

– Продължава да зарежда, но след трийсет минути може да потегли.

Професорът погледна часовника си – приличаше на хлапак, комуто са обещали сладолед.

– Добре – каза припряно той. – След двамайсет минути всички да са на мостика.

Джони се озова там след пет. За първи път се качваше на кораб (разбира се, „Санта Ана“ не влизаше в сметката, защото видя съвсем малко от него) и беше решил всичко да разгледа. Професорът се появи захапал огромна пура, в ярка хавайска риза и натоварен с камера, бинокъл и чанта. Едва свалиха Джони от наблюдателния пост на мачтата на десет метра над палубата.

– Да тръгваме! – нареди професорът и „Летящата риба“ потегли.

При ръба на рифа, щом се подаде от канала, прокаран през корала, тя спря.

– Какво чакаме? – обърна се Джони към Мик, с когото се бяха надвесили през перилата и гледаха към отдалечаващия се остров.

– Не съм сигурен, но мога да предположа. Аха, ето че идват! Професорът вероятно ги е повикал по подводните говорители, макар че обикновено идват и без повикване.

Към „Летящата риба“ се приближаваха два делфина, като подскачаха високо във въздуха, за да привлекат вниманието. Те дойдоха до самия кораб и за голяма изненада на Джони незабавно ги качиха на борда. Това стана с помощта на кран, който спусна във водата брезентова люлка: двата делфина влязоха в нея, после я вдигнаха на палубата и я пуснаха в малка цистерна с вода на кърмата. В тесния аквариум почти нямаше място за двете животни, но те видимо се чувствуваха съвсем удобно. Явно това не ставаше за първи път.

– Ейнар и Пеги – каза Мик. – Два от най-умните делфини, които сме имали. Професорът ги пусна на свобода преди няколко години, но те никога не отиват далеч.

– Как ги различаваш един от друг? Всички ми изглеждат еднакви.

Мик се почеса по рошавата глава.

– А бе, като ме питаш, и аз едва ли мога да ти кажа. Но Ейнар е летен – виждаш ли белега на лявата му перка? А приятелката му е обикновено Пеги, това е. Всъщност само предполагам, че е Пеги – добави той със съмнение в гласа.

„Летящата риба“ беше набрала скорост и се отдалечаваше от острова с около десет възела в час. Капитанът ѝ (един от многобройните чичовци на Мик) чакаше да отминат всички подводни препятствия, преди да даде „пълнен напред“.

Когато рифът остана на две мили зад кърмата, той спусна големите ски и отвори хидродюзите. „Летящата риба“ подскочи мощно напред, после бавно ускори хода си, издигна се над водата и челното ѝ съпротивление многократно намалю. Тя можеше да се плъзга по повърхността с петдесет възела в час при същата мощност, която ѝ трябваше, за да я пори с десет.

Опияняващо беше да стоиш здраво хванат за въжетата на откритата палуба и да те духа ураганът, който корабът предизвиква, плъзгайки се по океана. Но не след дълго, обрулен и задъхан, Джони се прибра на завет зад мостика и се загледа как Островът на делфините потъва зад хоризонта. Скоро заприлича на покрит със зеленина плаващ сал от бял пясък. Сетне се превърна в тясна черта на небето, докато накрая съвсем изчезна.

През следващия час минаха покрай няколко подобни, но по-малки острова, според Мик – всичките необитаеми. На Джони му се струваха прекрасни и се чудеше защо ли са останали необитаеми в този пренаселен свят. Не беше живял достатъчно дълго на Острова на делфините, за да осъзнае големите проблеми за енергия, вода и снабдяване, с които беше свързан животът на Големия барьерен риф.

Никъде не се съзираше суша, когато „Летящата риба“ внезапно намали скорост, отпусна се отново във водата и спря.

– Моля всички да мълчат – чу се гласът на капитана. – Професорът иска да слуша!

Професорът не слуша дълго. След около пет минути се появи от кабината, очевидно много доволен.

– На прав път сме – съобщи той. – Те са на около пет мили от нас и бърборят на висок глас.

„Летящата риба“ отново се понесе няколко градуса на запад от първоначалния курс. А след десет минути беше наобиколена от делфини. Стотици делфини, които се движеха с привичната си лекота, без каквото

и да е усилие. Когато „Летящата риба“ спря, те се струпаха наоколо, сякаш очакваха посещението, а може би наистина беше така.

Кранът влезе в действие и спусна Ейнар. Но само Ейнар.

– Сигурно там долу има немалко буйни мъжкари и не искаме да се случи нещо, докато Ейнар разужнава вместо нас – обясни професорът.

Пеги се възмути, но не можеше да направи друго, освен да оплисква всеки, който се завъртеше около нея.

Положително това е едно от най-необикновените съвещания, които някога е имало, помисли си Джони. Той стоеше с Мик на предната палуба, надвесен през борда, и гледаше надолу към гладките тъмносиви тела, струпани около Ейнар. Какво ли говореха? Напълно ли разбираше Ейнар езика на дълбоководните си братовчеди и можеше ли професорът да разбере Ейнар?

Каквото и да излезеше от тази среща, Джони изпитваше дълбока благодарност към дружелюбните, изящни същества. Надяваше се, че професор Казан ще може да им помогне, така както те му бяха помогнали.

След половин час Ейнар влезе в торбата и отново го вдигнаха на борда за голямо облекчение на Пеги, а и на професора.

– Надявам се, че повечето е било клюки – забеляза той. Дори с помощта на компютъра трийсет минути непрекъснат делфински разговор означава една седмица работа.

Двигателите на „Летящата риба“ включиха с рев и корабът бавно се повдигна над водата. Делфините се движиха заедно с него неколкостотин метра, но скоро безнадеждно изостанаха. Това надбягване не им беше по силите. Последното, което Джони видя, беше фриз от далечни тъмни тела, устремени към хоризонта, на километра зад кърмата.

ГЛАВА ДЕСЕТА

Джони започна уроците си по подводно плуване край мостика, сред закотвените рибарски лодки. Водата там беше кристално чиста и можеше спокойно да прави всички грешки на един начинаещ, докато се научи да използва плавниците и маската.

Мик не беше много добър учител. Откакто се знаеше, плуваше и се гмуркаше, и вече не помнеше първоначалните си неприятности. Струваше му се невероятно, че някой може да не успее да стигне с лекота до дъното и да остане съвсем спокойно две-три минути под водата. Затова лесно губеше търпение, когато ученикът му се полкошваше като тапа на повърхността и риташе с крака във въздуха, без да може да се потопи на повече от двадесетина сантиметра.

Не след дълго обаче Джони схвана цялата тънкоост. Научи се да не си пълни дробовите с въздух преди гмуркане – това го превръщаше в балон и го правеше твърде лек, за да потъне. После откри, че ако изхвърли краката си над водата, самата им тежест ще го натика надолу. А след като краката му са под повърхността, щеше да рита с плавниците, които пък го отвеждаха в желаната посока.

След няколкочасова практика загуби първоначалната си тремавост. Откри колко е приятно да пикира или да се плъзга хоризонтално, подобно на космонавт в орбита в един свят на безтегловност. Умееше да прави лупинг и тоно³ или да се задържа неподвижен на всякаква дълбочина. Но не издържаше и половината от времето, което успяваше да издържи под водата Мик. Както за всяко нещо, което си струва да се прави, и за това трябваше време и практика.

Вече знаеше, че разполага с време. Колкото и безобиден да изглеждала, професор Казан беше човек с голямо влияние и се беше погрижил за това. Задвижени бяха връзки, попълнени формуляри и Джони беше официално включен в персонала на острова. Леля му с готовност се съгласи и с удоволствие му изпрати малкото вещи, на които той държеше. Сега, когато се намирал на другия край на света и можеше да погледне на досегашния си живот отстрани, Джони се питаше дали част от вината не е била негова. Помъчил ли се бе да се пригоди към дома, който го прие? Знаеше, че на овдовялата му леля не й е лесно. Може би щеше да разбере проблемите й, когато порасне, и тогава щяха да се сближат. Но

---

3. Фигура от висшия пилотаж – двойно преобръщане. – Б.р.

каквото и да се случеше, нито за миг нямаше да съжалява, че е избягал.

Сякаш в живота му започна съвършено нова глава. Той осъзна, че досега само е съществувал, а не е живял истински. Загубил много малък любимите си хора, Джони се беше побоял да установи нови връзки, че и по-лошо – станал бе подозрителен и себичен. Но сега се променяше, защото непринуденият живот на острова помиташе барьерите на неговата съдържаност.

Рибарите бяха дружелюбни, добродушни, не се преработваха – нямаше нужда от трудолюбие там, където никога не ставаше студено, а посегнеш ли към морето, и ето ти готова храна. Имаше чувството, че едва ли не всяка вечер танцуваха, прожектираха филм или се веселяха на плажа. А ако се случеше да вали – обикновено по десет-двайсет сантиметра на час – винаги можеше да гледа телевизия. Благодарение на релейните спътници Островът на делфините се намираще на по-малко от половин секунда разстояние от който и да е голям град на земята. Островитяните можеха да видят всичко, което предлагаше останалият свят, и все пак да са удобно отдалечени от него. Те имаха повечето от предимствата на цивилизацията и малко от нейните недостатъци.

Но Джони не играеше по цял ден. Както всички жители на острова под двамадесет години (а много и над тази възраст), той трябваше да прекарва по няколко часа на ден в училище.

Професор Казан държеше на образованието и на острова имаше дванайсет учители – двама души и десет електронни машини. Такова беше обикновеното съотношение, след като откриването на учебните компютри в средата на двамадесети век най-сетне постави обучението на научна основа.

Всички машини бяха свързани с ОСКАР, големия компютър, който вършеше преводаческата работа на професора, занимаваше се с по-голямата част от административната и счетоводна дейност на острова и можеше по желание да играе шах на grosмайсторско равнище. Скоро след като Джони пристигна, ОСКАР го изпита подробно, за да установи какви са познанията му, приготви подходящи ленти и отпечата програма за неговата подготовка. Сега момчето прекарваше най-малко по три часа на ден пред клавиатурата на компютъра, усвояваше информацията и тракаше отговорите на въпросите, които се появяваха на екрана. Сам избираше времето за учене и съзнаваше, че не бива да пропуска уроците си, защото ОСКАР веднага съобщаваше на професора или по-лошо – на доктор Кийт.

В момента обаче двамата учени имаха много по-важни грижи. След

двайсет и четири часа непрекъсната работа професор Казан преведе донесеното от Ейнар съобщение и то го изправи пред сериозна дилема. Професорът беше миролюбив човек. Ако трябваше да се обрисова с една дума, тя беше „добросъществен“. А сега за голямо негово нежелание трябваше да вземе страна в една война.

Той седеше вторачен в съобщението, отпечатано от ОСКАР, сякаш очакваше да изчезне. Но можеше да се сърди само на себе си. В края на краищата не друг, а той настоя да го получи.

– Е, професоре – попита доктор Кийт, който, уморен и брадясал, се беше облегал на командното табло, – какво ще правим сега?

– Нямам представа. – Като повечето способни учени и много малко от бездарните, той никога не се срамуваше да признае, че не знае какво да прави. – Какво предлагаш?

– Струва ми се, че ето тук може да ни бъде полезен нашият Консултативен съвет. Защо да не обсъдим това с някои от членовете му?

– Идеята ти не е лоша. Да видим с кого бихме могли да се свържем по това време. – Извади от едно чекмедже списък и проследи имената с пръст.

– Американците не – те сега спят. Също и повечето европейци. Тогава ни остава – я да видим – Саха в Делхи, Хирш в Тел Авив, Абдула В...

– Стига! – прекъсна го доктор Кийт. – Нито едно съвещание с повече от петима участници не е свършило нещо полезно.

– Правилно. Да видим дали ще можем да ги намерим.

Четвърт час по-късно петимата мъже разговаряха помежду си, сякаш седяха заедно, въпреки огромните разстояния. Професор Казан не поиска видео, макар че при необходимост и това можеше да се осигури. Звукът стигаше, за да разменят мнения.

– Господа – започна професорът, след като се поздравиха, – появи се проблем. Не след дълго ще трябва да го поставя пред целия комитет, а може и по-високо, но бих искал да чуя неофициалното ви мнение.

– Хайде, хайде – обади се от лабораторията си в Карачи доктор Хасим Абдула, големият пакистански биохимик. – Досега сте ми искали поне дузина пъти „неофициално мнение“, а не си спомням някога да сте ми обърнали и най-малко внимание.

– Този път може и да ви обърна – отговори професорът. Тържественият тон предупреди слушателите му, че това не е обикновено обсъждане.

Той бързо нахвърли събитията около идването на Джони на

острова. Те бяха вече познати на слушателите му, защото вестта за необикновеното спасение бе обиколила целия свят. Сетне описа последвалите събития – пътуването на „Летящата риба“ и преговорите на Ейнар с дълбоководните делфини.

– Това може да влезе в историята като първото съвещание на човека със същества от друг вид – каза той. – Убеден съм, че няма да е последното и нашите решения може би ще определят бъдещето не само на Земята, но и на Космоса. Струва ми се, някои от вас смятат, че надценявам разума на делфините. Е добре, сега можете да съдите сами. Те дойдоха при нас да искат помощ срещу най-безжалостния си враг. В морето има само две същества, които обикновено ги нападат. Разбира се, едното е акулата, но тя не представлява сериозна опасност за стадо зрели делфини; те могат да я убият, като ѝ нанесат удари по хрилете. Тъй като е глупава риба – по-глупава дори и от най-глупавата риба, – те само я презират и мразят. Другият враг е нещо съвсем различно, защото е техният братовчед косатката – *Orcinus orca*. Няма много да сбъркам, ако кажа, че това е великански делфин, който се е превърнал в канибал. На дължина достига девет метра. Намирани са екземпляри с по двайсет делфина в стомаха. Помислете само – апетит, който се задоволява с двайсет делфина! Нищо чудно, че се обръщат за защита към нас. Делфините знаят, че разполагаме със средства, каквито те нямат – от столетия насам нашите кораби са доказателство за това. Може би през всичките тези векове тяхното дружелюбие към нас е било опит да установят контакт, да поискат нашата помощ във вечната си война – и едва сега имаме достатъчно ум да ги разберем. Ако това е вярно, аз се срамувам от себе си и от своя вид.

– Само за момент, професоре – прекъсна го доктор Саха, индийският физиолог. – Това е наистина много интересно, но убеден ли сте, че преводът ви е верен? Не се засягайте, но всички знаем обичта ви към делфините и повечето я споделяме. Сигурен ли сте, че не им приписвате собствените си мисли?

Някой друг би се обидил, независимо че доктор Саха се изрази възможно най-внимателно. Но професор Казан отвърна съвсем спокойно:

– Няма съмнение – питайте Кийт.

– Вярно е – потвърди докторът. – Не мога да превеждам така добре от делфински както професора, но залагам името си.

– И така – продължи професор Казан, – следващото, което ще чуете, ще докаже, че не съм настроен безнадеждно проделфински, колкото

и да съм привързан към тях. Не съм зоолог, но зная нещичко за равновесието в природата. Дори да можем да им помогнем, трябва ли да го сторим? Доктор Хирш, вие може би имате някаква представа?...

Директорът на телавивската зоологическа градина забави отговора си – все още беше сънен, защото в Израел не се беше зазорило.

– Хванайте ни натясно – призна той. – И се съмнявам дали сте помислили за всички възможни усложнения. В естествено обкръжение всички животни имат врагове – хищници – и ако ги нямаше, щеше да настъпи бедствие. Вижте например Африка, където антилопи и лъвове живеят на едно място. Да предположим, че избие лъвовете – какво ще стане? Ще ви кажа: антилопите ще се размножават, докато изядат всичката храна, и след това ще гладуват. Каквото и да мислят антилопите, лъвовете са много полезни за тях. Освен че не им позволяват да станат повече, отколкото позволяват запасите от храна, те поддържат и здравословното им състояние, като ликвидират по-слабите от тях. Така действува природата – от наша гледна точка жестоко, но затова пък резултатно.

– В този случай аналогията престава да важи – каза професор Казан. – Нямаме работа с диви животни, а с умни хора. Те не са човеци, но все пак са хора. Така че истинската аналогия би била с племе от миролюбиви селяни, които някакви канибали непрекъснато изстребват. Бихте ли казали, че канибалите са полезни за селяните, или пък ще се опитате да превъзпитате канибалите?

Хирш се засмя.

– Разбирам какво имате предвид, въпреки че не си представям как можете да превъзпитате косатките.

– Само за миг – намеси се доктор Абдула. – Излизате извън моята територия. Доколко умни са косатките? Ако всъщност не са толкова умни, колкото делфините, аналогията между човешките племена не може да се приложи и въпросът не опира до морал.

– Съвсем разумни са – отговори професор Казан тъжно. – Малкото проучвания, които са правени, показват, че са поне толкова умни, колкото останалите делфини.

– Предполагам, знаете прочутата история за косатките, които се опитали да хванат изследователите на Антарктика? – попита доктор Хирш. Колегите му признаха, че не я знаят, и той продължи: – Случило се в началото на миналия век при една от първите експедиции към Южния полюс, струва ми се, тази на Скот. Във всеки случай група изследователи били на края на плаващ леден блок и наблюдавали стадо

косатки. И наум не им идвало, че ги заплашва опасност, докато внезапно ледът под тях започнал да се пука. Зверовете го блъскали отдолу и хората имали късмет, че успели да отскочат на безопасно място, преди да пропаднат. А блокът бил дебел около метър.

– Следователно, ако имат възможност, ще ядат и хора. Можете да разчитате на гласа ми против тях.

– Е, има теория, че са взели навлечените в кожи изследователи за пингвини, но не бих желал да я проверявам. Във всеки случай почти сме сигурни, че са изяли няколко гмурци.

Настъпи кратко мълчание, докато всички обмисляха информацията. Сетне доктор Саха поде отново:

– Очевидно, преди да стигнем до някакви решения, имаме нужда от още факти. Трябва да уловим косатки и да ги проучим внимателно. Смятате ли, че бихте могли да установите връзка с тях, както с делфините?

– Вероятно да, макар и след години.

– Отклоняваме се от същността на въпроса – намеси се нетърпеливо доктор Хирш. – Все още предстои да решаваме какво да правим, а не как да го правим. Боя се, че в полза на косатките и против нашите приятели делфините има и друг, страшно силен довод.

– Зная какъв е той, но продължавайте – каза професор Казан.

– Ние извличаме значителен дял храна от морето – около сто милиона тона риба годишно. Делфините са ни преки съперници. Онова, което те изяждат, е изгубено за нас. Казвате, че имало война между косатките и делфините, но има и война между делфините и рибарите, на които те късат мрежите и крадат улова. В тази война косатките са наши съюзници. Ако те не ограничават делфиновите популации, за нас може да не остане риба.

Колкото и да е странно, това като че не обезсърчи професора, нещо повече, той явно беше доволен.

– Благодаря ви, Мордехай! Вие ми дадохте идея. Знаете, разбира се, че се е случвало делфините да помагат на хората, като подгонват и рибни пасажи, а след това си поделят улова? Така са живеели тук с аборигените от Куинсланд преди двеста години.

– Да, зная. Да не искате да осъвремените обичая?

– Ами да, пък и някои други неща... Благодаря, господа, безкрайно съм ви задължен. Щом проведе няколко опита, ще изпратя паметна бележка до всички членове на комитета и ще проведем общо заседание.

– След като ни събудихте толкова рано сутринта, бихте могли да ни

подскажете нещичко.

– Съжалявам, но няма да го сторя, докато не ми стане ясно кои от идеите са напълно безумни и кои само налудничави. Дайте ми няколко седмици, а междувремето бихте могли да поразпитате дали някой не може да ми вземе косатка. За предпочитане е да не яде повече от половин тон храна на ден.

ГЛАВА ЕДИНАЙСЕТА

Първата нощна разходка през рифа остана за Джони едно незабравимо преживяване. Имаше отлив, луната не се беше показала, а звездите блестяха ярко на безоблачното небе, когато двамата с Мик тръгнаха от брега, въоръжени с непромокаеми фенерчета, копия, маски, ръкавици и торби, които се надяваха да напълнят с лангусти. Много от обитателите на рифа не напускаха скривалищата си преди настъпването на нощта, а Мик искаше да събере редки и красиви черупки от мекотели, които никога не се появяваха денем. Той изкарваше доста пари, като ги продаваше на колекционери от континента – съвсем незаконно, тъй като фауната на острова беше защитена от куинсландския закон за риболова.

Оголеният от прилива корал хрущеше под краката им, фенерчетата хвърляха пред тях снопове светлина, съвсем невзрачна в сравнение с необятната тъма на рифа. Нощта беше толкова непрогледна, че след като изминаха стотина метра, от острова не остана следа. За щастие имаха фар – червената предупредителна светлина на една от радиомачтите. Без този ориентир щяха да са безнадеждно загубени. Дори звездите не бяха сигурен водач: докато стигнеха до края на рифа и се върнеха, те щяха да са изменили повечето от небесния си път.

Във всеки случай, докато налучкваше пътя през крехкия, призрачен коралов свят, Джони трябваше много да внимава и не му остана много време да гледа звездите. Но щом вдигна очи, бе поразен от онова, което видя.

От хоризонта на запад до небето над тях се издигаше огромна пирамида от светлина. Слаба светлина с ясни очертания, досущ сияние на далечен град. Но на стотици километри в тази посока нямаше градове – само пусто море.

– Какво е това, боже мой? – попита най-сетне Джони. Мик, който беше отишъл напред, докато той зяпаше към небето, отначало не можа да разбере какво го учудва.

– О, това се вижда всяка ясна безлунна нощ. Нещо от Космоса, предполагам. Не се ли вижда и в твоята страна?

– Не съм забелязал, но там нямаме такива ясни нощи.

Момчетата останаха да погледат с изгасени фенерчета небесното чудо, което малцина са виждали, откак илюминациите и пушекът на градовете завладяха света и затъмниха великолепието на небесата. Това

бяха Зодиакалните светлини – истинска загадка за астрономите, на които бяха нужни векове, за да открият, че светлините представляват огромен ореол от прах около Слънцето.

Скоро след това Мик хвана първата си лангуста. Тя пълзеше по дъното на плитка локва – бедното същество така се обърка от електрическата светлина, че и не понечи да избяга. Лесно влезе в торбата, а скоро към него се присъединиха и други. Джони реши, че този начин да се хващат раци не е много честен, и все пак нямаше да допусне това да му развали удоволствието, когато ги яде.

По рифа бяха плъзнали много други „ловци“. Снопозете светлина от фенерчетата разкриваха хиляди малки рачета. Обикновено те се разбягваха, понякога не отстъпваха и размахваха заплашително щипките си срещу приближаващите чудовища. Джони се чудеше дали са смели, или просто глупави.

По корала дебнеха конусовидни охлюви с красиви шарки. Трудно беше да повярва, че за по-малките твари на рифа дори тези бавноподвижни мекотели бяха смъртоносни хищници. Целият чудесен и красив свят под краката му представляваше бойно поле. Всеки миг в тишината около него се извършваха безброй нападения и убийства, устройваха се засади.

Вече приближаваха до ръба на рифа и газеха в десетина-двайсет сантиметра вода. Тя беше изпълнена с фосфоресцираща светлина и при всяка крачка под краката им се пръскаха звезди. Дори когато стояха на едно място, най-малкото им помръдване изпращаше искрици светлина към повърхността. Но когато оглеждаха водата на светлината на фенерчетата, в нея не се забелязваше нищо. Съществата, които луминесцираха, бяха твърде малки или съвсем прозрачни и не се виждаха.

Водата започна да става дълбока и в тъмнината пред себе си Джони чуваше рева и грохота на вълните, които се блъскаха в рифа. Движеше се бавно и предпазливо, защото, макар да беше минавал оттук десетина пъти денем, мястото изглеждаше съвсем непознато и чуждо, осветено от тесните снопове на фенерчетата. Джони знаеше, че всеки миг може да се натъкне на дълбок вир или подводна долина.

И все пак се изненада, когато коралът пред краката му внезапно свърши и момчето се озова на самия бряг на тъмен, тайнствен вир. Светлината проникваше едва на десетина сантиметра и чезнеше в дълбочината, въпреки че юдата беше кристално чиста.

– Тук няма как да не хванем лангусти – рече Мик и се потопи във вира почти безшумно, като остави Джони сам на близо километър от

сушата, в кънтящия мрак на рифа.

Не беше задължително да го последва. Ако искаше, можеше да остане на брега, докато Мик се върне. Вирът изглеждаше много зловещ и негостоприемен и Джони си представи всевъзможните чудовища, които дебнеха в дълбините му.

После си каза, че това е смешно. Вероятно се беше гмуркал в този вир и познаваше всичките му обитатели. Те щяха да се изплашат от него също толкова, колкото той от тях.

Внимателно огледа фенерчето и го спусна във водата да провери дали продължава да свети. После си намести маската, вдъхна бързо и дълбоко няколко пъти и последва Мик.

Сега, когато беше заедно със светлината, тя стана изненадващо силна, но разкриваше само ограничено пространство от корал и пясък. Извън тесния ѝ конус цареше мрак, тайнственост, заплаха. В тези няколко мига на първото си нощно гмуркане Джони замалко не изпадна в паника. Испита почти непреодолим порив да погледне през рамо, за да види дали нещо не го преследва.

Но след някоя и друга минута овладя страховете си. Търсецият сноп светлина на Мик, който проблясваше и премигваше сред подводния мрак на няколко метра от него, му напомни, че не е сам. Започна с удоволствие да надзърта в пещери и под скали, да се изпречва на пътя на подплашени риби. На едно място се натъкна на красива пъстра мурена, която му се озъби гневно от дупка в скалите и разтърси змиеподобното си тяло. Джони не хареса острите ѝ зъби, но знаеше, че мурените никога не нападат, ако не ги закачиш, а при това гмуркане той нямаше намерение да си създава врагове.

Вирът беше изпълнен със странни звуци и с непознати същества. Всеки път, когато Мик удряше с копието си по скала, Джони чуваше звука много по-високо, отколкото във въздуха. Можеше също да чуе – а понякога и да усети – как вълните се блъскат в края на рифа, само на няколко метра от него.

Внезапно долови нов звук, който напомняше трополене на ситна градушка. Беше слаб, но ясен и сякаш идваше отблизо. В същия миг забеляза как лъчът на фенерчето му започна да се изпълва с валма мъгла.

Милиони мънички същества, не по-големи от песъчинки, се блъскаха в стъклото, привлечени от светлината като мушици от свещ. Скоро те заприиждаха безчет и напълно затъмниха фенерчето. Онези, които го пропускаха, се блъскаха в Джони и гъделичкаха голата му кожа. Придвижваха се така бързо, че не можеше добре да ги огледа, макар някои от

тях да приличаха на скаридки, големи колкото оризови зърна.

Тези същества, сети се Джони, бяха по-големите и по-активни животинки от планктона, основната храна на повечето риби в морето. Прируди се да изгаси светлината, докато се разпръснат, и вече не чуваше – нито усещаше – потупването на безбройните им телца. Докато чакаше живата мъгла да се разпръсне, се питаше дали неговата светлина не би могла да привлече нещо по-голямо – да речем, акула. Беше напълно готов да се срещне с нея денем, но след залез слънце...

Когато Мик понечи да излезе от вира, Джони с радост го последва. И все пак за нищо на света не би изпуснал това преживяване. То му показва още един от многото образи на морето. Нощта може да преобрази света под вълните така, както преобразява и света над тях. Да изследваш морето само денем, означава да не го опознаеш докрай.

Всъщност дневната светлина прониква само в малка част от него. В по-голямата цари мрак, защото слънчевите лъчи достигат едва на стотина метра дълбочина, преди да бъдат напълно погълнати. В бездната никога не прониква светлина. Ако не се смята студеното сияние на кошмарните същества, които я обитават, това е един свят без слънце и сезони.

– Какво хвана? – попита Джони, когато се измъкнаха от вира.

– Шест лангусти, две тигрови каури⁴, три крилорога⁵ и едно спираловидно мекотело⁶, каквото не бях виждал преди. Не е лош улов, макар че една лангуста ми се измъкна. Видях пипалата ѝ, но изчезна в някаква пещера.

Тръгнаха назад през огромното плато от жив корал, водени от фара на радиомачтата. В тъмното тази ярка червена звезда изглеждаше отдалечена на километри и Джони с известна тревога усети, че докато са проучвали вира, водата е станала по-дълбока. Настъпваше приливът и щеше да е много неприятно, ако ги хванеше далеч от сушата – морето се надигаше ли надигаше пред тях.

Но опасност нямаше, защото Мик беше планирал всичко внимателно. Освен това съвсем съзнателно искаше да изпита новия си приятел и Джони издържа блестящо проверката.

Има хора, чиито нерви не им позволяват да се гмуркат нощем, когато виждат само мъничкия овал от лъча на фенерчето и когато им се привидя какво ли не в тъмнината наоколо. Джони се беше изплашил,

---

4. Раковина, някога употребявана като монета. – Б.р.

5. Мекотели с шипове по раковината. – Б.р.

6. Турбо – мекотело със седефена раковина. – Б.р.

както всеки гмурец първия път, но беше победил страха си.

Скоро щеше да е готов да напусне безопасните и прикътани вирове и да опита истинско гмуркане отвъд ръба на рифа, сред вечнопроменящата се незнайна водна шир на откритото море.

ГЛАВА ДВАНАЙСЕТА

Минаха две седмици, преди някой да види как се осъществява първата от идеите на професора. Имаше, разбира се, много слухове, които плъзнаха веднага, след като станаха известни подробностите от искането на делфините. Имаше и най-различни теории за това, какво трябва да се направи.

Както би могло да се очаква, учените от изследователската станция бяха настроени активно проделфински. Доктор Кийт обобщи мнението им, като забеляза:

– Дори косатките да се окажат по-умни от двата вида, аз ще съм за делфините. Те са много по-приятни, а човек не избира приятелите си по ума им.

Когато чу това, Джони остана много изненадан, защото не харесваше покровителственото отношение на доктор Кийт и го смяташе за студенокръвно същество, без дълбоки чувства. Но той положително имаше добри качества, та професор Казан да го направи свой помощник. А за Джони онова, което правеше професорът, вече не подлежеше на критика.

Риболовците бяха раздвоени. И те обичаха делфините, но виждаха в тях свои съперници, ето защо поддържаха от собствен опит аргументите на доктор Хирш. Случвало се бе делфините да късат мрежите им, да откъсват улова и да ги принуждават да говорят по техен адрес неща, които професор Казан едва ли би чул с удоволствие. Ако косатките ограничаваха делфиновите популации и не им позволяваха да растат прекомерно, то те им пожелаваха успех.

Джони слушаше споровете с интерес, но за себе си беше взел решение и никакви факти не можеха да му повлияят да го промени. Щом някой ти е спасил живота, въпросът е приключен. Каквото и да казват другите, не ще те обърнат срещу му.

Междувременно Джони беше станал доста опитен гмурец, макар и да съзнаваше, че никога няма да стигне Мик. Служеше си умело с плавниците, маската и шнорхела, а времето, което издържаше под вода, само преди няколко седмици би му се сторило невероятно. От здравословния живот на открито закрепна и се кали, но имаше и още нещо. Отначало, докато се гмуркаше, беше напрегнат, а сега се чувствуваше във водата така добре, както и на сушата. Свикна да се придвижва плавно и лесно,

и едно поемане на въздух вече му стигаше за по-дълго време, отколкото в първите дни. Стига да пожелаеше, можеше без особено усилие да остава под водата цяла минута.

Правеше го за удоволствие, пък и защото гмуркането си заслужаваше да се усъвършенства. Когато един следобед професор Казан изпрати да го извикат, разбра колко скоро тези занимания ще се окажат полезни.

Професорът изглеждаше уморен, но доволен, сякаш работеше ден и нощ върху проект, който върви добре.

– Джони – подзе той, – имам задача за теб, която сигурно ще ти бъде приятна. Погледни.

Апаратчето, което побутна по бюрото към него, напомняше миниатюрно калкулаторче с двайсет и пет клавиша, подредени в пет реда от по пет. Беше само двайсетина квадратни сантиметра, с извита основа от пореста гума, с каишки и закопчалки. Очевидно беше предназначено да се носи на китката като голям часовник.

Някои от клавишите бяха бели, но повечето имаха по една дума, изписана с големи, ясни букви. Докато оглеждаше малката клавиатура, Джони започна да схваща какво е предназначението на уреда.

Думите, които прочете, бяха: НЕ, ДА, ГОРЕ, ДОЛУ, ПРИЯТЕЛ, ДЯСНО, ЛЯВО, БЪРЗО, БАВНО, СПРИ, ТРЪГНИ, ПОСЛЕДВАЙ МЕ, ЕЛА, ОПАСНОСТ, и ПОМОЩ. Бяха подредени по логична схема. Така например ГОРЕ и ДОЛУ бяха съответно в горната и долната част, а ЛЯВО и ДЯСНО отляво и отдясно. Противоположни думи като НЕ и ДА или СПРИ и ТРЪГНИ бяха колкото се може по-отдалечени една от друга, да не би човек случайно да натисне погрешен клавиш. Клавишите с ОПАСНОСТ и ПОМОЩ бяха покрити с предпазители – трябваше да ги бутнеш настрана, преди да натиснеш клавишите.

– В това нещо има куп интегрални схеми, както и батерийка, която осигурява петдесетчасово действие – обясни професорът. – Натиснеш ли един от тези клавиши, ще чуеш само слабо бръмчене. Но делфинът ще чуе думата, отпечатана на клавиша, на своя собствен език, или поне така се надяваме. Искаме да разберем какво ще стане тогава. Ако се чудиш за какво са клавишите без надпис, то ние сме ги оставили бели, докато решим от кои други думи ще имаме нужда. Сега искам от теб да вземеш тази дяволия – ще я наречем комуникатор първо поколение – и да плуваш, и да се гмуркаш с нея, докато стане част от теб. Научи кой клавиш какъв е, така че да можеш да го намериш и със затворени очи. Тогава ще преминаем към следващия етап.

Джони така се развълнува, че едва ли не до сутринта натиска

клавишите и запамятава разположението им. Когато се яви пред професора непосредствено след закуска, ученият изглеждаше доволен, но не и изненадан.

– Вземи си плавниците и маската и ела при басейна.

– Може ли да взема и Мик? – попита Джони.

– Разбира се, стига да пази тишина и да не пречи.

Комуникаторът събуди любопитството на Мик, но той не се зарадва особено, че го бяха поверили на Джони:

– Не разбирам защо го е дал точно на теб.

– Та това е очевидно – отговори Джони самодоволно. – Делфините ме обичат.

– Тогава не са чак толкова умни, колкото ги смята професорът – върна му го Мик. Обикновено това водеше до кавга, но до сбиване не се стигаше по простата причина, че Мик беше поне два пъти по-тежък от Джони и два пъти по-силен.

По стечение на обстоятелствата, в което нямаше нищо чудно, професор Казан и доктор Кийт обсъждаха същия проблем, докато вървяха към басейна, натоварени с какво ли не.

– Поведението на Спутник към Джони съвпада напълно със случаите, описани в историята – каза професорът. – Когато див делфин се сприятели с човешко същество, то е почти винаги дете.

– А Джони е необикновено дребен за възрастта си – добави доктор Кийт. – Предполагам, че се чувствуват по-спокойни с деца, отколкото с възрастни хора – нали са по-едри и следователно по-опасни. От друга страна, едно дете е голямо горе-долу колкото делфинче.

– Точно така. А делфините, които се сприятеляват с летовниците по морските плажове, са по всяка вероятност женски, които са загубили малките си. Може би нашите деца заменят по някакъв начин техните.

– Ето и нашето момче делфинче – обади се доктор Кийт. – Изглежда доволно от себе си.

– Същото обаче не може да се каже за Мик. Боя се, че съм го засегнал. Но Спутник направо се плаши от него. Веднъж го пуснах да плува в басейна и дори Сузи не остана доволна. Намери му занимание с кинокамерата.

Миг по-късно момчетата застигнаха учените и професор Казан им даде нареждания.

– При басейна искам пълна тишина. Всякакво говорене може да провали опита. Доктор Кийт и Мик ще нагласят камерата на източната страна, където слънцето ще е зад гърба им. Аз ще отида от другата

страна, а ти ще влезеш във водата и ще доплуваш до средата на басейна. Предполагам, че Сузи и Спутник ще те последват, но каквото и да става, остана там, докато ти махна да се преместиш. Разбра ли?

– Да, господине – отвърна Джони, много горд от себе си.

Професорът носеше купчина големи бели картони, на които бяха изписани думите от клавишите на комуникатора.

– Ще вдигам картоните поред – каза той. – Ти ще натискаш съответния клавиш, но ще внимаваш да е точно този, който трябва. Ако вдигна два картона едновременно, натисни първо клавиша за горния и веднага след това за долния. Ясно ли е?

Джони кимна.

– Накрая искам да опитам нещо провокиращо. Ще дам първо сигнал ОПАСНОСТ, а след една-две секунди ПОМОЩ. Когато ги натиснеш, искам да плискаш наоколо, сякаш се давиш, а после да потънеш бавно на дъното. А сега повтори всичко.

Джони тъкмо свърши и стигнаха до оградата от телена мрежа. Прекратиха всякакви разговори. Но шум не липсваше, защото Сузи и Спутник ги посрещнаха с високи писъци и пляскане.

Професор Казан даде на Сузи нейния „бонбон“, но Спутник остана настрана и не се подаде на изкушението. Тогава Джони се плъзна във водата и изплува бавно до средата на басейна.

Двата делфина го последваха, като застанаха на пет-шест метра от него. Джони се обърна и погледна под водата. Тогава можа да оцени за първи път изящния начин, по който телата им се огъваха нагоре-надолу като гумени, а опасните перки ги избутваха напред.

Остана на повърхността в средата на басейна, като с едно око следеше професора, а с другото делфините и очакваше вдигането на картоните. Първо се показа ПРИЯТЕЛ.

Нямаше никакво съмнение, че делфините го чува, защото много се възбудиха. Дори за Джони комуникаторът издаде достатъчно ясен звук, макар той да долавяше само ниските честоти, а не ултразвука, който носеше най-голяма информация за делфините.

Професорът отново вдигна ПРИЯТЕЛ и Джони отново натисна клавиша. Каква радост – и двата делфина потеглиха към него. Те доплуваха само на около метър и половина и спряха, като го гледаха с тъмните си, умни очи. Беше сигурен, че вече са се догадили каква е целта на опита и очакват следващия сигнал.

Той бе ЛЯВО и даде най-неочакван резултат. Сузи веднага се обърна наляво, а Спутник надясно и професор Казан започна да се нарича

„идиот“ на всичките четиринайсет езика, които говореше свободно. Едва сега съобрази, че когато даваш някаква заповед, трябва да се погрижиш тя да има само едно тълкуване. Спутник беше приел, че Джони има предвид своята лява страна, а самонадеяната Сузи беше решила, че има предвид нейната.

В следващата заповед нямаше двусмислие – ДОЛУ. С бързи движения на опасните перки делфините се гмурнаха на дъното на басейна. Те останаха търпеливо там, докато Джони не им подаде сигнал ГОРЕ. Интересно докога ли щяха да останат, ако не беше сменил заповедта.

Личеше, че делфините се радват на тази, нова, интересна игра. Те са най-игривите животни и дори си измислят забавления. А може би Сузи и Спутник вече бяха разбрали, че това е нещо повече от забавление – поставяше се началото на сътрудничество, което щеше да облагодетелствува и двата вида.

За първи път вдигнаха двойка картони – ТРЪГНИ БЪРЗО! Джони натисна клавишите един след друг. Второто бръмчене едва беше спряло да звучи в ушите му, и Сузи и Спутник се понесоха с висока скорост из басейна. Те се подчиниха на ДЯСНО и ЛЯВО (тяхното дясно и тяхното ляво), намалиха на БАВНО и спряха на СПРИ.

Професорът беше луд от радост, дори съдържаният доктор Кийт се беше захилил до уши, докато заснемаше сцената, а Мик подскочаше по края на басейна като някой от прадедите си по време на племенен танц. Но внезапно всички станаха сериозни – появи се картон с ОПАСНОСТ!

„Какво ли ще направят сега Сузи и Спутник?“ – запита се Джони и натисна клавиша.

Те просто му се надсмяха. Знаеха, че всичко е игра, и не се оставиха да ги измамат. Реакциите им бяха много по-бързи от неговите. Познаваха всяка педя от басейна и ако наистина имаше опасност, биха я забелязали далеч преди мудната човешка мисъл да свари да ги предупреди.

Тогава професор Казан допусна малка тактическа грешка. Той каза на Джони да отмени предишния сигнал, като подаде НЯМА ОПАСНОСТ.

Тозчас двата делфина започнаха да плуват бурно и хаотично. Пореха водата на басейна, скачаха по метър и половина във въздуха и профучаваха край Джони с такава скорост, че той се уплаши да не би неволно да го блъснат. Изпълнението продължи няколко минути. Накрая Сузи подаде глава пред професора и издаде неприличен звук. Едва тогава наблюдателите схванаха, че делфините са се забавлявали за тяхна сметка.

Оставаше да се провери още един сигнал. Дали щяха да го приемат като шега, или щяха да се отнесат сериозно към него? Професор Казан размаха картоната с ПОМОЩ. Джони натисна клавиша и потъна, като пусна множество мехури.

Два сиви метеора се понесоха по водата към него. Той усети внимателно, но уверено побутване, което го изтиква обратно на повърхността. Дори и да искаше, не би могъл да остане долу. Делфините го държаха с глава над водата, така както са ги виждали да крепят своите, когато са ранени. Независимо дали ПОМОЩ беше истина, или не, те не поемаха рискове.

Професорът му махаше да се върне и той започна да плува към рѐба на басейна. Но се зарази от доброто настроение на делфините и ей така, за удоволствие, се гмурна с лице над повърхността. Дори започна да подражава на движенията, опитвайки се да се огъва със събрани крака и плавници. Придвижи се напред, но можа да развие само една десета от тяхната скорост.

Те го следваха и от време на време се отъркваха гальовно в него. Що се отнася до Сузи и Спутник, повече нямаше защо да натиска клавиша ПРИЯТЕЛ.

Когато излезе от басейна, професор Казан го прегърна, като че бе намерил отдавна загубен син. Дори доктор Кийт, за голямо смущение на Джони, се опита да го стисне в кокалестите си ръце и той трябваше да отскочи настрана, за да избегне ласката му. Още щом напуснаха зоната на мълчанието, двамата учени започнаха да бърбят като развълнувани ученички.

– Не може да бъде! – чудеше се доктор Кийт. – През повечето време те действуваха по-бързо от нас.

– Да, забелязах го – отговори професорът. – Не мога да твърдя, че мислят по-добре от нас, но няма съмнение, че го правят по-бързо.

– Професоре, мога ли следващия път да опитам и аз машинката? – попита жално Мик.

– Да – каза незабавно професорът. – Сега, когато знаем, че са готови да сътрудничат с Джони, добре ще е да видим дали са готови да сътрудничат и с други хора. Представям си екип от гмурци и делфини, които вършат какво ли не: изваждат потънали кораби и безброй други неща от морето. – Професорът се сепна в най-голямото си въодушевление и добави: – Току-що се сетих за две думи, които трябваше да влязат в комуникатора. Веднага ще ги вложим!

– Кои са те? – попита доктор Кийт.

– МОЛЯ и БЛАГОДАРЯ.

ГЛАВА ТРИНАЙСЕТА

Вече повече от сто години Островът на делфините бе свързан с една легенда. Джони и бездруго щеше да я чуе, но стана така, че сам се натъкна на нея.

Беше тръгнал направо през гората, която покриваше три четвърти от острова, но, както ставаше обикновено, се оказа, че така няма да стигне по-бързо. Щом напусна пътеката и загуби всякакво чувство за ориентация сред гъстоизрасналите пандани и пизонии и започна да потъва до колене в пясъчната почва, която буревестниците бяха разровили с гнездата си.

Необикновено чувство – да се „изгубиш“ само на сто-двеста метра от многолюдно селище и всичките си приятели. Представяше си как би се чувствувал в сърцето на обширна джунгла, на хиляди километри от цивилизацията. Тук усети цялата самота и тайнственост на неопитомената природа, ала и нищо от опасностите ѝ, защото знаеше много добре, че в която и посока да тръгне, след пет минути ще бъде във вятра от гората. Наистина нямаше да се озове там, където иска, но това едва ли имаше значение за такъв малък остров.

Внезапно забеляза нещо необикновено в мястото, където беше по паднал. Дърветата бяха по-дребни и нарядко и след като се огледа, той постепенно осъзна, че гората в този участък е била изсечена. Сигурно поляната беше изоставена много, много отдавна – съвсем беше обрасла. Още някоя друга година, и от нея нямаше да има следа.

Кой ли е живял тук, чудеше се той, години преди радиото и самолетите да свържат Големия бариерен риф със света? Престъпници? Пирати? През ума му преминаха светкавично най-различни романтични предположения и той започна да рови из корените на дърветата, за да види какво ще намери.

Беше позагубил вече търпение и се чудеше дали не фантазира, когато се натъкна на почернели от огън камъни, покрити с листа и пръст. „Огнище“, реши Джони и удвои усилията си. Почти веднага намери парчета ръждиво желязо, чаша без дръжка и счупена лъжица.

И толкова. Не се оказа кой знае какво съкровище, но пък беше доказателство, че тук са живели цивилизовани хора, а не диваци. Никой не би дошъл на Острова на делфините, толкова далеч от материка, само на излет. Който и да е бил, той сигурно е имал сериозно основание да го

направи.

Джони взе лъжицата за спомен и десет минути след като напусна поляната, стигна отново на брега. Тръгна да търси Мик и го намери в класната стая – следеше края на лента 3 на МАТЕМАТИКА II част. Веднага след като свърши, Мик изключи учебния компютър и му се изплези, а Джони показа лъжицата и разказа къде я е намерил.

– Ще ми се да не я беше вземал – рече той. – Добре ще направиш да я върнеш на място.

– Но защо? – попита Джони смаян.

Мик съвсем се обърка. Запристъпва с големите си голи крака по лъскавия линолеум и взе да увърта.

– Не че вярвам в призраци, но настина не бих искал да съм там в тъмна нощ.

Джони започна да губи търпение, но знаеше, че трябва да остави Мик да разкаже всичко по свой начин. И така, той заведе Джони до Съобщителния център, обади се в Бисбънския музей и размени няколко Думи с помощник-уредника на отдела за история на Куинсланд.

Няколко секунди по-късно на монитора се появи необикновен предмет: железен резервоар или цистерна, дълга около метър и половина и дълбока половин метър, поставена в стъклен шкаф. До нея имаше две хубави весла.

– Какво мислиш, е това? – попита Мик.

– Прилича ми на цистерна за вода.

– Да, но е било лодка, която е отплавала от този остров преди сто и трийсет години с трима души на борда.

– Трима души ли, в такова малко нещо?

– Е, единият е бил бебе. Другите са били една англичанка, Мери Уотсън, и готвачът ѝ китаец, чието име съм забравил, беше нещо с А...

Докато слушаше необикновената история, Джони се пренесе назад във времето, в една епоха, която почти не си представяше. А е било само 1881 година – нямаше век и половина оттогава. Съществували са телефонът и парната машина, Алберт Айнщайн е бил роден. Но канибали-те все още гребели на бойните си канута край Големия бариерен риф.

Въпреки това младият съпруг, капитан Уотсън, се настанил да живее на Острова на делфините. Работата му била да събира и продава трепанги или морски краставици – грозните, подобни на наденички същества, които пълзят лениво из всеки коралов вир. Китайците плащали много скъпо за изсушените им кожи, които ценели високо като лекарство.

Скоро запасите от морски краставици на острова се изчерпали и

капитанът трябвало да ги търси все по-далеч от дома. Пътувал със седмици на малкия си кораб и оставял младата си жена да гледа къщата и новородения им син с помощта на двама слуги китайци.

Диваците слезли на брега, когато капитанът го нямало. Те убили единия от китайците и сериозно ранили другия, преди Мери Уотсън да ги прогони с пушката и револвера си. Но тя знаела, че ще дойдат пак, а корабът на мъжа ѝ щял да се върне чак след месец.

Отчайващо тежко положение, но Мери Уотсън била храбра и енергична жена. Тя решила да избяга от острова с бебето и слугата в малката желязна цистерна, в която варели морските краставици. Надявала се да ги прибере някой от корабите, които плавали покрай рифа.

Заредила с храна и вода малкия, нестабилен плавателен съд и потеглила от острова на гребла. Слугата бил тежко ранен и не можел да ѝ помага, а четиримесечният син вероятно се нуждаел от непрекъснато внимание. Имала късмет само в едно отношение, но без него пътешествието не би траяло и десет минути – морето било съвършено спокойно.

На следния ден заседнали на съседния риф и останали там два дни с надеждата да видят кораб. Но кораб така и не минал и те поели отново. В края на краищата изминали четирийсет и две мили и стигнали до един малък остров.

Точно от този остров видели да минава параход, но никой на борда не забелязал как Мери Уотсън отчаяно маха с одеялото на бебето.

Свършили водата, а на острова нямало извор. Преживели още четири дни и бавно умирали от жажда, с надеждата за дъжд, който така и не завалил, и за кораб, който така и не се появил.

Три месеца по-късно съвсем случайно една попътна шхуна изпратила на брега хора да търсят храна. Вместо това намерили тялото на готвача китаец и скрита в храстите, желязната цистерна. Открили Мери Уотсън, свита вътре, все още с бебето в ръце. А до нея бил дневникът на осемдневното пътуване, който попълвала до последния миг.

– Видях го в музея – заяви тържествено Мик. – Това са половин дюзина откъснати от бележник листа. Част от написаната все още се чете и никога няма да забравя последните думи. Те са само: „Няма вода – почти мъртва от жажда.“

Дълго време момчетата мълчаха Сетне Джони погледна счупената лъжица, която още държеше. Колкото и да беше глупаво, щеше да я върне на мястото ѝ – от уважение към храбрия призрак на Мери Уотсън. Разбираше отношението на Мик и близките му към паметта ѝ. Колко ли често в лунните нощи надарените с повече въображение островитяни си

представят как младата жена отбутва в морето желязната кутия...

После го сепна друга, много по-смушаваща мисъл. Обърна се към Мик, като се чудеше как да му зададе въпроса. Но не стана нужда, защото Мик отговори, без да го питат.

– Макар да е станало толкова отдавна, всичко това никак не ми е приятно. Защото зная със сигурност, че дядото на дядо ми е участвувал в изяждането на другия китаец.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАЙСЕТА

Джони и Мик плуваха всеки ден с двата делфина и се опитваха да установят колко са умни и готови да им сътрудничат. Те търпяха Мик и когато комуникаторът беше у него, се подчиняваха на командите му, но продължаваха да не се държат приятелски. Понякога се опитваха да го изплашат – налитаха озъбени и се отклоняваха в последния момент. С Джони никога не си правеха такива шеги, въпреки че често се закачаха, като ухапваха плавниците му или се отъркваха нежно о него, а в замяна очакваха да ги гъделичка или гали.

Това предразположение смущаваше Мик. Той не разбираше как Сузи и Спутник могат да предпочетат „дребния, бледолик“ Джони. Но делфините са темпераментни като хората и обяснение на вкусовете им не може да се търси. Шансът на Мик щеше да дойде по-късно, макар по начин, който никога не бе очаквал.

Въпреки че спореха и от време на време се караха, момчета бяха добри приятели и рядко се разделяха. Всъщност Мик беше първият действително близък приятел на Джони. Макар Джони да не го съзнаваше, за това съществуваше сериозно основание. Загубил родителите си в ранна възраст, до този момент той не се бе решил на риска да заобича друго, но сега вече беше скъсал с миналото, а и то беше загубило до голяма степен властта си над него.

Освен това Джони се възхищаваше от Мик. Подобно на повечето островитяни той имаше великолепно телосложение. Дължеше го на поколенията праотци, живели в непрекъснатата схватка с морето. Беше буден, умен и пълен с познания за неща, за които Джони така и не бе чувал. Недостатъците му бяха незначителни – прибързаност, склонност да преувеличава и да погажда глупави номера, които го вкарваха и в беда.

Към Джони изпитваше покровителствено, едва ли не бащинско отношение. А може би топлото сърце на островното момче, което имаше четирима братя, три сестри и десетки лели, чичовци, братовчеди, племенници и племеннички, долавяше прикритата самота на сирачето – беглец от другия край на света.

Още откакто овладя основната техника на гмуркане, Джони досаждаше на Мик да го вземе, за да изследват морето отвъд рифа, където можеше да изпита новите си умения в дълбоката вода сред големите риби. Но Мик не бързаше. Нетърпелив в дреболиите, той беше предпазлив в

големите начинания. Знаеше, че гмуркането в малък, безопасен вир близо до мостика е твърде различно от това в открито море. Там всичко можеше да се случи. Имаше мощни течения, избухваха неочаквани бури, а и акулите можеха да са много опасни – изобщо морето криеше изненади дори за най-опитния гмурец. То беше безмилостно към онези, които грешаха, и не им даваше възможност да се поправят.

Шансът на Джони дойде най-неочаквано, с помощта на Сузи и Спутник. Професор Казан реши, че им е време да тръгнат да си „вадят хляба“ по света. Никога не държеше двойка делфини повече от година, убеден, че не е справедливо. Те бяха свикнали да живеят колективно и имаха нужда от контакт със собствения си вид. След като ги пуснеше, повечето делфини се задържаха близо до острова и винаги можеха да ги извикат по подводните говорители. Не се съмняваше, че Сузи и Спутник ще постъпят по същия начин.

Ала те направо отказаха да си тръгнат. Когато шлюзовете на басейна се отвориха, поплуваха в канала, който водеше към морето, но после се втурнаха назад, сякаш се бояха да не ги затворят навън.

– Знаем каква е работата – каза Мик възмутен. – Толкова са свикнали да ги храним, че ги мързи да си хващат рибата сами.

В това може и да имаше някаква истина, но тя не обясняваше всичко, защото професор Казан помоли Джони да плува надолу по канала и те го последваха в морето. Дори не стана нужда да натиска клавишите на комуникатора.

След това вече не плуваха в опустелия басейн, за който, макар и никой да не знаеше, професор Казан имаше други планове. Всяка сутрин веднага след първите часове в училище Мик и Джони се срещаха с двата делфина и тръгваха към рифа. Понякога вземаха и сърфа⁷ на Мик – използваха го за плаваща база, на която товареха екипировката си и хващата риба.

Мик разказа потресаваща история – как седял на същата тази дъска, а една тигрова акула се въртяла наоколо и се опитвала да отхапе от петнайсеткилограмовата баракуда, която бил ударил и съвсем неблагоприятно оставил да виси във водата.

– Искаш ли да оцелееш на Големия бариерен риф – каза той, – трябва да извадиш уловената риба колкото се може по-скоро от водата. Австралийските акули са най-гадните в света. Всяка година изяждат по

---

7. Онова, което у нас е известно като „сърф“, е всъщност „уиндсърф“ – т.е. придвижва се с платно. Сърфът, за който става дума, прилича повече на шейна без плазове. – Б.пр.

трима-четирима гмурци.

Такова нещо да ти е драго да го чуеш. Джони се запита колко ли време ще й трябва на акулата, за да прегризе петте сантиметра полиуретан и стъклопласт на сърфа – ако наистина си науми да го направи.

Но докато ги придружаваха Сузи и Спутник, нямаше опасност от акули; нещо повече, те не се забелязваха. Присъствието на двата делфина създаваше прекрасно чувство за сигурност, каквото никой гмурец преди тях не бе имал в открито море. Понякога Ейнар и Пеги се присъединяваха към Сузи и Спутник, а веднъж ги придружи стадо от поне петдесет делфина. Това беше малко прекалено, защото водата кипеше от тела и видимостта стана почти нулева, но на Джони не му даде сърце да ги обиди, като натисне копчето ТРЪГНИ.

Беше плувал доста в големите плитки вирове на кораловото плато около острова, но гмуркането отвъд рифа се оказа страшно преживяване. Случваше се водата да е така бистра, че Джони оставаше с чувството, сякаш се носи във въздух. Можеше да погледне надолу и да не зърне абсолютно нищо чак до назъбената коралова панорама на двайсетина метра и тогава се налагаше да си напомня, че няма как да падне.

Големият риф, който обточваше острова, свършваше на места внезапно, с почти вертикална коралова стена. Невероятно преживяване – да потъваш бавно надолу покрай стената и да плашиш яркооцветените риби, които населяват пукнатините и вдлъбнатините ѝ. След гмуркане Джони се опитваше да разпознае в справочниците на института най-впечатляващите скатове пеперуди, но обикновено установяваше, че имат само непроизносими латински названия.

Почти навсякъде човек можеше да се натъкне на изолирани канали или върхове, които Мик наричаше „боми“. Те изникваха внезапно от морското дъно и стигаха почти до повърхността. На места напомняха скалните образувания на Големия каньон⁸. Тукашните обаче не бяха оформени от силите на ерозията, а постепенно бяха израснали от насложилите се скелети на безброй корали. Жива оставаше само тънката повърхност над масивната сърцевина от мъртъв варовик, тежаш тонове и висок от три до шест метра. Когато видимостта под водата беше слаба, както понякога ставаше след буря или проливен дъжд, човек се сепваше, щом налети на такова каменно чудовище, изплувало внезапно от мъглата.

Много от тях бяха проядени от пещери, а в пещерите винаги имаше

---

8. На река Колорадо, САЩ. – Б.р.

обитатели. Не се препоръчваше да влизаш там, без да знаеш кой се е настанил вътре. Можеше да е мурена, която показваше ужасяващите си зъби, можеше да е семейство дружелюбни, но опасни скорпени, които размахваха отровните шипове по гръбнака си като сноп паунови пера, а ако пещерата се случеше голяма, там обикновено се подвизаваше тихоокеанска треска или костур. Някои от тези риби бяха много по-големи от Джони, но пък съвсем безопасни и се отдръпваха стреснато назад, когато приближеше.

Невероятно бързо се научи да разпознава рибите и да ги открива. Костурите никога не се отдалечаваха от пещерите си и Джони скоро започна да ги смята за лични приятели. Един покрит с белези ветеран носеше забита в долната си устна въдица, от която все още висеше парче връв. Въпреки злощастното си преживяване, дошло от общуването му с човешкия род, той не се държеше враждебно и дори допусна Джони да се приближи и да го погали.

Костурите, мурените и рибите-скорпиони – това бяха постоянните обитатели на подводния свят, които Джони опозна и заобича. Но се срещаха и неочаквани и вълнуващи посетители, доплували от дълбоките води. Част от привлекателността на рифа се състоеше в това, че човек никога не знаеше какво ще открие, когато се гмурне, дори в район, който е посещавал десетки пъти и познава като пръстите на ръката си.

Разбира се, акулите бяха най-често срещаните злодеи. Джони нямаше да забрави първата, която срещна в деня, когато двамата с Мик се бяха измъкнали от придружителите си с час по-рано. Така и не я забеляза. Тя се появи внезапно – сиво, великолепно, аеродинамично торпедо, което се движеше бавно и без усилие към него. Беше така красива и изящна – просто да не повярваш колко е опасна. Едва когато се приближи на пет-шест метра, Джони се огледа тревожно за Мик. С облекчение го видя да плува наблизко и да наблюдава спокойно хищника със зареден харпун.

Акулата, както повечето акули, беше просто любопитна. Тя огледа Джони със студени, втренчени очи, много различни от дружелюбните, разумни очи на делфините, и като се отдалечи на три метра, сви вляво. Той видя рибата пилот, която плуваше пред носа ѝ, и ремора или рибните вендузи, впити в гръба ѝ – океанските автостопаджии, които благодарение на смукателните си апарати си осигуряват безплатно пътуване.

Появят ли се акули, гмурецът е безпомощен – не му остава нищо друго, освен да ги следи и да не ги закача с надеждата и те да не го качат. Ако си с лице към тях, те винаги си отиват. Но загубиш ли

самообладание и опиташ ли се да побегнеш... е, всеки, който е толкова глупав, не заслужава съжаление, защото акулата развива, без да се напъгва, срещу твоите три – трийсет мили в час.

Стадата баракуда, които бродеха по ръба на рифа, можеха да стреснат гмуреца повече и от акулите. Първия път, когато откри, че водата около него е пълна със сребристи морски шуки с враждебни очи и агресивни, увиснали челюсти, Джони се зарадва, че сърфът плава над него. Не че бяха много едри – стигаха най-много метър, но бяха стотици и го заобиколиха от всички страни. Стената от риби се приближаваше, защото баракудите плуваха по спирали, за да го огледат по-добре, и в един миг той виждаше само бляскавите им тела. Джони размахваше ръце и крещеше във водата, но това не им направи никакво впечатление. Те го огледаха спокойно и без видима причина внезапно се обърнаха и изчезнаха в синевата.

Джони изплува на повърхността, сграбчи сърфа за единия край и проведе трескаво съвещание с Мик, който се държеше за другия край. През няколко секунди потапяше глава във водата, за да види дали не се е върнала глутницата морски вълци.

– Няма да те закачат повече – успокои го Мик. – Кудите са страхливи. Застреляш ли една, останалите бягат.

Джони си отдъхна и прие по-спокойно следващата среща. И все пак не се чувствуваше спокоен, когато сребристите ловци се струпваха около него като флотилия космически кораби от враждебен свят. Ами ако някоя го ухапе – тогава ще се струпа цялата глутница.

В изучаването на рифа се натъкваше на сериозна трудност – той беше почти необятен. По-голямата му част се намираше отвъд разстоянието, където можеше спокойно да плува, а към хоризонта имаше места, до които не бяха стигали. Много пъти Джони се изкушаваше да отиде подалеч, към непознатата територия, но трябваше да пази силите си за връщане. При едно от уморителните връщания, докато помагаше на Мик да бута сърфа, натоварен с поне петдесет килограма риба, на Джони му хрумна интересна идея. Мик се отнесе с недоверие към нея, но се съгласи, че ако успеят да я осъществят, би било наистина чудесно.

– Но как ще направиш хамут, който да се задържи на делфин! – рече Мик. – Толкова са аеродинамични, че ще им се изплъзне.

– Ще бъде във формата на еластична яка, поставена непосредствено пред плавниците. Ако е достатъчно широка и стегната, би трябвало да се задържи. Но ще пазим тайна, че хората ще ни се смеят.

Разумно, ала невъзможно решение. Всеки искаше да знае защо са

им притрябвали микропореста гума, еластичен ширит, найлонова корда и пластмасови парчета с необикновена форма. И накрая трябваше да признаят истината. Нямаше никаква надежда да проведат тайно първите изпитания и докато наместваха на Сузи, около Джони се събра досадно голяма тълпа.

Той не обърна внимание на шегите и предложенията, които му подхвърляха, докато пристягаше каишите около женския делфин. Животното беше толкова доверчиво, че не се дърпаше, напълно уверено, че Джони няма да му направи нещо лошо. Това бе някаква чудна нова игра и то чакаше, готово да научи правилата ѝ.

Хамутът обгръщаше предната част на конусовидното тяло, а благодарение на плавниците и гръбната перка не можеше да се изхлузи – поне така се надяваше Джони. Много внимаваше да пристегне каишите встрани от единствения отвор на главата, през който делфинът диша и който се затваря автоматично, щом се гмурне.

Джони прикачи двата повода за хамута и силно ги дръпна. Като че ли всичко беше на място, затова прикрепил другите краища към сърфа на Мик и се настани отгоре.

Когато Сузи го издърпа в морето, от тълпата се чуха иронични овации. Делфинът нямаше нужда от заповеди. Както обикновено, Сузи бе схванала всичко и разбираше точно какво се опитва да направи Джони.

Той я остави да го повози стотина метра, после натисна ЛЯВО на комуникатора. Сузи веднага реагира. Опита ДЯСНО и тя отново се подчини. Сърфът се движеше бързо, по-бързо, отколкото когато Джони плуваше сам, а Сузи не полагаше никакви усилия.

Насочиха се към морето. Той си промърмори: „Сега ще видите!“ и даде сигнал БЪРЗО. Сърфът леко подскочи и се понесе по вълните след Сузи, която заплува с пълна скорост. Джони се отдръпна малко назад – за да може дъската да планира и да не забива нос във водата. Почувствува се много възбуден и горд и се почуди колко ли бързо се движат. С пълни сили Сузи можеше да развие поне трийсет мили в час, но като се има предвид тежестта на дъската и сковаващия хамут, тя вероятно стигаше до петнайсет-двайсет. А когато лежиш по корем във водата и струята те шибя право в лицето, и тази скорост не е малка.

После се чу рязко „прас“, нещо дръпна сърфа на една страна, а Джони излетя на другата. Когато излезе на повърхността, плюейки вода, откри, че нищо не се е скъсало. Само Сузи беше изскочила от хамута като тапа от шампанско.

Е, при първите изпитания могат да се очакват технически

трудности. Джони остана доволен, макар че едва доплува до брега, където го посрещнаха безброй задявки. Придобил бе нова власт над морето и тя позволяваше да скита по рифа с далеч по-голяма лекота. Изобретил бе нов спорт, който един ден щеше да донесе удоволствие за хиляди хора и делфини.

ГЛАВА ПЕТНАЙСЕТА

Професор Казан научи с най-голяма радост за изобретението на Джони. То съвпаднаше напълно с плановете му. Макар все още доста неопределени, те започнаха да придобиват очертания и след няколко седмици професорът щеше да е готов да представи пред Консултативния комитет някои идеи, които да накарат членовете му да наострят уши.

Професорът не беше от учените, които се радват като някои чисти математици, когато работата им придобие практическа стойност. Докато е жив, би изучавал езика на делфините, без да се опитва да използва познанията си. Но той разбираше, че е дошло време да ги приложи на практика. Принуждаваха го самите делфини.

Все още нямаше представа какво би могло или дори какво би трябвало да се направи с косатките. Но както много добре разбираше, за да получат помощ от хората, делфините трябваше да докажат, че могат да им дадат нещо в замяна.

Още през шейсетте години на двайсети век доктор Джон Лили, първият учен, направил опит да влезе във връзка с делфините, предложил областите, в които биха могли да сътрудничат на хората. Например да спасяват оцелелите от корабокрушения – Джони бе доказателство – и да помагат неимоверно много в разширяването на познанията за океаните. Делфините положително познаваха същества, които човек никога не бе виждал, биха могли да решат и все още нерешената загадка за Голямата водна змия. Ако помагаша на рибарите в по-широк мащаб, те можеха да играят и важна роля при изхранването на шестте милиарда жители на планетата.

Струваше си всички тези идеи да се обмислят, а професор Казан имаше и свои. Делфините могат да открият и проучат останките от потънали кораби поне на триста метра дълбочина – най-голямата дълбочина, до която стигат. Дори ако корабът се е разпаднал преди векове и се е покрил с тиня или корали, те пак ще го открият. Имат чудесно развито обоняние – или по-скоро вкусов апарат, и откриват едва доловими следи от метал, петрол или дърво във водата. Делфини следотърсачи, които душат като хрътки морското дъно, могат да направят революция в подводната археология. Професор Казан понякога се питаше с копнеж дали не биха могли да се научат да търсят злато...

Професорът беше готов да изпита някои от теориите си и

„Летящата риба“ потегли на север с Ейнар, Пеги, Сузи и Спутник в новомонтирани цистерни на борда. Носеха и специална апаратура. Но за най-горчиво разочарование на Джони, ОСКАР му забрани да участва.

– Съжалявам, Джони – каза професорът, докато начумерено изучаваше подадената му от компютъра карта. – Имаш отличен по биология, петици по химия и физика, но четворки по английски, математика и история. Това съвсем не е достатъчно. Колко време прекарваш в гмуркане?

– Вчера въобще не съм ходил – опита да се измъкне Джони.

– Не съм изненадан, вчера така и не спря да вали. Говоря за един обикновен ден.

– Е, по няколко часа.

– Сигурно по няколко сутрин и още по няколко следобед. ОСКАР е подготвил нова програма за теб и е съсредоточил вниманието върху предметите, по които си слаб. Боя се, че ще изостанеш още повече, ако дойдеш с нас. Няма да ни има две седмици, а повече време не можеш да си позволиш да губиш.

Това беше то. Нямахме смисъл да спори, дори и да намереше смелост, защото знаеше, че професорът е прав. В известно отношение един коралов остров е най-лошото място за учене.

* * *

Минаха две седмици, преди „Летящата риба“ да се върне. Тя спира на няколко места на континента. На север стигна чак до Куктаун, където великият капитан Кук слязъл през 1770 година, за да ремонтира повредения „Индевър“.

От време на време по радиото съобщаваха новини за придвижването на експедицията, но Джони чу пълния разказ едва когато Мик се върна и му докладва. Фактът, че той отиде с кораба, допринесе много за подготовката на Джони, защото нямаше кой да го изкушава да се измъкне от учителите си и от учебните компютри. За две седмици напредна забележително и професорът остана много доволен.

Първата находка, която Мик показва на Джони, беше матово бяло камъче с яйцевидна форма, голямо колкото грахово зърно.

– Какво е това? – попита Джони с безразличен тон.

– Нима не знаеш? Бисер! И то доста хубав!

Бисерът не направи силно впечатление на Джони, но той не искаше да засегне Мик, нито пък да покаже невежеството си и затова попита:

– Къде го намери?

– Не аз, а Пеги го извади от сто и петдесет метра дълбочина в Марлин Дийп. Нито един водолаз не се е гмуркал там – прекалено е опасно, дори със съвременна екипировка. Но след като чичо Хенри слезе веднъж на плитко и им показа как изглежда бисерната мида, Пеги, Сузи и Ейнар извадиха неколкостотин килограма. Професорът каза, че ще си платим пътуването.

– Какво – с този бисер ли?

– Не бе, глупчо – с черупките. Те все още са най-добрият материал за копчета и дръжки на ножове, а мидите, които се отглеждат, все не достигат. Професорът смята, че с неколкостотин обучени делфини човек би могъл да има добро предприятие за черупки от бисерни миди.

– Открихте ли остатъци от потънали кораби?

– Около двайсет, но повечето от тях вече са отбелязани на адмиралтейската карта. Обаче големият експеримент беше с риболовните траулери край Гладстоун. Успяхме да закараме два пасажа риба тон право в мрежите им.

– Сигурно са били доволни.

– А бе не чак толкова. Не искаха да повярват, че са го направили делфините – твърдяха, че е станало благодарение на собствените им контролни електрически полета и звукови примамки. Ама не е така и ще им го докажем, когато имаме повече обучени делфини. Тогава ще сме в състояние да подгоним рибата накъдето искаме.

Ала Джони си спомни какво му каза професор Казан за делфините при първата им среща: „Те се радват на повече свобода, отколкото ние познаваме на сушата. Не принадлежат на никого и се надяваме, че никога няма да принадлежат.“

Дали не им предстоеше да загубят тази свобода и нямаше ли професорът, въпреки добрите си намерения, да стане причина за това?

Само бъдещето щеше да покаже. Но може би делфините никога не са били толкова свободни, колкото си представяха хората. Защото Джони не можеше да забрави историята с косатката и двайсетте „морски хора“ в корема ѝ.

Човек плаща за свободата си, както и за всичко останало. Може би делфините ще са готови да сключат сделка с хората, като заменят част от свободата си за сигурност? Та нали това е бил изборът, който са направили много народи, а сделката не винаги се е оказвала добра.

Разбира се, професор Казан вече беше мислил за това и за много други неща. Той не се тревожеше, защото продължаваше да експериментира и да събира сведения. Решението все още не беше взето,

договорът между човека и делфина, който Казан смътно си представяше, все още беше далеч в бъдещето. Едва ли щеше да се подпише, докато той бе жив – ако изобщо можеше да се очаква делфините да подпишат договор. А защо не? Устните им бяха необикновено умели – доказваха го, когато събираха и пренасяха стотиците бисерни миди. Да научи делфините да пишат или най-малкото да рисуват, беше един от дългосрочните проекти на професора.

Друг проект, който щеше да отнеме повече време – може би векове, – беше Историята на морето. Професор Казан подозираше от самото начало, а сега вече беше сигурен, че делфините имат великолепно памет. Било време, преди откриването на писмеността, когато хората носели миналото в паметта си. Певци и разказвачи са запомняли и предавали от поколение на поколение хиляди истории. Песните, които са пели – легенди за богове, герои и големи битки преди началото на историята, – са били смесица от факти и въображение. Но факти е имало, стига някой да ги изрови – както през деветнайсети век Шлиман изровил Троя от пръстта, натрупала се върху ѝ за три хиляди години, и доказал, че Омир е говорил истината.

И делфините си имаха разказвачи, макар професорът да не беше попадал на някой от тях. Ейнар се оказа в състояние да повтори в общи линии техни разкази, които беше слушал като малък. Преводите убедиха професор Казан, че в делфинските легенди се съдържа съкровищница от сведения, които не могат да се открият другаде. Те бяха по-стари от човешките митове и приказки, защото в някои се съдържаха ясни препратки към ледниковите периоди – а последното заледряване настъпило преди седемнайсет хиляди години...

Имаше и един толкова необикновен разказ, че професор Казан не повярва на своето тълкуване на лентата. Даде я на доктор Кийт и го помоли да направи отделен анализ.

На Кийт, който не можеше да се сравнява с професора като преводач от делфински, му трябваше близо месец, за да проумее разказа. Дори и тогава не беше склонен да даде своята версия и на практика се наложи професор Казан да я измъкне едва ли не насила.

– Легендата е много стара – започна Кийт. – Ейнар повтаря това няколко пъти. И както изглежда, случката е направила много голямо впечатление на делфините, защото те подчертават, че подобно нещо не е имало преди и след това. Доколкото разбирам, стадо делфини плувало нощем край голям остров, когато внезапно станало светло като ден и „слънцето слязло от небето“. В тази фраза съм съвсем сигурен.

Слънцето паднало във водата и изгаснало. Всеки случай отново настъпила тъмнина. На повърхността плавало нещо огромно – поне 128 делфински дължини. Дотук така ли е?

– Съгласен съм с всичко, освен с числото. Според мен то е 256, но това не е толкова важно. „Нещото“ е било голямо, в това няма съмнение.

Делфините, както беше установил професорът, брояха на двоичен принцип. Това би могло да се очаква, защото имаха само два „пръста“, т.е. плавници, с които да броят. Техните думи за 1, 10, 100, 1000, 10 000 съответстваха на 1, 2, 4, 8, 16 в десетичните представи на човека. Затова за тях 128 и 256 бяха привлекателни кръгли числа, които означаваха приблизителни, а не точни мерки.

– Делфините се изплашили и стояли настрана от „нещото“ – продължи доктор Кийт. – Докато плавало по водата, то издавало необикновени звуци. Ейнар наподобява някои от тях и на мен ми прозвучаха като електродвигатели или компресори.

Професорът кимна в знак на съгласие, но не го прекъсна.

– Последвал страшен взрив и морето закипяло. Всичко в радиус 1024 или дори 2048 дължини било изтребено. „Нещото“ потънало бързо, а докато потъвало, имало още взривове. Дори делфините, които избягали незасегнати, умрели скоро след това от неизвестна болест. В продължение на години всички избягвали района, но тъй като не се случило нищо друго, някои любопитни делфини се върнали да го проучат. На морското дъно открили много пещери. И потърсили в тях риба. А сетне и тези посетители умрели от същата непозната болест, затова сега никой не се приближава до онова място. Според мен разказът е предназначен да служи преди всичко за предупреждение.

– Предупреждение, което се е повтаряло хиляди години – съгласи се професорът. – И предупреждение за какво?

Доктор Кийт се размърда неспокойно на стола си.

– Не виждам изход – каза той. – Ако легендата се основава на факти, а трудно мога да си представя, че са я измислили делфините, преди няколко хиляди години там е кацнал космически кораб. Сетне ядрените му двигатели се взривили и заразили морето с радиоактивност. Теорията е фантастична, но друго обяснение не мога да намеря.

– Защо да е фантастична? Вече сме убедени, че във Вселената има много разумен живот, така че можем да очакваме и други раси да строят космически кораби. В действителност трудно може да се обясни защо досега не са дошли на Земята. Някои учени предполагат, че в миналото

сме имали посетители, но са дошли преди толкова хиляди години, че не останало свидетелство за това. Е добре, може би вече разполагаме с някакви доказателства.

– Какво смяташ да правиш?

– За момента нищо не може да се направи. Питам Ейнар и той няма никаква представа къде се е случило това. Трябва да се доберем до един от разказвачите на делфините и да запишем цялата сага. Да се надяваме, че ще ни даде повече подробности. Веднъж да разберем къде приблизително е този район, и ще можем да уточним мястото с гайгерови броячи – дори и след десет хиляди години. Само от едно се боя.

– От какво?

– Да не би косатките да са погълнали носителя на информацията. Защото тогава няма да се доберем до истината.

ГЛАВА ШЕСТНАЙСЕТА

Никога посетител на острова не е бил посрещан с толкова смесени чувства. Когато големият товарен вертолет дойде от юг, изминал целия път от Изследователската база за китове на Тасмания, край басейна се събраха всички, които не бяха в морето.

Вертолетът се повъртя над острова и отвесната струя от роторите разпили повърхността на водата на причудливи, променящи се фигури. После капците се отвориха и оттам бавно се спусна голяма торба. Тя цопна в басейна, избликна гейзер и последва вихрушка от пръски пяна. Из басейна се понесе на светкавично проучване най-голямото и най-свирепо същество, което някога бе идвало на Острова на делфините.

И все пак първия път, когато видя косатката, Джони остана малко разочарован. Наистина беше по-голяма и от най-едрия делфин, но пък и по-малка, отколкото очакваше. Когато товарният вертолет отлети и стана възможно да се говори, без да се вика, той спомена на Мик за разочарованието си.

– Женска е – обясни Мик. – Те са два пъти по-малки от мъжките. А това означава, че е много по-практично да се занимаваме с тях. Изяждат само по петдесет килограма риба на ден.

Въпреки естествените си предразсъдъци Джони трябваше да признае, че косатката бе красиво същество. Правеше силно впечатление с окраската си – бяла отдолу, черна отгоре, с голямо бяло петно зад всяко око. Тези петна дадоха повод за прякора, който скоро ѝ прикачиха – Снежка.

Снежка приключи с изследването на басейна и започна да оглежда света. Надигна масивната си глава, огледа тълпата с будни, умни очи и лениво отвори уста.

При вида на страшните ѝ шиповидни зъби тълпата ужасено се разшумя. Може би Снежка долови впечатлението, което бе направила, защото отново се прозина, дори по-широко, и оголи още повече от внушаващите ужас зъби. Зъбите на делфина са малки, подобни на игли, с тях той хваща рибата, преди да я погълне цяла, но зъбите на косатката са като на акула. Могат да прегризат морж, делфин, а и човек.

Сега, когато островът се сдоби с косатка, всеки искаше да знае какво ще прави професорът с нея. Първите три дни я остави на мира, докато свикне с новата обстановка и превъзмогне възбудата от пътуването.

Тъй като беше в плен от няколко месеца и напълно привикнала с човешки същества, тя скоро се успокои и започна да се храни както с жива, така и с мъртва риба.

С прехраната ѝ се зае семейството на Мик, най-вече баща му Джо Науру и чичо му Стивън, капитанът на „Летящата риба“. Макар да се нагърбиха с тази задача само за да припечелят допълнително, те скоро се привързаха към повереното им животно. То беше разумно, както всички очакваха, но и добродушно, което едва ли подхождаше на косатка. Мик особено я обикна и тя показваше видимо удоволствие, когато го забележеше край басейна, но и разочарование, щом си тръгнеше, без да я почерпи.

Професорът започна първите си опити, след като се убеди напълно, че Снежка се е успокоила и проявява интерес към онова, което става наоколо. Когато пусна по уредбата обикновени фрази на делфински, за да провери реакциите ѝ, тя реагира много бурно. Косатката се втурна из басейна – търсеше откъде идва звукът. Без съмнение свързваше гласовете на делфини с ядене и реши, че вечерята ѝ е сервирана.

Само след няколко минути осъзна, че са я измамили. Започна да се вслушва внимателно в онова, което ѝ пускаха, но не се хвърляше да гони звуците. Надеждите на професор Казан, че на някои от делфинските фрази ще отговори на собствения си език, не се изпълниха. Снежка запази упорито мълчание.

Все пак той напредваше с езика на косатките – оркан, като използваше записи. Послужи си с безпогрешната памет на ОСКАР, за да търси делфински думи сред изобилния материал. И откри доста. Имената на няколко риби например бяха почти същите на оркан и на делфински. Вероятно двата езика, също както английски и немски, или френски и италиански, произлизаха от един общ праезик. Така се надяваше професор Казан, защото това би опростило до голяма степен задачата му.

Професорът не беше особено разочарован от нежеланието на Снежка да му сътрудничи, защото за нея имаше други планове, които всякак можеха да се осъществят. Две седмици след идването ѝ на острова пристигна екип медицински техници от Индия и започна да монтира електронна апаратура край басейна. Когато бяха готови, изтеглиха водата и възмутената косатка остана безпомощна на сухо.

За следващата крачка бяха необходими десет мъже, здрави въжета и яка дървена рамка, предназначена да държи главата ѝ неподвижна. На Снежка това съвсем не ѝ хареса, нито пък на Мик, който я поливаше с маркуч, за да не изсъхне кожата ѝ на слънцето.

– Никой няма да ти направи лошо, миличка – говореше й успокоително той. – Всичко ще свърши за минутка и ще можеш отново да си плуваш.

После за негов ужас един от техниците се доближи до косатката с предмет, наподобяващ нещо средно между игла на спринцовка и бормашина. Много внимателно опипа тила на Снежка, опря апарата и натисна копчето. Чу се слабо, пронизително свистене и иглата потъна дълбоко в мозъка на косатката, прониквайки през дебелия кост на черепа без усилие, като нагорещен нож в масло.

Мик понесе операцията по-тежко от Снежка, която едва ли усети бодването. Човек с познания по физиология не би се изненадал, но Мик, както повечето хора, не знаеше странния факт, че мозъкът не усеща болка. Можеш да го режеш и пробиваш, без собственикът му да изпитва каквото и да е.

В мозъка на Снежка вкараха десет сонди. Свързаха ги с проводници и ги отведоха до плоска аеродинамична кутия, прикачена на темето ѝ. Цялата операция отне по-малко от час. После напълниха басейна с вода и косатката започна да плува лениво, сумтейки и изпускайки водни струи. Очевидно операцията не я смути, но на Мик му се стори, че тя го гледа с обиденото изражение на човек, предаден от приятел, на когото е имал доверие.

На следния ден от Делхи пристигна доктор Саха. Като член на Консултативния съвет той беше стар приятел на професор Казан. Освен това доктор Саха се ползуваше със световен авторитет по най-сложния от всички органи – човешкия мозък.

– Последния път използвах такъв апарат на слон – рече физиологът, докато наблюдаваше как Снежка се шура из басейна. – Накрая управлявах хобота му толкова точно, че пишеше на машина.

– В нашия случай няма нужда от такава виртуозност – рече професор Казан. – Искам само да контролирам движенията на Снежка и да я отуча да яде делфини.

– Смятам, че мога да ви го обещаю, стига моите хора да са поставили електродите на място. Но няма да стане веднага. Първо трябва да направя карта на мозъка.

Работата с картата на мозъка беше бавна, деликатна и изискваше голямо търпение и изкуство. Саха стоеше с часове край контролното табло и наблюдаваше поведението на Снежка, а тя се гмуркаше, приличаше, плуваше лениво из басейна или лапаше рибата, която ѝ предлагаше Мик. През цялото време мозъкът ѝ изпращаше чрез прикрепения

към него предавател радиосигнали като спътник в орбита. Импулсите, регистрирани от електродите, се записваха на лента, за да може доктор Саха да види схемата на електричната активност, която съответствуваше на всяко конкретно действие.

Най-сетне беше готов за първата стъпка. Вместо да получава импулси от мозъка на Снежка, той започна да му въздейства с електрически ток.

Резултатът беше едновременно смайващ и страшен – по-скоро магия, отколкото наука. С едно завъртане на ключ или натискане на копче доктор Саха можеше да накара голямото животно да плува наляво или надясно, да описва кръгове и осморки, да се отпуска неподвижно в средата на басейна – изобщо да изпълнява всяко движение, което той пожелае. Усилията на Джони да контролира Спутник и Сузи с комуникатора, правеха толкова силно впечатление, а ето че сега изглеждаха едва ли не детинска работа.

Но Джони и не се стремеше към друго – Сузи и Спутник му бяха приятели и той предпочиташе да им предостави свободата на избор. Ако не искаха да му се подчинят – както често ставаше – това си беше тяхно право. Снежка нямаше избор: електрическите импулси в мозъка ѝ я бяха превърнали в жив робот без воля, принуден да изпълнява заповедите на доктор Саха.

Колкото по-се замисляше Джони, толкова по-се притесняваше. Можеше ли същото управление да се приложи и на него? Попита и разбра, че вече е правено с човек, и то много пъти, но при лабораторни условия. Ако се използваше за зло, а не за добро, това научно средство за манипулиране можеше да е по-опасно и от атомната енергия.

Нямаше съмнение, че целта на професор Казан бе благородна – поне за делфините, – но в какво се състоеше тя, Джони все още не можеше да си представи. Не се досети дори когато опитът премина в следващата фаза: на острова докараха изключително творение – механичен делфин в естествена големина, придвижван от електромотори.

Създал го беше преди двайсет години някакъв учен от океанографски институт, който не можел да разбере как делфините съумяват да плуват толкова бързо. Според изчисленията му мускулите им не би трябвало да ги придвижват с повече от десет морски мили в час – а те развиваха без всякакви усилия два пъти по-голяма скорост.

За това ученият построил макет на делфин и изучавал неговото поведение, като го пускал да плува, натоварен с апаратура. Проектът се провалил, но моделът бил така красиво изработен и действувал толкова

добре, че никой нямал сърце да го унищожи дори когато доскучал на създателя си и той се отрекъл от него. От време на време техниците от института избърсвали праха и го показвали пред публика. Ето как професорът научил за него. Все пак механичният делфин се радваше на известност.

Той би измамил всеки учен, но когато го пуснаха в басейна в присъствието на десетки изпълнени с любопитство зрители, провалът беше пълен. Снежка хвърли презрителен поглед на механичната играчка и повече не ѝ обърна внимание.

– Точно от това се боях – прошепна професорът без особено разочарование. Като всички учени той отдавна бе разбрал, че повечето експерименти се провалят, и не се срамуваше да се изложи дори пред публика. Великият Дарвин например свирил часове наред на тромпет в една зеленчукова градина, за да види дали това ще повлияе върху развитието на растенията. – Вероятно е чула електромотора и е разбрала измамата. Е, тогава нямаме избор. Ще трябва да използваме за примамка истински делфин.

– Ще поканиш ли доброволци? – пошегува се доктор Саха.

Но шегата се обърна срещу него. Професор Казан помисли и кимна.

– Точно това ще направя.

ГЛАВА СЕДЕМНАЙСЕТА

– На острова се шири мнението, че професорът е откачил, че съвсем се е побъркал – каза Мик.

Джони се хвърли в защита на своя герой.

– Знаеш, че това са глупости. Сега пък какво е направил?

– Използува машинката за мозъчни вълни и управлява храненето на Снежка. Предлага ѝ риба, а после доктор Саха ѝ пречи да яде. След като я боцне няколко пъти, тя и не опитва. Наричат това „приучване“. Сега из басейна плуват четири-пет карани, а тя дори не ги поглежда. Но пък яде всякаква друга риба.

– Е, и защо професорът е откачил?

– Не ти ли е ясно какво се опитва да направи? Щом може да отучи Снежка да яде каранки, може да я отучи да яде и делфини. Но каква полза? Косатките са милиони – може ли всички да „приучи“?

– Каквото и да прави, професорът има основание – възрази Джони.

– Почакай и ще видиш.

– Все пак ми се ще да не мъчат Снежка. Боя се, че това ще я озлоби. „Косатка и озлобяване – звучи странно“, помисли си Джони и попита:

– Че има ли някакво значение?

Мик се ухили смутено и започна да рови пръстта с крак.

– Обещай на никого да не казваш – помоли той.

– Разбира се.

– Знаеш ли, аз доста плувам с нея. Тя е по-забавна от твоите попови лъжички.

Джони се вторачи сащисан в него. Преглътна обидата за Сузи и Спутник и като пое дъх, възкликна:

– И ти ми твърдиш, че професорът бил луд?! – После добави подозрително: – Нали не се занаяш пак? – Вече долавяше шегите на Мик, но сега му се виждаше сериозен.

Мик поклати глава.

– Ако не ми вярваш, ели при басейна. Е да, разбирам, че изглежда откачено, но в действителност е съвсем безопасно. Всичко започна случайно. Един ден се заплеснах, докато я хранех, подхлъзнах се на рѣба и паднах в басейна.

– Брей! – подчерта Джони. – Сигурно си решил, че е настъпил

последният ти миг!

– Точно така. Когато изплувах, гледах само в устата на Снежка. – За момент замълча, после добави: – Знаеш ли, не е вярно това, дето в такива моменти човек си спомня за миналото. В ума ми бяха единствено зъбите й. Мислех си дали ще ме глътне наведнъж, или ще ме прехапе на две.

– И какво стана? – попита Джони, затаил дъх.

– Е, не ме сгризка. Просто ме побутна лекичко с нос, сякаш искаше да каже: „Хайде да бъдем приятели!“ И оттогава сме приятели. Един ден да не плувам с нея, и веднага се разстройва. Не винаги е лесно да се уреди, защото, види ли ме някой, ще каже на професора и край.

Лицето на Джони изразяваше смесица от тревога и неодобрение. Мик се засмя.

– Далеч по-безопасно е от укротяването на лъвове, което хората правят толкова отдавна. Освен това ми доставя голямо удоволствие. Може би някой ден ще мога да го правя и с по-едри риби, например със сто и петдесет тонните сини китове.

– Във всеки случай те няма да те погълнат. – Откак дойде на острова, Джони беше научил доста за китовете. – Гърлата им са прекалено тесни – могат да ядат само скариди и други дребни твари.

– Хубаво тогава, какво ще кажеш за кашалот – самият Моби Дик, а? Той може да глътне наведнъж десетметров калмар!

Мик все повече се палеше и Джони осъзна, че го ръководи само завистта. Делфините все още бяха безразлични към него и не проявяваха обичта и радостта с която обсипваха Джони. Хубаво, че най-накрая Мик си бе намерил приятел от семейство китове, но все пак нямаше да е лошо, ако беше някой по-миролюбив.

Стана така, че Джони не успя да види как Мик и Снежка плуват заедно, защото професор Казан пристъпи към следващия си опит. Беше работил дни наред, за да монтира ленти с дълги изречения на делфински. Дори и сега не беше убеден, че е съумял да предаде точно онова, което искаше да каже. Надяваше се, че делфинският разум ще запълни празнините там, където преводът му не вървеше.

Често се питаше какво ли ще мислят за начина, по който говори с думи, събрани от различни източници. Всяко изречение, което предаваше във водата, сигурно им звучеше така, сякаш са се събрали дужина и повече делфини, и всеки казва поред по няколко думи с различен изговор. Слушателите сигурно щяха да се озадачат, защото едва ли можеха да си представят неща като магнетофонен запис и монтаж. Фактът, че

разбираха по малко от всичките шумове, говореше както за интелекта, така и за търпението им.

Когато „Летящата риба“ потегли от пристана, професор Казан беше необикновено възбуден.

– Знаеш ли как се чувствавам? – довери той на доктор Кийт, с когото стояха на предната палуба. – Като човек, поканил приятелите си само за да им пусне тигър-човекоядец.

– Не е чак толкова страшно – засмя се Кийт. – Нали си ги предупредил и тигърът е под контрол.

– Надявам се – каза професорът.

На кораба се обади високоговорител:

– Отвориха преградата на басейна. Тя сякаш не бърза да си върви.

Професор Казан вдигна бинокъла и се вгледа назад към острова.

– Не искам Саха да й въздейства – само ако се наложи – заяви той. – Аха, ето я, идва!

Снежка плуваше бавно-бавно по канала. Когато се озова в открито море, тя имаше много объркан вид и няколко пъти се обърна, сякаш да се ориентира. Типична реакция на животно – пък и на човек – пуснато на свобода по широкия свят, след като е прекарало дълго време в плен.

– Повикайте я – каза професорът. По водата се понесе сигналът „Ела тук“. Макар на езика на Снежка фразата да не беше същата, тя я разбра, заплува към „Летящата риба“ и се понесе към по-дълбоките води отвъд рифа, отдалечавайки се от острова.

– Искам да имам пространство за маневриране – каза професор Казан. – И съм убеден, че ако им се наложи да бягат, Ейнар, Пеги и цялата компания ще предпочетат също да им е широко.

– Ако въобще дойдат. Могат да прояват и по-голяма предпазливост – усъмни се доктор Кийт.

– Това ще разберем след няколко минути. Съобщението се предава цяла сутрин и делфините в радиус от няколко мили трябва да са го чули.

– Гледай! – посочи на запад доктор Кийт. На около половин-един километър, успоредно на кораба, плуваше малко стадо делфини. – Ето ти доброволците, които сякаш не бързат да се приближат.

– Забавата започва – промърмори професорът. – Да отидем на мостика при Саха.

Радиоапаратурата, която изпращаше сигнали до кутиятата на главата на Снежка и приемаше в замяна мозъчните й импулси, стоеше монтирана близо до руля. Така малкият мостик на „Летящата риба“ беше доста претрупан, но пряката връзка между доктор Саха и капитан Стивън

Науру имаше съществено значение. Дватама знаеха точно какво трябва да правят. Професор Казан щеше да се намесва само в краен случай.

– Снежка ги забеляза – прошепна доктор Кийт.

Нямаше никакво съмнение. Несигурността ѝ изведнъж изчезна. Оставяйки следа от пяна, тя се понесе като скутер към делфините.

Те, съвсем естествено, се разпръснаха. С чувство на вина професорът се запита какво ли мислят за него в този момент или по-точно дали изобщо мислят за него – може би в съзнанието им имаше място единствено за Снежка...

Тя беше само на десетина метра от един загладен, пълничък делфин, когато изведнъж подскочи във въздуха, плясна във водата и остана неподвижна, като си отърсваше главата почти като човек.

– Два волта, централна наказателна зона – каза доктор Саха, като дръпна пръста си от копчето. – Дали ще опита отново?...

Делфините, несъмнено изненадани и смаяни от демонстрацията, се събраха отново на неколкостотин метра. Стояха неподвижни във водата, обърнали напрегнато глави към древния враг.

Снежка се окопоти от шока и заплува отново. Този път съвсем бавно, без да се насочва към делфините. Мина известно време, преди наблюдателите да схванат тактиката ѝ.

Тя описваше широк кръг около неподвижните делфини. Човек трябва да се вгледа добре, за да види, че кръгът бавно се стеснява.

– Смята, че ще ни измами, нали? – каза професор Казан с възхищение. – Предполагам, че ще се приближи колкото е възможно по-близо, преструвайки се, че не проявява интерес, а сетне изведнъж ще се втурне.

Така и стана. Фактът, че делфините не отстъпиха толкова дълго, беше внушително доказателство за доверие в приятелите им хората и още едно свидетелство за смайващата бързина, с която схващат – рядко се налагаше да им се повтаря казаното веднъж.

Напрежението нарастваше, докато Снежка се движеше по затворена спирала като игла на старомоден грамофон по браздата на плочата. Тя направи своя опит, когато се намираще само на двајсетина метра от най-близкия и най-храбър делфин.

Косатката набира скорост невероятно бързо. Но доктор Саха беше готов и пръстът му стоеше само на милиметри от копчето. Снежка нямаше никакъв шанс.

Тя беше разумна – не толкова, колкото жертвите, които си беше избрала, и все пак беше от същата класа. Разбираше кога е загубила. След като се осъзна от втория шок, тя обърна гръб на делфините и започна да

се отдалечава. Пръстът на доктор Саха отново посегна към таблото.

– Ей, какво ще правите? – попита капитанът на „Летящата риба“, който следеше всичко с неодобрение. Подобно на племенника си Мик и на него не му беше приятно да гледа как манипулират Снежка. – Нали изпълнява онова, което искате?

– Не я наказвам, а я възнаграждавам – обясни доктор Саха. – Докато натискам това копче, тя изпитва невъобразимо удоволствие, защото подавам няколко волта в центровете за удоволствие в мозъка ѝ.

– Това като че ли стига за днес – каза професор Казан. – Върни я в басейна – тя заслужава обяда си.

– Утре същото ли професоре? – попита капитанът, когато „Летящата риба“ потегли бавно.

– Да, Стив – същото всеки ден. Ще се изненадам, ако се наложи да го правим повече от седмица.

И наистина само след три дни стана очевидно, че Снежка си е научила урока. Нямаше нужда да я наказват, само я награждаваха с кратки периоди на електрическо упоение. Делфините също бързо забравиха страховете си и към края на седмицата между тях и Снежка не цареше напрежение. Ловуваха заедно около рифа, понякога си помагаша да хванат рибен пасаж, друг път тършуваха самостоятелно. А няколко малки делфинчета започнаха обикновените си лудории около Снежка – току я побутваха, но тя не проявяваше никакво раздражение, нито необуздан глад.

На седмия ден, след обикновените забавления с делфините, не върнаха Снежка в басейна.

– Направихме всичко каквото можахме – каза професорът. – Пускам я на свобода.

– Не поемаш ли риск? – възрази доктор Кийт.

– Разбира се, но рано или късно ще трябва да го поема. Ако не я пуснем отново да подивее, няма да разберем дали ще остане „приучена“.

– А ако излапа няколко делфина – тогава какво?

– Останалите няма да се забавят да ни го съобщят. Ще излезем и ще я приберем отново. Лесно ще я открием благодарение на радиопредавателя, който носи.

Стивън Науру слушаше разговора, застинал до руля на „Летящата риба“. Той погледна през рамо и зададе въпроса, който тревожеше всички:

– Дори да направите Снежка вегетарианка, това няма да промени

останалите милиони зверове, нали?

– Трябва да сме търпеливи, Стив! – отговори професорът. – Аз само събирам информация. Е, тя може и да не послужи на хората и делфините, но съм убеден в едно – целият бързив делфински свят сигурно вече е научил за този опит и е разбрал, че се мъчим да му помогнем. Добър коз за твоите риболовци!

– Хм, за това не бях помислил.

– Във всеки случай, ако успеем със Снежка, ще трябва, според моята теория, да „приучим“ само по няколко косатки в даден район. И то само женски – те ще внушат на съпрузите и децата си, че ядеш ли делфин, получаваш ужасно главоболие.

Стив обаче не беше убеден. Може би щеше да го приеме, ако познаваше огромната, непреодолима власт на електростимулирането на мозъка.

– Все пак не смятам, че един вегетарианец може да накара цяло племе канибали да се промени – каза той.

– Нищо чудно и да излезеш прав – съгласи се професорът. – Нали това искам да разбера. Дори и да е осъществимо, може пък да не си струва да се прави. А дори и да си струва, ще са необходими няколко поколения. Но човек трябва да е оптимист, не помниш ли историята на двайсети век?

– Коя част от нея? Там има много неща.

– Единствената част, която има значение. Твърде много хора не са искали да повярват преди петдесет години, че всички народи на човечеството могат да живеят в мир. А знаеш, че са грешали. Ако са били прави, ти и аз нямаше да сме тук. Затова не бъди толкова голям песимист по отношение на нашия замисъл.

Стив внезапно прихна.

– Какво толкова смешно има? – попита професорът.

– Просто се сетих, че вече от трийсет години не са имали повод да дават Нобеловата награда за мир. Ако планът ви се осъществи, вие ще бъдете съвсем подходящ.

ГЛАВА ОСЕМНАЙСЕТА

Докато професор Казан провеждаше опити и мечтаеше, в Тихия океан се вихреха природни сили, които не се интересуваха от надеждите и страховете на делфини и хора. Мик и Джони бяха от първите, които можаха да съзрат тяхната мощ през една безлунна нощ на рифа.

Както обикновено, търсеха лангусти и редки мекотели. Мик се бе сдобил с ново помощно средство – непромокаемо фенерче, малко по-голямо от обикновените, което изпускаше много слабо, синьо сияние. То излъчваше също мощен сноп, невидима за човешкото око ултравиолетова светлина. Когато попаднеше върху различните видове корали и раковини, те сякаш пламваха и заискряваха с флуоресциращи сини, златисти и зелени цветове. Този сноп беше магическа пръчица, която изваждаше на бял свят скрити или невидими при друга светлина същества. Там, където в пясъка се беше заровил охлюв, ултравиолетовите лъчи разкриваха едва забележимите следи и Мик не пропускаше новата жертва.

Под водата въздействието беше смайващо. Когато момчетата се гмуркаха в кораловите вирове в края на рифа, слабата синя светлина разсичаше на невероятни разстояния тъмнината пред тях. Виждаха флуоресциращите корали на десетки метри напред, като звезди или мъглявини в дълбините на Космоса. Колкото красива и впечатляваща да беше естествената луминесцентност на морето, тя не можеше да се сравни с тази гледка.

Опиянени от чудесната нова игра, Мик и Джони се гмуркаха по-дълго, отколкото възнамеряваха, а когато решиха да се приберат, установиха, че времето се е променило.

Дотогава нощта беше спокойна и тиха. Чуваше се единствено лекият шум на вълните, които лениво се плискаха в рифа. Но в последния час беше излязъл вятър – духаше на неравни пристъпи и гласът на морето звучеше по-гневно и по-решително.

Джони забеляза промяната първи, след като излезе от вира. Отвъд рифа, на разстояние, което беше съвсем невъзможно да прецени, по водата бавно се придвижваше слаба светлина. За момент се почуди дали не е кораб. После си даде сметка, че тя е прекалено размазана и безформена, като сияйна мъгла.

– Мик, онова там в морето какво е? – прошепна настойчиво той.

Отговорът на Мик не го окуражи. Той подсвирна тихичко от

изумление и се приближи до Джони, като че да се защити.

Почти невярващи на очите си, двамата видяха как мъглата се сгъсти, стана по-ярка и по-ясно очертана и започна да се издига все по-високо в небето. След няколко минути вече не беше слабо сияние в тъмата, а огнена колона, която се придвижваше по морето.

Тя изпълни и двамата със суеверен ужас – със страха от неизвестното, който хората никога няма да превъзмогнат, защото чудесата на Вселената са без край. Умовете им потърсиха невероятни обяснения, родиха фантастични предположения. А после Мик се засмя облекчено, макар все още поуплашен.

– Сетих се какво е. Воден стълб. Виждал съм и преди, но никога нощем.

Както в повечето случаи, обяснението на загадката беше просто – стига да го откриеш. Но чудото си оставаше и момчетата гледаха смаяни въртящата се колона от вода, която всмукваше и пръскаше към небето милиарди светещи морски обитатели. Сигурно беше много далеч, защото Джони не чу рева ѝ, и след малко тя изчезна по вълните в посока към континента.

Когато момчетата дойдоха на себе си, приливът беше стигнал до коленете им.

– Ако не се размърдаме, ще трябва да плуваме – каза Мик. После, докато газеха към острова, добави умислено: – Това водно чудо хич не ми харесва. Сигурно времето ще се развали. На бас, че ни предстои голямо премеждие.

На следната сутрин стана ясно колко прав е бил. Дори човек да не разбираше нищо от метеорология, картината на телевизионния екран беше ужасяваща. Голям облачен вихър, с диаметър хиляди километри, покриваше западната част на Тихия океан. През камерите на метеорологичните спътници, които го следяха от Космоса, той изглеждаше неподвижен. Но само поради големината си. Ако човек се взреше внимателно, след няколко минути забелязваше, че спиралните ленти на облаците се носят бързо по лицето на земята. Ветровете, които ги гонеха, се движеха със скорост до двеста и петдесет километра в час и жителите на Куинсланд не помнеха над техния бряг да е надвисвал такъв ураган.

На Острова на делфините всички се навъртаха покрай телевизионните екрани. Всеки час компютрите подаваха преработени прогнози, които определяха движението на бурята, но през деня не настъпиха големи промени. Метеорологията вече беше точна наука и синоптиците можеха с увереност да предвидят какво ще стане, макар да не можеха да

направят много, за да го променят.

Островът познаваше много бури, затова цареше по-скоро възбуда и бдителност, отколкото тревога. За щастие ураганът щеше да достигне върха си по време на отлив и нямаше опасност вълните да залееят острова, както се бе случвало на други места в Тихия океан.

През целия ден Джони помагаше да се подготвят за урагана. Трябваше да приберат всичко на завет, да заковат прозорците с дъски, а лодките да се изтеглят колкото може по-навътре в сушата. Привързаха „Летящата риба“ към четири тежки котви и за да са съвсем сигурни, че няма да се откъсне, изтеглиха въжета и я завързаха за пандановите дървета. Повечето рибари не се тревожеха особено за лодките си, защото пристанището беше в закътаната страна на острова. Гората щеше да поеме част от мощта на урагана.

Денят беше горещ и задушен, не лъхваше ветреца. Дори да не разполагаха с картината на телевизионния екран и непрекъснатия поток прогнози от изток, беше ясно, че природата подготвя едно от големите си представления. Нещо повече, макар небето да беше чисто и безоблачно, бурята изпращаше предварителните си сигнали. Цял ден в по-далечния риф се блъскаха огромни вълни, така че островът започна да се тресе под ударите им.

Когато падна мрак, небето продължаваше да е ясно и звездите изглеждаха необикновено ярки. Джони стоеше пред изграденото от бетон и алуминий бунгало на семейство Науру. Тъкмо хвърли последен поглед към небето и се нареди да се прибере, когато долови нов звук, който заглуши грохота на вълните. Такъв не беше чувал дотогава, сякаш огромно чудовище изстена от болка и дори в горещата задушна вечер това смрази кръвта му.

А сетне на изток съзря нещо, което го накара напълно да загуби самообладание. По небето се носеше плътна стена от непроницаем мрак, която се издигаше пред очите му. Така Джони чу и видя началото на урагана и побърза да влезе.

– Тъкмо идвах да те прибера – каза Мик, когато Джони затвори с облекчение вратата. Това бяха последните думи, които Джони успя да чуе в последвалия грохот.

Секунди по-късно къщата се разтресе. Раздаде се звук, който, въпреки невероятната си сила, се оказа изненадващо познат. За миг той върна Джони към началото на неговите приключения. Спомни си как ревяха реактивните двигатели на „Санта Ана“ само на няколко крачки под него, докато се катереше по корпуса на кораба някъде там, на другия

край на света, сякаш преди векове.

Ревът на океана не допускаше разговори. Колкото и неочаквано, да беше, шумът още повече се засили, защото върху покрива се изливаше порой, какъвто Джони не си беше представял. Слабата дума „дъжд“ беше безсилна да го опише. Ако съдеше по звука, който достигаше през покрива и стените, човек можеше да се удави от самата маса вода – стига преди това тя да не го смажеше с тежестта си.

Но семейството на Мик приемаше всичко това съвсем спокойно. Дори малките деца седяха около телевизора и гледаха образа, макар да не чуваха и дума от звука. Госпожа Науру невъзмутимо плетеше – рядко умение, което беше научила на младини и с което смайваше Джони, защото не беше виждал друг да плете. Ала сега той беше твърде тревожен и не следеше сложните движения на иглите и вълшебното преобразяване на вълната в чорап или пуловер.

Опита се да прецени по шумотевицата какво става навън. Положително ураганът изтръгваше дървета с корените им, отнасяше лодки и дори къщи! Но воят на вятъра и оглушителният, безкраен грохот на водата заглушаваха всички останали звуци. И топове да гърмяха пред вратата, никой нямаше да ги чуе.

Джони погледна към Мик за кураж. Очакваше знак, че нещата са наред, че бурята скоро ще отmine и всичко ще бъде както преди. Но Мик сви рамене, а после показа със знаци как си слага маската и диша през мундшука на акваланга, което според Джони не беше никак забавно при дадените обстоятелства.

Чудеше се какво става навън – всичко му изглеждаше някак недействително, освен стаята и хората в нея. Сякаш само те бяха на този свят и ураганът нападаше само тях. Сигурно по същия начин са се чувствали Ной и семейството му, единствените оцелели след потопа.

Джони не си беше представял, че може да го уплаши някаква буря. В края на краищата това беше само вятър и вода. Но демоничната ярост, бушуваща около крехката крепост, където се беше приютил, надминаваше всичко, което познаваше и си беше представял. Ако някой му кажеше, че целият остров ще бъде пометен в морето, щеше да му повярва.

Внезапно през рева на бурята отекна мощен трясък, но не беше възможно да се каже дали е близо или далеч. В същия миг светлината изгасна.

Този момент на пълен мрак, когато бурята вилнееше с цялата си сила, беше един от най-ужасните в живота на Джони. Докато виждаше приятелите си, макар че не можеше да разговаря с тях, той се

чувствуваше в относителна безопасност. Сега остана сам в изпълнената с вой нощ, безпомощен пред природните стихии, за чието съществуване не бе и предполагал.

За щастие тъмнината трая само няколко секунди. Господин Науру се беше приготвил – той имаше електрически фенер. Щом го светна, Джони видя, че всичко бе както преди, и се засрами от уплахата си.

Дори сред ураган животът не спира. Вече не можеха да гледат телевизия и по-малките деца започнаха да си играят или да разглеждат книжки с картинки. Госпожа Науру продължи невъзмутимо да плете, а съпругът ѝ се зарови в някакъв дебел, пълен с диаграми, статистически данни и карти доклад на Световната организация по прехраната. Мик нареди пулове за дама. Джони нямаше много настроение да играе, но реши, че ще бъде по-разумно да не бездейства.

Нощта минаваше бавно. Понякога ураганът отслабваше за миг, а ревят на вятъра стихваше дотолкова, че би могъл да се чуе човешки кръсък. Но никой не правеше такова усилие, защото нямаше какво да си казват, а и много скоро грохотът отново достигаше предишната си сила.

Към полунощ госпожа Науру стана, отиде в кухнята и няколко минути по-късно се върна с кана горещо кафе, алуминиеви канчета и разнообразни сладкиши. Джони се запита дали не яде за последен път. Въпреки всичко му се услади, а след това продължи да губи игра подир игра.

Едва към четири сутринта, само два часа преди разсъване, яростта на бурята започна да стихва. Силата ѝ чезнеше, докато в един момент се превърна в най-обикновен ураганен вой. В същото време дъждът намаля и вече нямаха чувството, че се намират под водопад. Към пет часа ги връхлетяха няколко порива, не по-малко страшни от преди, но това беше агонията на урагана. Когато слънцето се издигна над смазаната земя, вече можеше да се излиза.

Джони очакваше да види пустош. И видя пустош. Двамата с Мик се катереха през повалените дървета, запречили познатите пътеки, срещаха и други островитяни, които се лутаха, умислени като жители на разрушен от бомби град. Много от тях бяха с бинтовани глави или с превързани ръце, но благодарение на добрата подготовка и на късмета нямаше сериозни жертви.

Всъщност щетите бяха само материални. Всички електрически проводници бяха прекъснати. Те можеха бързо да бъдат възстановени, но по-сериозно беше положението с разрушената електростанция. Едно дърво, премятало се стотина метра, се беше стоварило като великанска

тояга върху нея. Пострадал беше дори аварийният дизелов генератор.

Имаше и по-лошо. Противно на прогнозите вятърът се беше обърнал от запад и бе нападнал острова откъм закътания бряг. Половината от риболовната флотилия беше потънала, а останалата – изхвърлена на брега и разбита на трески. „Летящата риба“ беше наклонена и отчасти потопена. Можеше да бъде спасена, но щяха да минат седмици, преди отново да заплава.

И все пак, въпреки цялото опустошение и хаос, хората не изглеждаха твърде потиснати. Отначало Джони се учуди, но после си обясни спокойствието им. Ураганите бяха обикновена, неизбежна страна от живота на Големия бариерен риф. Всеки, който решише да превърне това място в свой дом, трябваше да е готов да заплати съответната цена. Не издържеше ли, имаше лесен изход – да отиде да живее другаде.

Джони и Мик завариха професор Казан да оглежда съборената ограда около басейна на делфините.

– Вярно, това ни връща шест месеца назад, но ще се оправим – каза професорът. – Машините винаги могат да се заменят, само хората и познанията – не. А ние не сме загубили нито едното, нито другото.

– А ОСКАР? – попита Мик.

– Безжизнен е, докато няма захранване, но паметта му е непокътната.

„Значи известно време няма да има уроци“, помисли си Джони. В края на краищата унищожителният вятър беше сторил и добро.

Но ураганът беше донесъл повече беда, отколкото подозираха. Сестра Теси ставаше все по-тревожна. Тази едра и енергична жена гледаше с отчаяние подгизналите остатъци от медицинските си запаси. От зазоряване се грижеше за рани, натъртвания и дори за счупени крайници, но при сложните случаи беше безпомощна. Не разполагаше дори с ампула пеницилин. Захлаждането и опустошението сигурно щяха да предизвикат простуди и трески, а дори и по-сериозни заболявания. Не биваше да губи време, а трябваше да настоява по радиото да я снабдят с необходимите медикаменти. Бързо състави списък на нещата, които от опит знаеше, че ще ѝ трябват през следващите дни. После се втурна към Съобщителния център, но там я чакаше следващата изненада. Двама обезсърчени електронни техници нагряваха поялниците си на примус. Около тях цареше хаос от проводници и парчета от счупения, пробит от клон на панданово дърво пулт.

– Няма как, Тес! – казаха те. – Ще бъде чудо, ако до края на седмицата влезем във връзка с континента. Засега можем да разчитаме само

на едновременните димни сигнали.

Тес помисли малко.

– Не мога да рисувам. Ще трябва да изпратим кораб.

Двамата техници горчиво се засмяха:

– Ти не знаеш ли? – учуди се единият. – „Летящата риба“ е с главата надолу, а всички останали лодки са в средата на острова, наредени между дърветата.

Това наистина леко, ама съвсем леко преувеличено съобщение накара Теси да се почувствува така безпомощна, както се чувстваше преди години, когато старшата сестра я хокаше като съвсем начинаеща. Можеше единствено да се надява, че няма да има тежко болни, докато връзката бъде възстановена.

Но до вечерта трябваше да се погрижи за едно наранено ходило, което изглеждаше гангренозно, а сетне дойде професорът блед и немощен.

– Теси – продума той, – премери ми температурата. Струва ми се, че ме тресе.

Преди полунощ сестрата беше сигурна, че той има пневмония.

ГЛАВА ДЕВЕТНАЙСЕТА

Вестта, че професор Казан е сериозно болен и че няма лекарства, предизвика повече тревога, отколкото цялата поразия, причинена от урагана. Джони беше най-разстроен.

Макар да не се бе замислял за това, островът се бе превърнал в дом, какъвто не бе имал, а професорът замени бащата, когото почти не помнеше. Тук почувствува сигурността, за която бе копнял и към която несъзнателно се бе стремил. Сега тя бе застрашена, защото не можеха да се свържат с никого през тези сто мили море – и то в епоха, когато планетите разговаряха помежду си.

Сто мили! Че той самият пътува повече, преди да стигне до острова...

Спомни си за това и отведнъж прозря какво точно трябва да направи. Делфините го бяха довели до острова, сега трябваше да го превозят до континента.

Беше убеден, че ако се сменят, като теглят сърфа, Сузи и Спутник ще успеят да го преведат през морската шир за по-малко от дванайсет часа. Това щеше да е отплатата за всички дни, прекарани заедно, докато ловуваха и изучаваха рифа. С двата делфина се чувствуваше напълно спокоен в морето. Те разбираха всичките му желания и без помощта на комуникатора.

Джони си припомни някои от разходките, които бяха правили заедно. Веднъж ходиха до Корабокрушения остров, който се намиреше на десетина мили. Сузи теглеше големия сърф на Мик, а Спутник – по-малкия на Джони. Пътуването трая само час и нещо, без да бързат.

Но как да убеди останалите, че начинанието му не е налудничаво, че не е равно на самоубийство? Само Мик би го разбрал. Ако знаеха намерението му, жителите на острова положително щяха да го спрат. Трябваше да тръгне, преди да са разбрали плана му.

Мик реагира точно така, както очакваше. Прие идеята съвсем сериозно, но не и особено възторжено.

– Убеден съм, че намерението ти може да се осъществи. Но не и ако си самичък!

Джони поклати глава.

– Мислих и за това. – За първи път в живота си се радваше, че е дребничък. – Мик, помниш ли надбягванията ни? Колко от тях спечели,

а? Ти си много тежък и ще ни забавиш.

Това беше вярно и Мик се съгласи. Дори по-силната Сузи не можеше да го тегли толкова бързо, колкото Спутник – Джони.

Оборен по този параграф, Мик опита нов довод.

– Минаха двайсет и четири часа, откакто сме откъснати от континента. След като нямат никакви сведения за нас, сигурно скоро ще долетят, за да видят какво се е случило. Може да рискуваш живота си напразно.

– Така е – съгласи се Джони. – Но чий живот е по-важен, моят или на професор Казан? Освен това на континента също ще са много заети след бурята. Може да мине и седмица, преди да се сетят за нас.

– Виж какво – каза Мик, – ще се организираме и ако няма признак, че идва помощ, а професорът продължава да е зле, тогава отново ще говорим.

– На никого няма да казваш, нали? – попита тревожно Джони.

– Няма, разбира се. Между другото, къде са Сузи и Спутник? Сигурен ли си, че можеш да ги намериш?

– Да. Тази сутрин се навъртаха около пристана и ни търсеха. Веднага ще дойдат, стига да натисна ПОМОЩ.

Мик започна да изброява на пръсти.

– Ще имаш нужда от шише вода, от онези, плоските, малко концентрирана храна, компас, принадлежностите за гмуркане, друго не мога да се сетя. О, да, фенерче – няма да пътуваш само денем, нали...

– Готвех се да тръгна към полунощ. През първата половина от пътя ще ми свети луната, а през деня ще стигна до брега.

– Добре си го изчислил – възкликна Мик с неволна възхита. Той се надяваше, че пътуването няма да се наложи и че все нещо ще се случи, но ако не се случеше, щеше да помогне на Джони с каквото може и да го изпрати към далечния континент.

Като всички жители на острова, двете момчета трябваше да помагат при неотложните аварийни работи, така че не можаха да се заемат с подготовката до падането на мрака. След като се стъмни, те поработиха на бледата светлина на газовите фенери и едва много късно вечерта успяха да приключат с приготвянията за пътуването.

За щастие никой не ги видя как донесоха малкия сърф на пристана и го пуснаха сред обърнатите и разбити лодки. Нагласиха екипировката и хамута. Липсваха само делфините и последният, необорим довод за тръгане.

Джони подаде гривната комуникатор на Мик.

– Опитай се да ги повикаш. Ще изтичам до болницата. Няма да се забавя повече от десет минути.

Мик взе гривната и нагази в дълбоката вода. Фосфоресциращите букви се виждаха ясно на малката клавиатура, но той можеше и без тях, защото и Мик като Джони знаеше да борави с апарата слепешком.

Потопи се в топлата морска тъма и легна на кораловия пясък. За миг се поколеба. Ако пожелаеше, все още имаше време да спре Джони. Ами ако не натисне клавиша на комуникатора и му каже, че делфините не са дошли? И без това имаше вероятност да не дойдат.

Не, не биваше да мами своя приятел дори и за добро, дори и за да му попречи да рискува живота си. Оставаше му само да се надява, че когато Джони се отбие в болницата, професорът вече ще е вън от опасност.

Мик се запита дали няма да съжалява за това цял живот, и въпреки всичко натисна клавиша ПОМОЩ. Чу слабо бръмчене в тъмното, почна петнайсетина секунди, после го натисна отново и отново...

А що се отнася до Джони, той не изпитваше колебания. Докато следваше лъча на фенерчето си нагоре по плажа и по пътеката към административния център, той осъзна, че може би за последен път върви по Острова на делфините и че нищо чудно да не види никога вече изгрева на слънцето. Предстоеше му тежка задача, каквато малко момчета на негова възраст са изпълнявали, но той я приемаше с готовност. Не се мислеше за герой – само изпълняваше своя дълг. Живя щастливо на този остров, намери си и път в живота, който напълно го задоволяваше. Ако искаше да запази този начин на живот, трябваше да се бори за него – и ако е необходимо, дори да рискува.

Малката сграда на болницата, в която някога се събуди като изгорял от слънцето корабокрушенец, беше съвсем тиха. Пердетата на всички прозорци бяха спуснати, освен на един, от който струеше жълтата светлина на газена лампа. Джони не се стърпя и надникна в ярко осветената стая. Сестра Теси, напълно изтощена, седеше на бюрото си в канцеларията и пишеше в голям регистър или дневник. На няколко пъти обърса очите си и Джони с вълнение осъзна, че е плакала. Фактът, че тази огромна, оправна жена бе доведена до сълзи, доказваше едно – положението беше трагично. А може би, помисли си Джони и изведнъж му примая, е закъснял...

Положението не беше чак толкова страшно, но не беше и никак весело. Почука тихо и влезе в канцеларията. Сестрата се окопоти и прие професионалното си изражение. Вероятно щеше да изхвърли всеки,

който я безпокоеше по това време, но към Джони изпитваше слабост.

– Много е болен – прошепна тя. – Ако имам лекарства, ще го оправа за няколко часа! Но така... – Тя сви безпомощно широките си рамене и добави: – А и не е само професорът. Имам още двама пациенти, които трябва да се ваксинират против тетанус.

– Мислиш ли, че професорът може да се оправи, ако не дойде помощ? – промълви Джони.

Тя не отговори. Мълчанието ѝ беше достатъчно красноречиво и решаващо за Джони. За късмет сестрата беше прекалено уморена и не забеляза, че вместо „Лека нощ!“, той ѝ каза „Довиждане!“.

Когато стигна до брега, Сузи вече беше впрегната, а Спутник чакаше търпеливо.

– Дойдоха за пет минути – каза Мик. – Изплашиха ме, когато изникнаха от тъмнината. Не ги очаквах толкова скоро.

Джони погали двете влажни, бляскави тела и делфините се отъркаха гальовно о него. Почуди се къде и как са прекарвали бурята – не можеше да си представи как живо същество би могло да оцелее сред бушувашите около острова вълни. Зад тръбната перка на Спутник видя рана, но инак и двамата изглеждаха добре.

Шише с вода, компас, фенерче, херметическа кутия с храна, плавници, маска, шнорхел, комуникатор. Джони ги провери едно по едно. После каза:

– Благодаря ти за всичко, Мик, скоро ще се върна.

– Искане ми се да тръгна с теб – отвърна Мик сподавено.

– Няма за какво да се тревожиш – каза Джони, макар да не беше толкова сигурен. – Сузи и Спутник ще ме пазят, нали? – Не можа да се сети какво повече да каже, затова се качи на сърфа, подвижна „Да тръгваме!“ и махна на опечаления Мик. Сузи потегли към морето.

Тръгна точно навреме, защото в този миг видя към плажа да се спускат светлини на фенери. Докато се измъкваше в тъмнината, съжали Мик – нали щеше да тегли последствията.

Може би пък преди век и половина Мери Уотсън е отплувала от същия този плаж, правейки злополучния опит за спасение в онази малка желязна кутия с бебето и умиращия слуга? Колко чудно, че в тази ера на космически кораби, атомна енергия и колонии по планетите той потегляше горе-долу по същия начин от същия остров!

А може би в края на краищата нямаше нищо страшно. Ако не беше чул за опита на Мери Уотсън, надали щеше да се вдъхнови и да го повтори. А ако успееше, тя нямаше да е умряла напразно на самотния риф,

Островът на делфините

на четирийсет мили северно от острова.

ГЛАВА ДВАЙСЕТА

Джони остави на делфините да определят посоката, докато се измъкнат от рифа. Тяхната чудна ехо-система, която изпълваше тъмното море с недоловими за неговото ухо сигнали, им показваше къде точно се намират. Разкриваше им всички прегради и всички по-големи риби на стотина и повече метра. Милиони години преди хората да изобретят радара, делфините (както и прилепите) го бяха почти усъвършенствували. Вярно е, че те използват звукови, а не радиовълни, но принципът беше същият.

Имаше вълнение, но не твърде силно. Понякога го заливаше пяна, друг път сърфът забиваше нос в някоя вълна, но повечето време се плъзгаше спокойно по повърхността. В тъмното беше трудно да прецени бързо ли се движат. Когато светна с фенерчето, му се стори, че водата хвърчи с огромна скорост покрай него, ала всъщност знаеше, че плуват с не повече от десет мили в час.

Погледна часовника си. Вече бяха изминали петнайсет минути и когато хвърли поглед назад, от острова нямаше и следа. Очакваше да види някоя светлинка, но те бяха изчезнали. Отдалечен на мили от сушата, той се носеше в нощта с мисия, която само преди година би го ужасила. Но Джони не се страхуваше или поне можеше да владее страховете си, защото знаеше, че е с приятели, които ще го предпазят от беда.

Стана време да определи курса. Това не беше проблем. Дори приблизително да се движеше на запад, пак рано или късно щеше да попадне на дългия с хиляди километри австралийски бряг. Погледна компаса и за своя изненада установи, че няма нужда да променя посоката. Сузи вече беше поела курс на запад.

Какво по-очевидно доказателство за интелекта ѝ? Сигналят ПОМОЩ, подаден от Мик, се бе оказал достатъчен. Нямаше нужда да ѝ сочи единствената посока, откъдето можеше да се търси помощ. Тя вече я знаеше, тъй като неведнъж бе преброявала бреговете на Куинсланд.

Но плуваше ли Сузи с всички сили? Джони се чудеше дали да остави скоростта на нея, или да ѝ обърне внимание върху спешността на мисията... Най-сетне реши, че няма да сгреша, ако натисне копчето БЪРЗО.

Усети как дъската подскочи, но не почувствува забележимо

увеличение на скоростта. Намекът трябваше да е достатъчен. Беше ясно, че Сузи разбира какво прави, и развива най-подходящата и икономична скорост. Ако плуваше по-бързо, само щеше да се измори.

Нощта беше много тъмна, луната все още не беше изгряла, а ниски-те облаци, останали след бурята, скриваха почти всички звезди. Морето дори не фосфоресцираше както обикновено. Може би светещите същества от гълбините все още се съвземаха от урагана и нямаше да заблестят, преди да преодолеят сътресението. Джони би се радвал на тяхното меко сияние, защото от време на време се плашеше от бясното препускане през катраненочерната тъма. Ами ако някоя огромна вълна или скала надигне невидима глава – та носът му беше само на десет сантиметра от повърхността на водата! Въпреки доверието му в Сузи страховете започнаха да надделяват и трябваше да се бори с тях.

Мигът, в който зърна първото бледо лунно сияние на изток, бе неописуем. Облаците все още бяха гъсти, но макар да не виждаше самата луна, отразената ѝ светлина ставаше все по-силна. Не различаваше подробности, но поне виждаше хоризонта и това много го успокои. Сега можеше да се увери със собствените си очи, че пред него няма скали и рифове. Подводните сетива на Сузи бяха далеч по-точни от напрегнатия му взор и все пак така не се чувстваше съвсем безпомощен.

Навлязоха в по-дълбоки води и неприятните, набраздени вълнички, по които сърфът се друсаше в началото на пътуването, останаха назад. Вече се плъзгаха по дълги, заоблени вълни, чиито гребени бяха раздалечени на стотици метри. Трудно можеше да прецени височината им – лежеше и те несъмнено му изглеждаха по-големи, отколкото бяха в действителност. Сузи се катереше по дълги плавни склонове, после за миг сърфът се задържаше на върха на движещата се водна планина и се спускаше към долината. Сетне всичко започваше отново. Джони отдавна се беше пригодил към издигането и спускането и по усет наместваше тежестта си върху дъската. Също както при каране на велосипед, той го правеше, без да се замисля.

Изтънелият лунен сърп внезапно проби облаците. За първи път Джони видя необятната, развълнувана шир и големите вълни, запътени в тъмната нощ. Гребените им блестяха като сребро на лунната светлина и така браздите изглеждаха още по-тъмни. Гмуркането на сърфа в тъмните долини и бавното му изкачване към върховете на движещите се планини беше непрекъсната смяна на нощ с ден и на ден е нощ.

Джони погледна часовника – пътуваше вече четири часа. Ако всичко беше наред, това означаваше, че бе изминал около четирийсет мили.

Скоро щеше да се зазори. Два пъти задрямва и пада, пръхтейки във водата. Никак не му беше приятно да плува в тъмнината и да чака Сузи да се върне, за да го вземе.

Небето на изток бавно просветля. Докато гледаше назад в очакване на първите слънчеви лъчи, си спомни утрото, когато се озова сред останките на „Санта Ана“. Колко безпомощен се чувствуваше и колко безжалостно го изгори тропическото слънце! Сега беше спокоен и уверен, макар че беше немислимо да се върне назад – от сушата положително го делиаха поне петдесет мили. Слънцето също не беше опасно, защото кожата му имаше плътен златистокафяв загар.

Изгревът бързо измести нощта и като почувствува на гърба си топлината на новия ден, Джони натисна копчето СПРИ. Беше време Сузи да си почине, пък и да си потърси нещо за закуска. Джони се плъзна от сърфа, изплува напред, свали хамута ѝ и тя се отдалечи, като заподскача весело над водата. От Спутник нямаше следа. Той вероятно преследваше риба наоколо, но щеше да дойде много бързо, щом го повика.

Джони бутна нагоре маската си – беше я държал през цялата нощ, за да пази очите му от пръските, и възседна леко поклащация се сърф. Един банан, две кифли с месо и глътка портокалов сок стигаха, за да утоли глада си. Останалата храна щеше да изяде по-късно. Дори всичко да минеше добре, имаше още пет-шест часа път.

Остави делфините да си починат петнайсетина минути, а той се отпусна на дъската, полюляван от вълните. След това натисна клавиша и зачака да дойдат. Минаха пет минути. Започна да се притеснява. За това време можеха да преплуват три мили, а те не бяха отишли по-далеч. После видя позната гръбна перка, която пореше водата, и се отпусна.

Секунда по-късно рязко се изправи. Наистина познаваше тази перка, но тя не бе онази, която очакваше. Тя принадлежеше на косатка.

Няколкото мига, в които Джони гледаше как неочакваната смърт се носи към него с трийсет мили в час, сякаш нямаша край. Изведнъж го осени смътна, окуражаваща мисъл, а заедно с нея и плаха надежда. Беше почти сигурно, че косатката идваше, привлечена от неговия сигнал. Възможно ли беше?...

Да! Огромната глава се подаде на повърхността само на няколко метра и той съзря аеродинамичната кутия на контролната апаратура, все така здраво прикрепена на масивния череп.

– Съвсем ми взе ума, Снежке! – възкликна Джони, след като си пое дъх. – Моля те, друг път не прави така!

Ала и сега нямаше гаранция за сигурност. Според последните

съобщения Снежка продължаваше да се храни единствено с риба. Поне не бяха постъпили оплаквания от делфините. Но той не беше делфин, а още по-малко пък Мик.

Дъската неудържимо се заклати, тъй като Снежка се отърка о нея, и Джони положи всички усилия, за да се задържи над водата. Но това беше нежно отъркване – най-нежното, на което беше способна петметровата косатка и когато се обърна да изпълни същата маневра от другата страна, Джони се почувствува много по-добре. Нямахше съмнение, че Снежка иска само да прояви дружелюбност. Джони отправи мълчаливо, но пламенно „Благодаря“ към Мик.

Все още уплашен, Джони посегна и я потупа, а тя се плъзна покрай него тихо и гъвкаво. Кожата ѝ имаше типичната за делфините, подобна на гума повърхност – нещо, разбира се, съвсем естествено. Но човек лесно забравяше, че това морско страшилище е също делфин, само че в по-голям мащаб.

Нервното погаване на Джони, изглежда, ѝ хареса, защото тя отново го приближи.

– Сигурно се чувствуваш самотна – каза съчувствено Джони. Но тутакси се вцепени от неизказан ужас.

Снежка не беше сама и нямаше защо да се чувствува самотна. Приятелят ѝ се приближаваше, без да бърза – с всичките си девет метра!

Само мъжката косатка има такава грамадна гръбна перка – по-висока от човек. Огромният черен триъгълник, досущ платно на лодка, се приближи бавно до сърфа, а Джони го гледаше и не мръдваше. В главата му се въртеше една-единствена мисъл: „Теб не са те «приучвали», ти не си плувал дружески с Мик!“

Това беше несъмнено най-голямото животно, което бе виждал. То приличаше на кораб и до него Снежка изглеждаше не по-голяма от делфин. Но господар или господарка на положението беше тя – огромният ѝ другар патрулираше бавно около дъската, а тя се въртеше по вътрешната орбита и оставаше плътно между него и Джони.

В един миг той спря, вдигна глава на два метра от водата и се вгледа право в Джони, над гърба на Снежка. В очите му се четеше глад, буден ум и кръвожадност – или поне така го изтълкува изостреното въображение на момчето, – но нямаше и следа от дружелюбност. През цялото време приятелят на Снежка стесняваше спиралата около сърфа. След няколко минути щеше да я притисне към него.

Снежка обаче беше на друго мнение. Когато другарят ѝ се приближи на около три метра и Джони не виждаше нищо друго освен него, тя

внезапно се обърна и го бутна. Момчето чу отчетливо сблъсъка във водата. Такъв удар би продънил корпуса на малък кораб.

Голямата косатка схвана „нежния“ намек и за огромно облекчение на Джони започна да се отдалечава. Преплуваха петнайсетина метра, последва друго леко разногласие и нов удар. И толкова. След няколко минути Снежка и кавалерът ѝ изчезнаха от погледа в посока север. Докато ги гледаше, Джони осъзна, че току-що бе видял едно кръвожадно чудовище да се превръща в съпруг под чехъл, на когото забраняват да си похапва между яденетата. А той, евентуалният зальк, преливаше от благодарност към съпругата.

Дълго време седя на сърфа. Опитваше се да овладее нервите си. Никога не се бе плашил така, но не се срамуваше, защото имаше пълно основание. Най-сетне престана да наднича всеки няколко секунди през рамо, за да се увери, че нищо не се задава зад гърба му, и започна да идва на себе си. И така – къде ли бяха Сузи и Спутник?

От тях – ни следа, но в това нямаше нищо чудно. Те без съмнение бяха забелязали косатките и съвсем разумно стояха настрана. Дори да имаха доверие на Снежка, приятелят ѝ ги плашеше.

Дали са побягнали надалеч, или – каква ужасна мисъл! – косатките ги бяха докопали? Джони знаеше, че не се ли върнат, с него е свършено, защото се намираше поне на четирийсет мили от австралийския бряг.

Не смееше да натиска призивното копче втори път. Косатките можеха пак да дойдат, а не изпитваше никакво желание отново да преживее всичко дори и да беше убеден, че ще бъде с щастлив завършек. Не му оставаше друго, освен да седи, да чака и да оглежда морето за трийсетсантиметровата перка на хоризонта.

След петнайсет безкрайни минути Спутник и Сузи се зададоха от юг. Вероятно бяха чакали да изчезне опасността. Джони се зарадва на двата делфина така, както не се бе радвал на човек. Спусна се във водата и нагласи хамута. Потупваше ги и ги галеше – нали така обичаха, – и им говореше, сякаш можеха да го разберат. А те сигурно го разбираха, защото, макар и да знаеха само няколко английски думи, бяха много чувствителни към тона му. Винаги можеха да познаят кога е доволен и кога ядосан, а сега положително споделяха собственото му чувство на невероятно облекчение.

Той пристегна ремъците на Спутник, провери дали отворът за дишане и плавниците му са свободни и се покатери отново на дъската. Щом легна и се намести добре, Спутник потегли.

Но той не продължи да плува на запад към Австралия, а се насочи

на юг. „Хей! – рече Джони. – Не натам!“⁹, но после се сети за косатките и си каза, че идеята съвсем не бе лоша. Нека Спутник избира пътя, а той ще чака да види какво ще стане.

Джони за първи път се придвижваше толкова бързо на сърф. Близко до водата скоростта мами, но щеше да е наистина учуден, ако не разви- ваха поне петнайсет мили в час. Спутник продължи да плува около два-сет минути на юг, а после – както се надяваше и очакваше Джони – свърна на запад. Ако имаха късмет, щяха да стигнат безпрепятствено до Австралия.

Джони се обръщаше от време на време, за да се увери, че не ги преследват, но пустата шир не се нарушаваше от висока гръбна перка. Веднъж на неколкостотин метра над вълните, изскочи скат-манта⁹, зас- тина във въздуха като грамаден черен прилеп, а после се стовари с пля- сък, който се чу надалеч. През втората част от пътя единствено неговата поява напомни за живота, гъмжащ в океана.

Към обед Спутник започна да намалява скоростта, но продължи храбро да тегли. На Джони никак не му се искаше да спират, докато не зърне бреговата линия. Тогава щеше да смени Спутник със Сузи – иска- ше да ѝ даде възможност да си почине. Ако преценяваше правилно, Ав- стралия се намираще на не повече от десет мили и всеки миг щеше да се покаже.

Спомни си как видя за първи път Острова на делфините при обсто- ятелства толкова подобни и едновременно толкова различни. Островът напомняше малък облак на хоризонта, който трепти в омарата. Но сега приближаваше не остров, а огромен континент с брегова линия, дълга хиляди километри. И най-лошият навигатор не би пропуснал такава цел – а той разполагаше с двама най-добри специалисти. Не се тревожеше, ала започваше да губи търпение.

За първи път зърна брега, когато една необикновено голяма вълна изнесе сърфа високо. Вдигна поглед, застанал за миг на гребена ѝ. И там, далеч напред, съзря бялата, ширнала се от единия до другия край на хоризонта линия.

Дъхът му секна и той почувствува как кръвта пулсира в главата му. Само на час-два път го чакаше спасение и помощ за професора. Дългото му пътуване с шейна през океана бе към края си.

Трийсет минути по-късно друга, още по-голяма вълна, му позволи да види по-добре брега пред себе си. Тогава си даде сметка, че морето

---

⁹ „Морски дявол“, достигащ 6,5 м ширина и тегло 2 т. – Б.р.

не беше спряло да си играе с него. Все още му предстояше най-страшното изпитание.

ГЛАВА ДВАЙСЕТ И ПЪРВА

Ураганът беше отминал преди два дни, но морето го помнеше. С приближаването към брега Джони започна да различава дърветата, къщите и неясните сини гърбици на планините по-навътре в сушата. Ала видя и чу страхотните вълни пред себе си. Тътенът огласяше въздуха. От север до юг, по цялата дължина срещу брега, се носеха увенчани с бяло планини. Щом се натъкнеха на полегатия склон, огромните вълни се разбиваха на триста метра в морето. Подобно на залитащ човек, те набираха скорост при обръщането си и когато най-сетне се разбиеха, оставяха след себе си димящи облаци от пръски.

Джони напразно търсеше пролука в движещите се, тътнещи водни стени. Докъдето погледът му стигаше – а застанеше ли прав на сърфа, той виждаше на километри, – навред край брега беше същото. Можеше да се лута с часове, докато намери закътано заливче или речно устие, откъдето безопасно да се доближи сушата. Най-добре щеше да бъде, ако мине направо, и то по-бързо, преди да е загубил съвсем кураж.

Разполагаше със сърфа, от който се нуждаеше, но никога не го бе използвал за такава цел. Вълните край Острова на делфините не можеха да се язят със сърф поради твърдия, плосък корал, натрупан близо до брега. Нямаше го и тукашния плавен, подводен склон, по който вълните се разбиваха и преобръщаха до брега. Мик много пъти бе разказвал с въодушевление как се „хваща вълната“ и на Джони не му се виждаше особено трудно. Чакаш встрани, там, където вълните започват да се разбиват, и когато видиш някоя да се задава зад тебе, риташ във водата с всички сили. А после трябва само да се държиш за дъската и да се молиш да не те изхвърли. Вълната има грижа за останалото.

Струваше му се съвсем просто – но ще успее ли да го направи? Спомни си глупавия анекдот: „Можеш ли да свириш на цигулка?“ „Не зная, никога не съм опитвал.“ Само дето неговият неуспех щеше да има далеч по-сериозни последици от няколко фалшиви тона.

На половин миля от брега нареди на Сузи да спре и я освободи от хамута. После с нежелание отрязва ремъците от дъската. Щяха да плющят и да му пречат, когато се понесе през приборя. Хамутът му струваше много усилия и хич не му се щеше да го хвърля, но си спомни за думите на професор Казан: „Машините винаги могат да се подменят.“ Сега хамутът беше източник на опасност и трябваше да се разделят.

Двата делфина все така плуваха край него, когато нахлузи плавниците и потегли към брега, бутайки дъската пред себе си. Но вече с нищо не можеха да му помогнат. Джони се чудеше дали и те, великолепните плувци, биха могли да се оправят в кипящия въртоп. При подобни обстоятелства делфините често се оказват изхвърлени на сушата, а на него никак не му се искаше да изложи Сузи и Спутник на такъв риск.

Мястото изглеждаше подходящо. Вълните се носеха успоредно на плажа, без да се блъскат във връщащите се вълни и без да се завихрят. Освен това на ниските дюни стояха хора и наблюдаваха прибоя. Може би вече го бяха забелязали – и тогава положително щяха да му помогнат да излезе на брега.

Той се изправи на дъската и буйно замаха, но това не беше никак лесно върху нестабилната платформа. Да, видяха го! Далечните фигури внезапно се оживиха и започнаха да го сочат.

Тогава Джони забеляза по дюните поне десетина сърфа – някои на ремаркета, други просто забити в пясъка, и това съвсем не го зарадва. Толкова сърфове на сушата и нито един в морето... Мик не веднъж му беше казал, че австралийците са най-добрите плувци и сърфисти в света. А ето че стояха на брега и не рискуваха да влязат в морето при такива вълни. Съвсем обезкуражаваша ситуация за човек, който се готви да направи първия си опит със сърф.

Джони заплува бавно, а ревят непрестанно нарастваше. Отначало вълните го задминаваха гладки и спокойни, но гребените им постепенно взеха да побеляват. Забеляза, че само на стотина метра пред него те започват да се преобръщат и гръмотевично да се стелят към брега. Все още беше в безопасност, на ничията земя между разбиващите се вълни и морето. Някъде под него напредващите вълни, които бяха изминали безпрепятствено хиляди мили през открития океан, за първи път започваха да усещат придърпването и съпротивлението на земята. Оставаха им няколко секунди живот, преди да се сринат с грохот и да се разбият на брега.

Джони дълго се надига и пропада от външната страна на побелялата вода. Наблюдаваше поведението на вълните, проследяваше мястото, където започваха да се разбиват, усещаше мощта им, без да ѝ се поддава. Един-два пъти за малко не се втурна напред, но инстинктът или предпазливостта го задържаха. Беше ясно – очите и ушите му го подсказваха съвсем недвусмислено, – че тръгне ли веднъж, връщане назад нямаше да има.

Хората на брега ставаха все по-възбудени. Някои му махаха да се

върне назад и това му се стори глупаво. Къде според тях трябваше да отиде? След това разбра, че се опитват да му помогнат – предупреждаваха го кои вълни не трябва да се опитва да „хване“. По едно време почти се реши да тръгне, далечните наблюдатели му махаха разпалено да върви напред, ала той се изплаши в последната секунда. После видя, че вълната, която пропусна, стигна плавно, леко запенена до брега, и разбра, че е трябвало да послуша съвета им. Те бяха истински специалисти, защото познаваха този бряг. Следващия път щеше да ги послуша.

Задържа дъската насочена точно срещу брега, като поглеждаше през рамо към идващите вълни. Зададе се една, която започна да се развива още докато се надигаше в морето. Целият ѝ гребен стана в зайчета. Джони погледна към брега и видя, че подскачащите фигури бурно го подканят. Моментът беше настъпил.

Забрави всичко друго и замахаше с крака, бутайки с все сили дъската пред себе си. Тя сякаш едва се помръдваше, едва пъплеше по водата. Не смееше да погледне назад, но чувстваше как вълната бързо се надига след него, защото дочуваше все по-близо и по-високо рева ѝ.

Вълната пое дъската и бясното му ритане стана колкото безполезно, толкова и ненужно. Беше във властта на неукротима сила, така могъща, че безсилните му напъни не можеха нито да ѝ помогнат, нито да ѝ попречат. Оставаше му единствено да се отпусне и толкова.

Първото усещане на гребена на вълната беше изненадващо спокойствие. Дъската под него беше уравновесена и се движеше едва ли не като по релси. И макар че положително му се струваше, дори стана тихо, сякаш шумът и вълнението останаха зад него. Единственият звук, който долавяше, беше съскането на пяната – тя кипеше около него, заливаше с мехурите си главата му и го заслепяваше. Приличаше на ездач, яхнал кон без седло, който нищо не вижда, защото гривата плющи в лицето му.

Сърфът беше сполучливо конструиран, Джони имаше добро чувство за равновесие и инстинктът го крепеше на вълната. Несъзнателно се местеше напред-назад с частици от сантиметъра, за да разпредели правилно тежестта си и да държи дъската хоризонтална. В един миг откри, че може отново да вижда. Пяната слезе до кръста му, освободи главата и раменете от свистящите, ослепителни пръски и само вятърът духаше в лицето му.

Така беше по-добре, защото се движеше с трийсет-четирийсет мили в час. Дори Сузи и Спутник – че и Снежка – не можеха да развият такава скорост. Джони лежеше закрепен на гребена на грамадната вълна,

която му се струваше недействителна. Завиваше му се свят, щом погледнеше в бездната под себе си.

Брегът бе на стотина метра пред него, когато вълната започна да се преобръща, само миг, и щеше да се срине. Джони знаеше, че този момент е най-опасен. Ако вълната се стовареше върху му, щеше да го смели на каша.

Усети как дъската започва да се люлее напред-назад и да забива ужасяващо нос към дълбините – пропаднаше ли, това би сложило край на всичко. Вълната, която бе яхнал, беше по-опасна и от най-страшното морско чудовище, а и неимоверно по-мощна. Не успееше ли да предотврати залитането напред, Джони щеше да се плъзне по извитата водна канара, тя щеше да надвисне над него, невъзпирана от нищо, щеше да става все по-голяма и по-голяма, докато най-сетне се стовари отгоре му.

Безкрайно предпазливо изтегли назад тежестта си и носът бавно се надигна. Не смееше да се дръпне повече, защото така би се изплъзнал от на вълната и следващата щеше да го направи на пихтия. Трябваше да внимава за точното, несигурно равновесие на самия връх на грамадата от пяна и ярост.

Планината под него започна да потъва и той заслиза с нея, като все още държеше сърфа хоризонтално. Грамадата се сплеска и се превърна в хълм, сетне в могила от игрива пяна, а накрая спирачната сила на брега отне всичката ѝ енергия. Дъската продължи да лети напред по инерция, като стрела през вече хаотичния въртоп от пяна. Последва внезапно сътресение, продължително пързаяне и Джони се озова не сред бушувашата вода, а върху неподвижния пясък.

Почти в същия миг го сграбчиха здрави ръце и го вдигнаха на крака. Чу гласове, но все още беше оглушен от тътена на морето и долавяше само откъслечни фрази: „Глупаво хлапе... Късмет има, че оживя... Не е от нашите дечурлига...“

– Нищо ми няма – промърмори той, докато се измъкваше от ръцете им.

После се обърна към морето – дали ще види Спутник и Сузи отвъд прибойа? Но веднага ги забрави, разтърсен от мисълта какво всъщност бе преживял.

Чак сега загледан във водните планини, запенени и димящи, си даде сметка през какво бе преминал. Човек надали би могъл да преодолее два пъти такова премеждие. Наистина имаше късмет, че оцеля.

Сетне тялото му се отпусна, краката му отмаяха и той щастлив седна, впил ръце в твърдата гостоприемна австралийска земя.

ГЛАВА ДВАЙСЕТ И ВТОРА

– Сега можеш да влезеш – каза сестра Теси. – Но да се разберем, само пет минути! Все още е отпаднал, а не се е съвзел и от последния посетител.

Джони знаеше кого има предвид. Два дни преди това госпожа Казан дебаркирала на острова като „отряд казаци“, както се изрази някой, и то почти без преувеличение. Направила енергичен опит да откъдне професора на лечение в Москва, но само решителността на Теси и хитруването на пациента ѝ попречили. И все пак за малко да се наложи, но за щастие докторът, който прелитал всеки ден от континента, издал строга заповед да не пренасят болния поне една седмица. И така госпожа Казан заминала за Сидни, за да види какво може да ѝ предложи Австралия в областта на културата, а то не беше никак малко. Обещала да се върне точно след седмица.

Джони влезе на пръсти в болничната стая. Отначало не видя професор Казан. Той лежеше заобиколен с книги и не усети, че има посетител. Мина най-малко минута, преди да го забележи. Тогава бързо остави книгата и протегна гостоприемно ръка.

– Радвам се да те видя, Джони! Благодаря ти за всичко. Поел си твърде голям риск.

Джони не понечи да отрече. Рискът се оказа далеч по-голям, отколкото си представяше преди седмица, когато потегли от острова. Ако знаеше, може би... Но важното бе, че успя.

– Радвам се, че отидох – само каза той.

– И аз – рече професорът. – Според сестрата хеликоптерът на Червения кръст е пристигнал тъкмо навреме.

Настъпи продължително, неловко мълчание. После професор Казан продължи:

– Харесаха ли ти жителите на Куинсланд?

– О, чудесни са, макар да мина доста време, преди да ми повярват, че идвам от Острова на делфините.

– Не се изненадвам – каза съдържано професорът. – А какво прави, докато беше там?

– Не помня в колко телевизионни и радиопредавания трябваше да участвувам, до гуша ми дойдоха. Но най-хубавото беше сърфингът. Когато морето се успокои, ме заведоха на брега и ми показаха наистина

всички номера. Сега съм доживотен почетен член на Куинсландския сърфклуб – добави гордо той.

– Това е чудесно – отвърна професорът някак разсеяно. Ясно беше, че нещо се върти в ума му. Накрая изплю камъчето: – Виж какво, Джони. Последните няколко дни, докато лежах тук, имах време да помисля за много неща. И взех доста решения.

Това прозвуча малко застрашително и Джони се почуди какво ли ще последва. Професорът продължи:

– Доста се тревожа за бъдещето ти. Вече си седемнайсетгодишен и е време да погледнеш напред.

– Знаете, че искам да остана тук, професоре – каза Джони разтревожен. – Всичките ми приятели са на острова.

– Да, зная. Но става дума за нещо много важно – за образованието ти. ОСКАР може да ти помогне, но само донякъде. Ако искаш да правиш нещо полезно, ще трябва да специализираш и да развиеш заложбите си. Съгласен ли си?

– Сигурно е така – отговори Джони без въодушевление. Накъде ли биеше професорът?

– Предлагам следващия семестър да те запишем в Куинсландския университет – каза професорът. – Не ме гледай така уплашено. Не е на другия край на света. Брисбън е само на час път оттук и ако искаш, ще се връщаш всяка седмица. Не можеш да прекараш цял живот в гмуркане из рифа.

Джони помисли и реши, че няма нищо против да опита, като дълбоко в себе си знаеше, че професорът е прав.

– Ти имаш способности и амбиции, които са ни крайно необходими – каза професор Казан. – Липсват ти дисциплина и познания. Ще получиш и двете в университета. Тогава ще можеш да играеш голяма роля в плановете ми за бъдещето.

– Какви планове? – попита Джони обнадежден.

– Смятам, че знаеш за повечето от тях. Те се свеждат до едно – взаимна помощ между хора и делфини за благо и на двете страни. През последните месеци направихме няколко открития в областта на сътрудничеството ни, но това е само плахо начало. Насочване на рибни пасажи, лов на бисери, спасителни операции, крайбрежно патрулиране, оглеждане на потънали кораби, водни спортове – стотици са начините, по които могат да ни помогнат делфините. А има и много по-значими неща... – За миг се изкуши да спомене за катастрофирания в далечната каменна ера космически кораб. Но двамата с Кийт бяха решили да не

казват нищо, докато не разполагат с по-подробна информация. Корабът беше таен коз на професора. Щеше да го използва в решаващия момент, когато почувствува, че е време да увеличи бюджета си, ще представи делфинския мит на Космическата администрация и ще зачака парите да потекат...

Гласът на Джони го изтръгна от унеса му.

– А косатките, професоре?

– Това е дългосрочен проблем, сега ми е трудно да ти отговоря. Електроприучването е само едно от средствата, които ще трябва да имаме предвид, когато определяме най-правилната политика. Но ми се струва, че съм намерил окончателното решение.

Той посочи към ниската маса в другия край на стаята.

– Донеси глобуса.

Джони донесе глобуса и професорът го завъртя около оста му.

– Виж тук. Мисля си да направим резервати – само за делфини и никакви косатки. Средиземно и Червено море са очевидно местата, от които трябва да започнем. Ще са необходими само стотина мили преграда, за да ги отделим от океаните и да ги направим напълно безопасни.

– Прегради ли? – попита недоумяващо Джони.

На професора му беше приятно да разговаря. Въпреки предупреждението на сестрата, той бе склонен да приказва с часове.

– О, не, нямам предвид мрежи или солидни прегради, но когато научим достатъчно оркан, за да разговаряме с косатките, ще използваме подводни звуконосители и ще ги насочваме накъдето трябва. Така ще ги държим настрана от местата, в които не искаме да отиват. Няколко говорителя в Гибралтарския проток, няколко в Аденския залив – и двете морета ще бъдат безопасни за делфините. А по-късно може би ще успеем да преградим Тихия от Атлантическия океан и да дадем единия на делфините, а другия на косатките! Виж, не е толкова далеч от нос Хорн до Антарктика, Беринговия проток е лесен, значи остава само пространството южно от Австралия, което трудно ще се прегради. Китоловната промишленост от години има планове за такова преграждане и рано или късно ще трябва да се направи...

Професорът се усмихна на изуменото изражение на Джони и отново слезе на земята.

– Ако смяташ половината от идеите ми за налудничави, ти си съвсем прав. Но тъй като не знаем коя от двете половини е налудничавата, те първа ще трябва да го разберем. Сега схващаш ли защо искам да отидеш да следваш? Не само за собственото ти добро, а и заради моите

егоистични цели.

Джони тъкмо се канеше да му отговори, но успя само да кимне, и вратата се отвори.

– Казах пет минути, а ти стоиш вече десет! – скара се сестра Теси. – Вън! И ето млякото ви, професоре.

Професор Казан каза на руски нещо, което определено означаваше, че не обича мляко, ала вече го пиеше, докато Джони напускаше дълбоко замислен стаята.

Той слезе на брега по тясната пътека, която лъкатушеше през гората. Повечето от падналите дървета бяха разчистени. Ураганът беше вече кошмар, който сякаш никога не бе минавал.

Имаше прилив и по-голямата част от рифа бе залята с вода, не по-дълбока от половин-един метър. Лекият бриз подухваше и чертаеше странни, красиви фигури върху повърхността на водата. На места тя бе гладка и лъскава, досущ огледало. Но на други я набраздяваха милиарди вълнички, които искряха и просветваха като скъпоценни камъни на слънчевата светлина, отразена в техните неспирно променящи се гънки.

Рифът беше прекрасен и спокоен. През цялата година той представляваше за Джони света. Но ето че го зовяха по-широки светове, той трябваше да отправи взор към по-далечни хоризонти.

Вече не се чувствуваше потиснат от предстоящите години на учение. Щеше да падне упорита работа, но тя щеше да му донесе и удоволствие – нали искаше да узнае още толкова неща за морето.

И за морските хора, с които вече се беше сприятелил.

ОТ АВТОРА

Предполагам, че веднъж стигнали дотук, ще искате да разберете доколко тази книга е основана на действителността и доколко е плод на въображението.

Корабът на въздушна възглавница, описан в първите глави, разбира се, все още не съществува, но първите редовни „Ховъркрафт“ (VA-3 и SRN-2) са вече в експлоатация във Великобритания¹⁰. След петдесет години превозните средства на въздушна възглавница спокойно могат да достигнат размерите на „Санта Ана“. Корабите на подводни криле – плавателни съдове на големи ски, които им дават възможност да се плъзгат по повърхността на водата с петдесет, а и повече мили в час – вече се използват в Съветския съюз и други европейски страни.

Всички описания на Големия бариерен риф, под и над водата, са изцяло фактологични и се основават на собствените ми проучвания, изложени в „Кораловия бряг“. Историята на Мери Уотсън в глава тринайсетата е съвсем вярна – не съм сменял имена и дати. Но трагедията не се е разиграла на въображаемия Остров на делфините, а на Гущеровия остров, който е много по-близо до континента.

А дали делфините са наистина толкова разумни, колкото ги представям, е един от най-интересните проблеми пред съвременната наука. Но съществува мнение, че те са наистина много разумни и имат свой език, както и чудесна сонарна система, която им дава възможност да откриват подводни прегради и да ловят риба на тъмно.

Управлението на животни с помощта на електрическа импулси, подавани в мозъците, както е описано в глава шестнайсетата, е факт; нещо повече – осъществено е още през трийсетте години на нашия век. В научната литература има материали по този невероятен (и вдъхващ немалко ужас) въпрос.

Описанието на подводното ултравиолетово флуоресциране в глава осемнайсетата се основава на собствените ми наблюдения в Индийския океан. И още нещо, което може би трябва да кажа тук – **не препоръчвам** на начинаещи да се гмуркат нощем!

КРАЙ

---

10. Романът е писан в 1963 година. – Б.р.

© 1963 Артър Кларк
© 1988 Цветан Петков, превод от английски

Arthur Clarke
Dolphin Island (A story of the People of the Sea), 1963

Сканиране: sig_Ivanhoe, 2008
Разпознаване и редакция: NomaD, 2008 г.
Редакция: Mandor, 2008 (#)

Издание:
Издателство „Отечество“, София, 1988

Първо издание
Превод от английски: ЦВЕТАН ПЕТКОВ
Редактор: КРАСИМИРА АБАДЖИЕВА
Художник: ВИКТОР ПАУНОВ
Художествен редактор: ЙОВА ЧОЛАКОВА
Технически редактор: ГЕОРГИ НЕЦОВ
Коректор: СНЕЖАНА БОШНАКОВА
Код 11/95 376/6287-14-88

Английска. Дадена за печат на 15.V.1988. Подписана за печат на 26.VIII.1988. Излязла от печат на 20.IX.1988. Формат 32/84/108. Изд.коли 10.92. Печатни коли 8.50

Усл.изд.коли 6.52. Цена 1,06 лв.

Държавно издателство „Отечество“, София, пл. „Славейков“ № 1
ДП „Балкан“ – София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8846>]